

НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ

Крагујевачке

Година III, Број 134

Излазе четвртком

Цена **50** дин.

www.kragujevacke.rs

1. децембар 2011. године

ISSN 1821-1550

НОВИ ЗАКОН И ДУЖНИЦИ
ЗА СТРУЈУ

Дошао ред и на
имућније неплатише

страница 8.

ПРОНЕВЕРА НА
МАШИНСКОМ ФАКУЛТЕТУ

Факултетске паре
преносила
на своје рачуне

страница 13.

ЈЕЛЕНА ВИДАНОВИЋ
- ИЗВАДИЛА ЗУБ,
ЗАВРШИЛА У БОЛНИЦИ

Мислила сам да
ћу умрети

страница 15.

• SMALLVILLE •
034 352 641
www.smallville.rs

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО - СРЕБРО
ЧИТАТО ДВОРНИЦЕ - ПЕШЧАНА ЗОНА - КРАГУЈЕВАЦ

ВОДА ЈЕ
ДРАГОЦЕНА
BK
Крагујевац
ТРОШИТЕ ЈЕ
РАЦИОНАЛНО

Reciklaža kertridža i tonera
dober kertridž
mir u kući
Refilm
Године 11. www.refilm.com
т. 034 33 77 88 (034) 39 01 03 (061) 287 64 60

auto centar BAKI
УНИВЕРСАЛНОСТ
- продажа свих врста гуме
АУТО СЕРВИС
- техничарске услуге
ПОВЕЋАНА ТЕЛУРУДА
- замена делова трофеја
ПОВЕЋАЊОД ПРОДУКЦИЈЕ
- објектне послове
ДЕПОТ ИНСТРУМЕНТИ
- инструменти
VULCO
tel: (034) 314 0001 - 316 209
www.baki000.com

Карикатура: Горан Миленковић

АНКЕТА ДА ЛИ ЗАСЛУЖУЈЕМО ДА УЋЕМО У ЕВРОПСКУ УНИЈУ?

Драгомир Вуковић,
машински
инжењер:
- Са оваквим
радом не
заслужујемо.

Марко Николић,
дипломирани
машински
инжењер:
- Грађани Србије
заслужујују
европску
будућност.

Đорђе Илић,
економиста:
- Не би требало
да са намећемо.

Зоран Андрић,
сниматељ:
- Не, нисмо ни у
својој кући
успоставили
домаћински ред.

Зоран Савић,
правник:
- Они не
заслужују нас!

**Милка
Милићевић,**
гостијељ:
- Да је среће да се
ми питамо да ли
су нам они
потребни?

Prozori i vrata
u dekorima
drveta uz
10 godina
garancije

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путника 70
Телефони: 034 370 303
370 255 370 072, 370 185, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по производу јечменом

Производњачке цене, гарантовани квалитет
блатог, лиснатог,
тченог, замрзнутог
пецива:

Све врсте хлеба и пецива у најближим објектима:
ТЦ Аеродром, Мала пирота,
код улаза у Житопродукт,
у кругу Заставе,
у Улици Драгослава Срејевића 5

ДРУГА СТРАНА

Чај за преобрађај

Пише Драган Рајчић

Дugo сам размишљао у шта да уложим паре које сам добио на некој коцки. Једног дана ми је синуло. Отворио сам Образовни центар за једнодневно преваспитање одраслих. Рачунао сам да ће ми клијентела бити искључиво из редова наших уважених политичара и нисам погрешио јер већ имамо посла преко главе.

У мом образовном центру запослио сам најбољи могући стручни кадар. Од класичних експерата за политички маркетинг до врхунских спин мајстора. Услови уписа били су да кандидати нису млађи од 18 година, да су били чланови бар две политичке партије а највише двадесет две, те да су у свом досадашњем политичком деловању говорили и радили све супротно од онога што је требало. Настава се одвија у два семестра, пре и после подне. Након што успешно заврши преобрађај од себе, полазници у секретаријату добијају сертификат у коме, црно на бело, стоји да они више нису они, односно да ако они и јесу они, сад су у сасвим другом паковану. Уз сертификат добијају још и гаранцију до следећих избора да их неће препознати ни рођена мајка, а камоли неки неупућени бирач, што ће рећи да можеш да их не гласаш само ако ти је црк'о телевизор.

У првом семестру полазницима професори разних катедри кувају специјалне јутарње чајеве за бољу циркулацију и почетак окретања себе наглавачке или обратну, ако су код мене тако дошли. Полазници до дванаест сати полако скрућу те чајеве, и повремено штипак ју се за дебело месо како би се уверили да су то још увек исти они. Кад бол од штипања постане све слабији, негде око подне, почиње други семестар. Сада полазници до првог мрака понављају исте реченице овог типа: „У, ала сам јео оно што се не једе када сам до сада говорио оно што сам говорио. Али сад, кад су ми се уз помоћ ових чајева отворили очи, ја сам за мене прошlost и ја са собом више ништа немам. Не био ја ја ако се данас нисам променио за 360 посто. Мајко, извини, али мене оваквог родија сам ја сам!“

Потом се полазницима, ради сваке сигуности, кува још једна турा чајева, али сад само за испирање уста кроз која ће ускоро потећи нова предизборна обећања. Кад се и то заврши они подижу дипломе и сертификате и одлазе у свој народ као нова снага и наде ове напађене земље.

Мој центар, кажем, ради пуном паром и број оних који више немају ништа са собом, сем што им је новчаник остао исти, сваког дана све је већи. Није ми циљ да правим бесплатну реклами, али морам да истакнем да су моји стручњаци у стању да и од најтежих случајева направе невероватан преобрађај. Навешћу вам само неколико примера наших полазника који су одавде отишли потпуно преваспитани након целодневног боравка, иако смо их примили као потпуно запуштене и безнадежне случајеве.

Они су, рецимо, годинама у небо дизали великомученика Шешеља, гурали нас у ратове, хулили против Европе, у Милу Букановићу видели највећег мафијаша и душмана, за Косово виртуелно гинули и ноћу и дану, а данас од њих већих европејаца немамо, од Косова су дигли руке и пре познатих домаћих издавајника, у Ђукановићу су открили снажног пријатеља и државника итд. А шта након што смо им издали сертификат данас говоре и мисле о великомученику Шешељу то је сад мене помало срамота да наводим. Они су се заправо толико преваспитали да ако их рођена мајка каквим случајем и препозна, сама ће их се одрећи.

Па, ако и ви имате неки проблем са својом прошлошћу, изволите код мене на чај преобрађаја. Можете изгубити само себе, али добијате много више. Поготову ако сте кандидат за неки кривак и на предстојећим изборима.

ПООШТРАВАЊЕ ПОРЕСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ

Прво порез па плата

Најаве увођења нових прописа на основу којих ће фирме бити у обавези да уплате доприносе за пензионо, здравствено и социјално осигурање пре него што исплате зараде запосленима, може довести до тога да ће послодавци бити принуђени да прво плате те дажбине и ПДВ, а за плате шта преостане

РАДМИЛА СИМИЋ, ДИРЕКТОРКА РЕГИОНАЛНОГ ЦЕНТРА ПОРЕСКЕ УПРАВЕ

По правилу, запосленима не би могле да буду исплаћене зараде, а да истовремено нису уплаћени доприноси. Подаци, међутим, говоре да је све више оних који ово правило не поштују. Због тога економски аналитичари све чешће упозоравају на неодрживост пензионог система, а ако се томе дода да за једног пензионера ради нешто више од једног радника, онда ово упозорење никако не би требало олако схватити.

■ Принудне наплате и прекршајне пријаве

Према подацима којима распољаже Регионални центар Пореске управе у Крагујевцу, на територији коју покрива филијала Крагујевац евидентирано је 9.370 активних послодавца - 6.143 предузетника и 3.227 правних лица. Директорка Регионалног центра Радмила Симић објашњава да су послодавци дужни да по Закону о доприносима за обавезно социјал-

бити у обавези да уплате доприносе за пензионо, здравствено и социјално осигурање пре него што исплате зараде запосленима. Очекује се да ће ова обавеза заживети од почетка идуће године, захваљујући изменама Закона о пореском поступку и пореској администрацији.

То, практично, значи да фирме неће моći да исплате плате уколико пре тога не уплате доприносе. Ту обавезу у пракси ће применити пословне банке, уместо Пореске управе која сада контролише уплату доприноса. Очекује се да ће банке, уколико прође предлог да оне убудуће контролишу наплату доприноса, то лакше моћи да раде од порезника. Контрола ће бити најсвеобухватнија када заживи Централни регистар свих пореских обveznika 2013. године.

■ Муке приватника

Међутим, у Унији послодавца тврде да ће положај радника у приватном сектору, чије су плате за трећину мање него у јавном, таквим решењем бити још тежи. Плате у приватном сектору у просеку касне 50 дана, а убудуће ће још више.

Драгољуб Рајић, представник Уније послодавца Србије, каже да држава сноси највећу одговорност за овакву ситуацију. Послодавци су, према мишљењу Рајића, преоптерећени огромним порезима, па, поготово у времену кризе, већина њих не може да испуни основне обавезе. Веома је мали број оних који, како каже наш саговорник, дугују новац из неког свог ћефа.

Став порезника по овом питању је да не треба никога штитити, а јавно објављивање дужника имало би превентивну улогу у плаћању пореза. Полази се од тога да руководиоцима јавних и приватних предузећа не иде у прилог да се нађу на црној листи. Казне за ове прекршаје нису мале и крећу се од 100 хиљада до милион динара за правно лице и од пет до 50 хиљада за одговорно лице у предузећу. Колико је, међутим, послодавца платило новчану казну знају само судови, где поступци, у просеку, трају и две године.

Према најавама Министарства финансija, припрема се и измена прописа на основу којих ће фирмама

■ Објављивање имена дужника

Она напомиње да велики број послодавца, према извештајима из Полицијске управе и Службе за катастар, не располаже имовином из које би могла да се изврши наплата пореза и доприноса. Такође, Пореска управа не може да спроводи мере контроле и принудне наплате код пореских обveznika који су у поступку стечаја, ликвидације или реструктуирања.

И поред ригорозних казни за неизмиривање пореза, није мали

дугује огроман новац привредничима, због чега велике приватне фирме остају дужне малима и све се врти у кругу.

Гордана БОЖИЋ

(НИ)КАКО ПРОТИВ СТОГЛАВЕ АЖДАЈЕ

Корупција вуче државу за уши

Пише Слободан Џупаріћ

Mинистарка правде Снежана Маловић недавно је изјавила да је Србија један од кључних чинилаца у борби против организованог криминала у региону и да ће то бити и у будућности, јер је влада борбу против организованог криминала и корупције поставила као свој приоритет. Критичари, пак, констатују да је просто невероватно да влада и парламент не виде да ефикасност судства мора да се унапреди. То је једини начин да се пошаље јасна порука да се корупција не исплати, да је код нас проблем „висока“ корупција, у коју су укључени моћни појединачници из политике и бизниса. Очито се држава, веле, понаша у духу арапске пословице „Ако украдеш камилу бићеш обешен, ако украдеш крдо камила, онда ћемо трговати с тобом“.

Подаци говоре да Србија годинама већ држи неславно високо место међу европским земљама по степену корупције. Пракса, наиме, показује да се углавном откривају неке „ ситније рибе“ и појединачни случајеви, а корупција је системски проблем. Ко штити крупне корупционаше, организаторе и покровитеље овог велиоког друштвеног зла?

По речима Милете Поскурице, председника Окружног одбора Српске напредне странке, у земљи царује корупција и очигледан је потпуни недостатак воље да се том злу стане на пут. То је, тврди, до те мере јасно да се и у програмским смерницама партија на власти у предизборној кампањи појављује на челу листе приоритета борба против корупције – као да се десет година нису тиме бавили, као да то заиста нису регистровали као проблем.

Политички аналитичар Бранко Радун уверен је да корупционаше не штити нико са стране него сами људи који су укључени у корупцију – срце система. Део њих се налази на неким институционалним позицијама, а део је у бизнису.

– Они заједно сачињавају једну клановску структуру која размишља и делује само на корупционшки начин. Наравно, у свим је друштвима сада присутно да новац „поједе“ институције и демократију, али се то код нас на Балкану десило мало брже и бруталније него другде.

Љубиша Рајић, професор Универзитета у Београду, на делу види спрегу између политичке и државне елите и нових богаташа – или тајкуна, како их код нас називају. Под притиском политичке власти, подсећа, не решавају се чак ни далеко мање ствари – као што је афера „Индекс“ на крагујевачком Правном факултету, јер је

Наши судски органи који би требало да се баве питањима криминала нису довољно аутономни да изађу на крај са организованим корупцијским клановима. Ту су и делови безбедносних структура, тајкуни, политичари – нико без неке полуге моћи, тврди Бранко Радун, политички аналитичар

АНТИКОРУПЦИЈСКИ МЕХАНИЗМИ НИСУ У „ПОГОНУ“ - БРАНКО РАДУН

једна висока политичарка у том случају штитила свог оца.

■ Механизми ван погона

Велика или крупна корупција најчешће је део организованог криминала. Значи ли то да Србија нема механизме унутрашње контроле или ти механизми не функционишу?

– Има она механизме, само они не контролишу и не стављају се у погон, тврди Бранко Радун. – Имамо и судство и тужилаштво и полицију и различите институције које се тиме баве, али оне једноставно не могу да раде пуним капацитетом зато што не постоји политичка воља. Више је разлога њеног непостојања, али онај први је да је највећи део људи на тим позицијама укључен у корупцијске мреже, а и они који нису некако су мање-више изоловани – не би хтели да се конфронтирају с том хидром, тим октоподом корупције.

Слично размишља и Љубиша Рајић, који напомиње да Србија има механизме унутрашње контроле и преко Родолуба Шабића, који чини информације доступним, и преко Агенције за борбу против корупције и

преко Агенције за јавне набавке – али политичка власт не дозвољава да се они користе.

Милета Поскурица потенцира да постоји и узајамна повратна спрега између људи који непосредно врше криминал и оних који од тога имају користи. Све то говори да корупција, заправо, неће бити ни решена док та спрега постоји. Отуда је неопходна боља примена садашњих антикорупцијских за

кона, као и промена битних закона који регулишу места на којима је корупција најочигледнија.

За корупционаше афере наши грађани углавном сазнају из полицијских извештаја када се хапсе актери, међутим када их преузму правосудни органи, сазнања о њиховој даљој судбини најчешће престају. Како објаснити ту чињеницу?

■ Камен мудrosti

– Они су ухапшени да би се направио привид борбе против корупције и вероватно ће неки од њих бити и осуђени, посебно они који треба склонити с јавне сцене да не би некоме сметали, уверен је Љубиша Рајић. – Да бисмо сишли с тог не-зavidног места на листи корупције, мора постојати политичка воља. Она је вероватна код нас у овом тренутку колико је и вероватно да ћемо пронаћи онај чувени алхемичарски камен мудrosti, који ће непоштење претворити у поштење, илити олову злату.

Милета Поскурица садашњу ситуацију објашњава тиме да у овој Србији некако ништа не иде, да се две године бави реформом

правосуђа, да проблем корупције углавном препознаје у предизборној кампањи, да власт никако да пристане да почне да чисти себе од корумпираних људи...

Бранко Радун примећује да судски процеси често пропадају, да ли због недостатка доказа, или што сувише дugo трају? У неком моменту испада да се они покрећу због неког политичког мотива – можда је то притисак на неку другу групу, неки други клан.

– Наши судски органи, који би требало да се баве тиме, нису довољно аутономни да изађу на крај с организованим корупцијским клановима. Јер, све су то јако озбиљни људи с много новца, утицаја... То су и делови безбедносних структура, тајкуни, политичари – нико ту није без неке полу-

ХАПШЕЊА КАО ПРИВИД И МЕЂУСОБНИ ОБРАЧУНИ - ЉУБИША РАЈИЋ

ге моћи или криминалне групе која би судији могла да се освети ако се сукоби с њом.

■ Банана република

Неки медији ван Србије тврде да је немачка канцеларка Ангела Меркел приликом недавне посете Србији Борису Тадићу предала списак са 200 имена овдашњих бизнисмена и политичара за које се тражи истрага због умешаности у криминал и корупцију. Значи ли то да се Србији поставља још један

услов за кандидатуру за чланство у ЕУ, који јавности није предочен?

– Та ми чињеница није позната, нисам листао страну штампу, посебно не ову нешто западнију од наших граница, али ме све то не би изненадило, каже Милета Поскурица. – Немачка канцеларка је овде била сачекана с једном сасвим другачијом агенском могућим догађајем: да доведе приједнике који ће улагати у Србију. Међутим, сачекало нас је прилично непријатно изненађење.

Бранку Радуну ова прича звучи реално и могуће, те тим поводом примећује:

– Ако је истината, говори ми неколико ствари. С једне стране, да је српско друштво, нарочито елита, изузетно корумпира, да су у врху Европи по корупцији, да је то једна од ретких ствари где смо у врху, сем у неким спортовима. А друга ствар, говори и о незавидној позицији Србије, где неко нама треба да доноси списак кога треба хапсити. Ако то допустите, онда падате на ниво банана републике, где вам странци долазе и диктирају кога треба да ухапсите, да осудите.

Ни Љубиша Рајић не зна да ли је постојао поменути списак или не, али је чињеница, закључује, да Европска унија има јаке механизме за борбу против корупције, па јој апсолутно није потребна још једна држава с корупцијом – уз све оне које већ имају. А што јавности нешто није предочено, то Рајића не чуди. Нису јој предочене ни неке много озбиљније ствари. Не зна она ни до данас како је продата смедеревска жељезара, под каквим је условима „Фијату“ уступљена Фабрика аутомобила у Крагујевцу.

■ „Уграђивање“ на велико

По неким подацима, током последњих десет година у Србију је стигло више од 50 милијарди евра страних донација. Сумња се у регуларност утрошова доброг дела тих средстава, посебно зато што су изостајали званични извештаји о томе где су те паре отишле. Да ли су те сумње основане?

– Сасвим су основане и нажалост у овој држави се о томе мора спекулисти, категоричан је Милета Поскурица. – Не знам када ће доћи време, вероватно у некој скоријој будућности променом власти, да неко изађе с коначном цифром донираних средстава; с коначном цифром средстава која су у периоду транзиције дошла на бази какве-такве, наравно лоше продаје и приватизације наше имовине.

И Бранко Радун тврди да су поменуте сумње оправдане, јер кад имате посла с тим тако великим цифрама, или неким донацијама, помоћима, кредитима, проблем је што већ један део њих и не уђе у земљу. Наиме, у корупцији учествују и они који вам дају тај новац – траже проценат. Значи, добар део новца и не уђе у земљу. С друге стране, ту су и наши политичари који се „уграђују“ својим процентом.

Љубиша Рајић каже да би Државна ревизорска комисија требало да има бар 400, 500 запослених ијако, јако велика овлашћења да заједно с полицијом чак може и да хапси оне за које постоји оправдана сумња да су злоупотребили нека средства, утајили порез или било шта друго. Међутим, за сада ова комисија постоји само као нека врста украса.

ВЛАСТ НЕ ДОЗВОЉАВА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ - МИЛЕТА ПОСКУРИЦА

Пише Милош Пантић

Hупадљива табла са именом фирмe „ММ 155“ на излазу са пута Крагујевац – Баточина ка селу Прњавору на први поглед не упућује да се из ове необичне комбинације слова и бројева крије предузеће које је највећи извозник сирове непране овчије вуне у Србији. Али, када се дође до две велике хале које је фирмa пре десет година закупила од Земљорадничке затруге „Жировница“ и од којих је једна препуна упакованих бала вуне, спремних за извоз, схватате да сте на правој адреси.

Предузеће су пре 13 година основала петорица Крагујевчана, другова са ратишта у Источној Славонији, па је име фирмe дато по тој - хаубици који су опслуживали, само са обрнутим редоследом бројева и слова. Но, како је услов за останак у фирмама био да напусте посао у „Застави“, већина на то није била спремна, па је на крају у њој остао само садашњи власник Драган Зечевић, по струци машински техничар и бивши референт за увоз делова у „Заставу“.

Данас ово предузеће са откупљеним и изvezеним 600 до 1.000 тона непране овчије вуне годишње заузима прво место по извозу ове сировине у Србији и пласира је на тржишта Енглеске, Мађарске, Француске и Бугарске. Да би се додшло до те позиције требало је шест година напорног рада на развијању мреже откупа по свим деловима

ВЛАСНИК ФИРМЕ ДРАГАН ЗЕЧЕВИЋ

ФИРМА „ММ 155“ ИЗ ПРЊАВОРА НАЈВЕЋИ ИЗВОЗНИК ВУНЕ У СРБИЈИ

Тражња већа од откупа

Србије и достизања квалитета који привлачи стране купче.

■ Почетак са поврћем

Драган Зечевић и другови у почетку су се бавили откупом свежег поврћа које су продајали крагујевачком Клиничком центру, обдаништима и некадашњој Фабрици хране, која је у међувремену угашена. Након три године окрећу се откупу и извозу сирове јагњене коже, коју су продајали купцу из Турске, и пошто је посао захтевао већи магацински простор изнајмили су, а касније и купили, две велике хале задруге „Жировница“ у селу Прњавор.

Да престану са овим послом, који је кренуо добро, натерала их је мера државе која је 2005. године увела извозну царину за ову сировину од 20 посто, иако, како каже Зечевић, у том тренутку ни једна фирма у Србији није прerađivala јагњену кожу. Са новом ценом фирма више није била конкурентна и турски парнер је нашао нове добављаче.

- Те године одлучио сам да почнем са откупом овчије сирове непране вуне, јер сам ступио у контакт са фирмом „Колхида“ из Сливена у Бугарској, са којом и данас радим и која је била заинтересована да је увози. Требало је да прођу две три године док смо развили посао око откупа вуне по Србији, јер у том моменту нико у земљи је није откупљивао и људи су вуну држали на тава-

ним или бацали. Да посао разрадимо много нам је помогао Мирољав Ристић, деда Мира, пензионер фирмe „Зебра“ из Крагујевца која се некада бавила тим послом, каже Зечевић.

Сада у сезони откупа, која траје од почетка маја до почетка септембра, фирма ангажује откупљиваче у свим деловима Србије, од шабачког Прњавора, Кремана на Златибору, Бајине Баште, Дивчибара, Пожеге, Сjenице до Бора. Сезонским откупљивачима, којих имају око 20, дају своја доставна комби возила да обилазе терен, а вуну плаћају одмах или размењују за кукињску или со за прехрану овација, крупицу или пређу.

МАГАЦИН СА ВУНОМ КОЈА ИДЕ У ИЗВОЗ

РАЗВРСТАВАЊЕ, МЕРЕЊЕ И БАЛИРАЊЕ СИРОВЕ ВУНЕ

У овом тренутку у Србији нема ни једне фабрике која се бави испирањем овчије вуне, јер се и последња, „Пиротекс“ из Пирота угасила, па предузеће „ММ 155“ један део откупљене вуне испира и предаје предионицама у Димитровграду и Пироту, а од њих добијају пређу коју размењују са својим добављачима.

Од садашњих 600 до 1.000 тона овчије вуне колико годишње извезу могли би да пласирају много више, али немају где да откупе веће количине. За велику потражњу страних купаца највише зајужан висок квалитет, који у разврставању сирове вуне обезбеђује шест сезонских радника из Бугарске

Предузеће из Прњавора постигло је такав квалитет да би могло знатно да повећа извезене количине вуне, јер има интересената из Немачке, Италије и Шпаније, али не може да повећа откуп на терену јер нема више од кога да је набави. Тренутно се већим извозом у земљи баве још три фирмe из Врања, али оне не могу да конкуришу по квалитету и гомилaju залихе.

■ Сезонци из Бугарске

До тога су довели строги европски прописи за извоз вуне, која се до пре неколико година извозила у цаковима. Сада ова сировина пре извоза мора да се разврстава, а потом да се балира и пакује у струч

КРАГУЈЕВАЧКИ АУТОБУСИ НА ГАС ЗА ГРАДСКО САОБРАЋАЈНО ПРЕДУЗЕЋЕ „БЕОГРАД“

Вуловић најављује запошљавање

Градско саобраћајно предузеће „Београд“ (ГСП) купиће до краја године 10 нових аутобуса на природни компримовани гас, које производи крагујевачка фирмa „Вуловић транспорт“, односно „МАЗ СР“, предузеће на истој локацији, такође у власништву Зорана Вуловића. Из београдског ГСП-а могло се чути да ће аутобусе купити сопственим средствима, уз субвенцију Министарства економије, јер компримовани природни гас представља гориво које квалитетом обезбеђује задовољење најоштријих норматива у погледу количине штетних материја у издувним гасовима.

Емисије тих гасова смањене су неколико пута у односу на возила која користе дизел гориво. Продаја 10 аутобуса у тренутку када најави

вљени други талас светске економске кризе полако али сигурно десеткује тражњу многих производа представља значајан помак не само за производија ових возила, већ и за крагујевачку привреду уопште. Међутим, Зоран Вуловић објашњава да је реч само о првом контингенту и да ће нови аутобуси тек одлазити из Крагујевца.

- Београдски ГСП је највеће саобраћајно предузеће на Балкану. То је огромна пословна референца за

нас и сви су изгледи да ће се сарадња наставити. Они су сигуран купац за 50, а можда и стотину возила на природни гас. Ових 10 аутобуса ГСП коштају 1,7 милиона евра, а пореџења ради ређи ћу да је друга најефтињија понуда на тендери износила 2,8 милиона евра. Јефтинији смо за више од милион евра, чemu је допринела субвенција Владе Србије од 5,2 милиона динара по возилу, јер се производња ових возила на гас се субвенционише са 30 одсто. Износ је, наравно, намењен производију, али ми нисмо задржали ни динара, већ смо субвенцију пренели на купца. И са овим одрицањем имамо зараду, а са друге стране, што је такође важно, добијамо прилику да још веће испоруке, наглашава Вуловић.

■ Док други отпуштају...

Вуловићев производни погон „МАЗ СР“ дели исто двориште са „Вуловић транспортом“, фирмом која обавља градски превоз на отприлике трећини линија у Крагујевцу. Тренутно запошљава 40 људи, али због најаве великих уговора о испоруци аутобуса на гас и нових производних планова, како власник каже, већ му недостаје 60 радника. Ни то није коначан број,

дине требало би да им испоручимо 120 возила, а обратио нам се и ГСП из Скопља, коме треба пет возила. Укупно за првих шест месеци 2012. године, према најавама, потребно је да испоручимо 70 аутобуса на природни гас, открива Вуловић.

Предузеће „Вуловић транспорт“ је у сарадњи са фабриком МАЗ из Белорусије, као заједнички пројекат, прозвело први градски нископодни аутобус на компримовани природни гас (ЦНГ), где свака страна може да користи свој заштитни знак као робну марку производа. Поред производње новог аутобуса на природни гас, који штеди до 50 одсто горива, успешно се обавља и репарација половних аутобуса који користе дизел гориво и уградња уређаја за коришћење ЦНГ гаса.

На промоцији овог аутобуса 2009. године потписан је уговор са десетогодишњим роком о испоруци шасија аутобуса из Белорусије. Уговором је регулисано да фабрика МАЗ све компоненте и опрему за уградњу на шасијама аутобуса увози из Србије, што се, такође, позитивно одражава на извоз наше земље.

■ Отварају се нова тржишта: Зоран Вуловић

јер Вуловић открива да ће према проценама „МАЗ СР“ ускоро укупно запошљавати око 160 људи.

- Ове године произведено је 70 аутобуса, 40 на дизел гориво и 30 гасних. Јасно је да са реализацијом великих уговора улазимо у озбиљан проблем недостатка радне снаге. Осим београдског ГСП-а уговорили смо 10 аутобуса за „Ласту“, вероватно пролазимо на тендери за шест возила градског превоза у Новом Саду, а осим до мађер тржишта чињеница је да наша прича, што смо и планирали, постаје регионална. „Аутотролеј“ из Ријеке је потенцијални купац 40 возила годишње и у наредне три го-

дине требало би да им испоручимо 120 возила, а обратио нам се и ГСП из Скопља, коме треба пет возила. Укупно за првих шест месеци 2012. године, према најавама, потребно је да испоручимо 70 аутобуса на природни гас, открива Вуловић.

Остварена је сарадња и са најпознатијим светским производијама аутокомпонентистике, јер се у крагујевачке аутобусе утређују „Каминс“ мотор и „Аллисон“ мењач из Енглеске „Динатек“ резервоар за гас из Немачке, а ускоро ће се потписати уговор и са немачким „Мерцедесом“ који ће овдашњем МАЗ-у такође уступати моторе.

РАЗВОЈ „ВУЛОВИЋ ТРАНСПОРТА“

Вожња ка производњи

Предузеће „Вуловић транспорт“ д.о.о. из Крагујевца основано је 2001. године у Рековцу, а основна делатност је превоз путника у друмском саобраћају, па 2003. године добија на конкурску посао превоза путника у јавном градском превозу у Крагујевцу.

На конкурсу за јавни градски превоз путника Београда учествовали су у оквиру „Удружења приватних превозника“ и упослили своја четири нова возила марке МАЗ из Минска у Белорусији. Куповина тих аутобуса је представљала први контакт и прву сарадњу са фабриком МАЗ, те је Вуловић марта 2005. године постao званични дилер у Србији фабрике МАЗ за све њихове производе.

Почетком септембра 2006. године потписан је уговор о монтажи камиона марке МАЗ у Крагујевцу. Прва возила МАЗ су монтирани у погонима фабрике „Застава камиони“, а нешто касније је, куповином производне хале (2.800 квадрата) са 1,35 хектара плаца грађевинског предузећа „Казимир Вељковић“ у стечају, почетком 2008. године, производња настavlјена у сопственом простору

ОТВАРАЈУ СЕ НОВА ТРЖИШТА:

ЗОРАН ВУЛОВИЋ

фолије, на којима мора да буде декларација и број магацина у којем је пакована. Тако магацин фирмe из Прњавора има свој међународни број 580, што значи да магацин поседује одређене стандарде и да на улазу има дезинфекциону баријеру за шлепере.

Тајна високог квалитета, откри- ви нам Зечевић,

СТАРИ ЗАДРУЖНИ ОБЈЕКТИ РЕНОВИРАНИ У МОДЕРНЕ МАГАЦИНЕ

од кога да откупи овчију вуну, може се често чути у селима да има сељака из овог краја који је радије бацају, пошто она не може да гори, јер је откупна цена изузетно ниска и не исплати им се да је продају.

Зечевић каже да његови откупљивачи сада килограм вуне плаћају 50 динара и да је то добра цена, или има и оних такозваних „подоткупљивача“ који на терену дају ситне паре, а онда дођу код њега и вуну добро наплате. Реч је о томе да ова фирма са својим људима и возилима не може да покрије баш свако село и заселак, јер комбије шаљу онда кад откупљивач сакупи 500 килограма сировине, па се онда на тржиште убацују самостални откупљивачи који имају своју калкулацију.

Некада су у Крагујевцу радили вуновлачари код којих су жене са села доносиле испрану вуну на чешљање, а потом је носиле кући и преле на кудељи. Ова делатност се као врста стarih заната угасила, али сада, како каже Зечевић, његова фирма нуди скраћење овог поступка изумрлог пре више десетица. У фирму у Прњавору може се доћи сирова вуна и сељак одмах у замену добије пређуза плетење у домаћој радиности. Проблем је што многи за то не знају јер се предузеће до сада рекламира само на једној локалној радио станици, али ова успешна фирма планира да убудуће озбиљније поради на тоје.

- Они су обучени и стручни за разврставање вуне, па дневно класирају осам тона сировине. Одвајају је ручно у десет класа, које се потом одвојено балирају и на сваком паковању је ознака те класе у микронима. За тако квалитетно разврстаном вуном је велика потражња, јер ако сировина није добро класирана нема прођу код странаца. Примера ради, ако се појави само један килограм влажне вуне, она може да упропасти цео шлепер сировине, објашњава Зечевић.

Зечевић је свог сина Ненада недавно послao на усавршавање у Бугарску, па је и његово знање допринело увођењу стандарда без који се не може замислити озбиљнији извоз. И поред тога што фирма из центра Шумадије нема више

ХАЛА ЗА МОНТАЖУ АУТОБУСА НА ГАС У ФИРМИ „МАЗ СР“

Према Вуловићевим речима, планирана је и производња камиона са погоном на природни гас, који ће имати велику примену у комуналним предузећима, грађевинским фирмама и многим другим транспортним предузећима.

Значајна средства се улажу у изградњу и опремање треће Вуловићеве фирме на истој адреси „Автоцентар ВТ“, која ће савремично почети са радом после Божића, са свим пратећим садржајима. Ту ће бити најсавременија компресорска станица на компримован природни гас (ЦНГ), станица за течни нафтни гас (ТНГ), станица нафтних деривата, технички преглед и регистрација путничких и теретних возила, сервис возила, услуге аутоматског прања возила.

Улагање се мери милионима евра који су, како Вуловић каже, обезбеђени у сарадњи са МАЗ-ом кроз првобитну продају камионског програма, док је жељени кредит Фонд за развој приликом покретања производње у Крагујевцу изостао. Усмерен је у нека друга предузећа.

- То је разлог што планове реализујемо са три године закашње-

ња. Успешни смо јер сваки динар улажемо у развој, а административних радника имамо тек 12-13 одсто и то је рецепт, то сви знају, али држава и даље толерише пре-гламазну администрацију у јавним предузећима. Опрашта порезе и доприносе онима који их не плаћају и директна последица таквог односа је гашење бројних приватних фирм. Међутим, ми нећemo одустати од пута који смо застапали. Дочекали смо и државне субвенције због значаја погона на гас, који је немерљив за заштиту животне средине. Такође, уштедом горива до 50 одсто уштеде и губиташка јавна предузећа, додаје задовољно Вуловић.

Нови „Автоцентар ВТ“ ће запошљавати од 15 до 20 људи. Такође до јуче се за точнеје ЦНГ-а морало ићи у Чачак, а од почетка наредне године „центар“ је Крагујевац. Можда је то било могуће и раније, али за добијање локацијске дозволе за изградњу станица за ЦНГ, ТНГ, класичне бензинске пумпе и свих пратећих објеката треће Вуловићеве фирме било је потребно годину и по дана.

Александар ЈОКИЋЕВИЋ

КАЛКУЛАТОР ТРОШКОВА ПОСЛОВАЊА У ГРАДОВИМА СРБИЈЕ

Локалне самоуправе добро зајахале предузећнике

Откад је држава ограничила средства која дистрибуира градовима и општинама, локалне власти повећале оптерећење предузећницима кроз своје таксе и надокнаде, за које нису утврђени никакви лимити

Iаби се отворио фризерски салон од 50 квадрата на бодој градској локацији у једној општини само за уређење грађевинског земљишта

треба платити не више од четири хиљаде динара, а у другој равно 843.750 динара, што ће рећи 201 пут више.

Не прецизирајући о којим је општинама реч, Национална алијанса за локални економски развој (НАЛЕД) овај податак саопштила је прошле недеље на презентацији анализе трошкова пословања у Србији у оквиру пројекта „Калкулатор“. Анализирано је шта послодавци треба да плате локалним самоуправама на име различних такси и накнада, а подаци су прибављени из 40 градова и општина, различите величине и развијености, међу којима је и Крагујевац. Занимљиво је да нису узети Београд, Нови Сад и Ниш, али има доволно других који су добри за порећење.

Организација НАЛЕД истраживала је колико предузећници, са-дашњи и потенцијални, треба да плате комуналну таксу за истицање фирмe, такозвану фирмарину, за годину дана, која је цена воде и канализације, изношења смећа и

даљинског грејања, као и накнада за коришћење и уређење грађевинског земљишта и накнада за заштиту животне средине.

Прво што пада у очи је да се цене од града до града и те како разликују, а из табеле су уочљива и нека драстична одступања. Ипак, заједничко је да су за протеклих четири-пет година све значајно повећане и да су постале велико оптерећење, посебно за мања пре-

дузећа и занатске радње. Отприлике, како је држава умањивала трансферна средства градовима и општинама, тако су локалне самоуправе и комунална предузећа у њиховој надлежности повећавали цене услуга, такси и надокнада.

Где је Крагујевац у овом „калкулатору“? „Крагујевачке“ су за порећење издвојиле двадесет градова од четрдесет које је НАЛЕД анкетирао, изостављајући, на пример, Косјерић, Бабушницу, Брус и сличне (видети табелу). Кад је реч о годишњим фирмаринама, има градова где су оне неупоредиво ниже него у Крагујевцу (Краљево, Кикинда, Лозница), али и знатно више (Зајечар, Врање, Ваљево).

По ценама комуналних услуга (вода, грејање, изношење смећа) крагујевачки предузећници углавном могу бити задовољни јер су оне ниže него у већини других места. Слично је и са накнадом за коришћење грађевинског земљишта, док је накнада за његово уређивање на нивоу просека.

ШТА ЈЕ „НАЛЕД“

Асоцијација приватног, јавног и цивилног сектора

Национална алијанса за локални економски развој (НАЛЕД) је пословна асоцијација која окупља компаније, локалне самоуправе и невладине организације и јединствена је по томе што обједињује приватни, јавни и цивилни сектор. Превасходни циљ ове организације је стварање бољег пословног окружења у Србији.

Цене такси, услуга и накнада у двадесет градова Србије

Град	Годишња фирмарина	Вода по м ³	Канализација по м ³	Смеће по м ²	Грејање по м ²	Накнада за коришћење грађ. земљ. по м ²	Накнада за уређивање грађ. земљ. по м ²	Накнада за заштиту животне средине по м ²
Крагујевац	300.000,00	55,00	36,78	6,9	123,76	0,8	7.091,00	0,60
Лозница	87.053,00	103,64	51,82	16,96	143,16	37,85	5.603,30	12,00
Бечеј	100.000,00	102,65	38,49	20,50	/	115,85	/	2,00
Краљево	96.000,00	72,62	16,7	13,93	129,50	40,00	5.369,68	1,00
Лесковац	550.000,00	122,00	30,98	18,39	72,68	35,00	7.632,00	3,00
Параћин	268.750,00	59,78	65,4	8,41	/	0,63	1.092,00	/
Суботица	54.750,00	48,10	31,51	10,30	/	/	5.975,00	3,00
Ужице	450.000,00	82,54	20,48	15,66	31,28	/	4.253,00	0,00
Врњачка Бања	220.000,00	84,82	42,40	5,79	/	66,00	16.875,00	0,00
Вршац	200.000,00	84,62	40,32	10,59	20,92	10,48	2.651,00	0,50
Инђија	218.000,00	60,00	30,00	9,51	/	/	16.139,00	0,00
Кикинда	17.000,00	76,50	70,00	7,75	112,43	/	308,87	0,00
Панчево	180.000,00	103,59	85,79	27,21	60,64	6,63	6.662,00	0,00
Пожаревац	300.000,00	93,00	10,14	4,92	/	15,52	320,00	0,00
Шабац	200.000,00	87,15	0,00	7,87	55,46	/	/	0,00
Сремска Митровица	163.560,00	62,38	32,39	8,68	/	3,6	900,67	0,00
Ваљево	531.038,00	80,00	33,35	7,57	138,74	86,40	2.231,25	1,00
Врање	676.500,00	85,28	37,10	8,99	190,44	9,35	5.300,00	2,00
Зајечар	1.000.000,00	70,84	14,16	17,39	159,59	104,68	2.317,00	3,00
Зрењанин	285.660,00	59,00	50,92	6,30	/	/	16.022,00	3,00

НОВИ ЗАКОН НЕ ИДЕ НА РУКУ ДУЖНИЦИМА ЗА СТРУЈУ

Дошао ред и на имућније неплатише

Законом о извршењу и обезбеђењу предвиђа се да од свих који избегавају плаћање дуга и ако је страна која подноси тужбу то захтевала суд може тражити изјаву о имовини па би то, једноставније речено, открило ко заиста не може да плати своја дуговања, а ко може, али неће

Пише Никола Стефановић

Након што је ваљда цела Србија или бар онај део који нередовно измирује свој дуг за утрошену електричну енергију искористио све икад написано о тзв. привременој мери и Закону о облигационим односима, тј. застарелости дуговања, на помolu је „окретање другог листа”. Масовно позивање на правне одредбе које у потпуности иду на руку дужница ЕПС у последњих годину дана доживело је врхунац, а у прилог су им ишли и готово једногласне одлуке судова. Штавише, јавна је тајна да у Крагујевцу има правника који су се бавили искључиво овим предметима. Стога, како то обично бива, временом су се неплатише чак и осилиле, па и лаичком оку постане очигледно да се у тужбама и захтевима изрицањем привремених мера могу наћи свакакве нерационалне тврђење и разлози подношења захтева.

Тако се, примера ради, у једном оваквом, достављеном нашем листу, може прочитати да је разлог захтева за изрицање привремене судске мере то што је „искључење електричне енергије тужиоцу створило бројне проблеме и прети да настане велика и ненадокнадива штета јер му је онемогућено да нормално живи у свом стану с породицом, а пре свега да користи електричне уређаје, фрижидер, замрзивач пун разних врста меса, електрични шпорет итд. Услед тога ће се покварити прехранбена роба, па је несхватаљиво да му се на овакав груб начин искључи електрична енергија”. Напоменимо да је тужиоцу струја искључена, како се наводи у тужби, због „наводног” дуга који износи готово четврт милиона динара, а при том се тужени („Електрошумадија”) обавезује да тужиоцу плати трошкове поступка у року од осам дана.

Упрошћено, то би значило да ако неком дугујете новац, можете, иако му нисте враћали дуг, да га тужите због штете коју вам је нанео зато што вам новац више не даје, а при том и да плати све судске трошкове, јер сте га тужили.

■ Суд либералнији него што треба

Руку на срце, треба поменути и један од главних разлога нездовољства народа, тиме и неплатиша, када је реч о наплати рачуна за потрошenu струју, а то је у јavnosti већ дugo присутна теза о селективном искључивању. Тачније, оптужбе да се струја искључује обичним људима који се сналазе споје крај с крајем, док се с друге стране неки виђенији, они који имају неку „везу” и богатији, кон-

стантно „заobilaze” и поред енормних дугова.

Ипак, објективно посматрано, досадашња судска пракса и закони ишли су на руку подједнако и сиромашним и имућним.

- Поступак сметања поседа је специфичан поступак којим се може ићи директно у извршни поступак у ком се од суда уз навођење одређених разлога тражи усвајање привремене мере. Та мера предвиђена је законом као нешто што је одређеног трајања и све то је судија дужан да узме у разматрање приликом пресуђивања по овом предмету, објашњава Светлана Милановић, руководилац правне службе у „Електрошумадији”. - Но, у судској пракси већ десетак година, конкретно још од периода грађанске непослушности, владаје је нешто либералнији став, нарочито у овдашњем Основном суду, па се није превише узасило у основаност оваквих захтева. Отуд је дошло до тога да у поређењу са осталим судовима у Србији, у Крагујевцу има убедљиво највише изреченih привремених мера.

Међутим, по њеним речима, и та пракса се у последње време мења, па да би неком био усвојен захтев, мора доказати оно што је законски одређено као разлог

РУКОВОДИЛАЦ ПРАВНЕ СЛУЖБЕ „ЕЛЕКТРОШУМАДИЈЕ” СВЕТЛАНА МИЛАНОВИЋ

због ког се привремена мера укључивања електричне енергије изриче.

- Адвокати су се ту нашли као категорија која сасвим лепо профитира. Међутим, проблем настаје када адвокат обећа својој странци да ће одмах издејствовати привремену меру, а испостави се да то и не иде баш тако брзо, те да је потребно од три па чак до десет дана. Онда странка врши притисак на адвоката због обећања о моменталном укључивању, адвокат врши притисак на суд, па отуд пракса какву смо имали. А ту могућност имали су сви крајњи потрошачи, без обзира да ли дугују милион или хиљаду динара. У овом поступку, суд не занима висина дуга.

Због ових законских „рупа” и неизбјиљног судског

поступка било је свакаквих, потпуно неразумних примера, попут изрицања привремене мере за - кафанду. Као разлог подношења захтева наведена је опасност од угрожавања људи који живе у околини кафанде. Шта тек речи о апсурду да је привремена мера изрицања чак и људима који су се неовлашћено прикључили на мрежу, тј. онима који су, простим језиком речено, крали струју, те због тога били искључени.

- И код поступка утврђивања о ометању поседа суд је имао став који нам је стварао додатне проблеме. Наиме, од нас је тражено да спроводимо управни поступак обавештавања странке о искључењу. То значи да ми сами морамо да вам уручимо опомену, али тако да вас при том идентификујемо и од вас узмемо изјаву, односно потпис да сте примили опомену, а ми нисмо судни СУП, нити дужник има обавезу да нас саслуша, а камоли да се идентификује и потпише, истиче Светлана Милановић. - Сви судови на територији Србије уважили су аргумент да на приложеном рачуну пише колики је дуг и опомена пред искључење, те да се то прихвата као доказ да сте обавештени. Сви, изузев крађујевачког.

■ Нови закон решава проблем

На ове одредбе, природно, позивају се искључиво они који дугују свете које се мере стотинама хиљада динара. Разлози који се наводе врло су слични, а „ненадокнадива штета”, као у наведеном примеру, један је од честих. Међутим, како каже наша саговорница, такви разлози тешко су

ИСКЉУЧЕЊЕ НЕРЕДОВНИХ ПЛАТИША БИЋЕ ЛАКШЕ И ПРАВЕДНИЈЕ

и доказиви, па оправданост захтева могу доказати, пре свих, породице са бебом или особе које пате од тежих и хроничних болести.

Кад је реч о много помињаном Закону о облигационим односима и застарелости дуговања, на њега се најчешће позивају они против којих је „Електрошумадија” поднела тужбу због великог дуга, па се изводи рачуница и поступак углавном окончава плаћањем потрошње у последњих годину дана.

Напокон, велике наде положаје се у нови Закон о извршењу и обезбеђењу који ће својим новинама, како сада ствари стоје, у највећој мери погодити најимућније неплатише с обзиром да ће се посебна пажња посветити имовини коју дужник поседује.

- Тад закон који је ступио на снагу 19. септембра начинио је низ измена које сада иду у корист повериоца и решења која ће бити врло ригорозна за дужнике. Он предвиђа да у тужби тужилац може тражити од суда да од вас узме изјаву о имовини која је у вашој својини, а ви сте дужни да је доставите по службеној дужности. У супротном, бићете новчано казњени, а предвиђена је и затворска казна, истиче Светлана Милановић.

Но, ту није крај, јер у случају достављања лажних података, предмет бива прослеђен јавном тужиоцу. Сем тога, оног тренутка када дужник достави изјаву о имовини, аутоматски бива унесен у књигу дужника у коју сви повериоци и заинтересоване стране имају увид, па би свако ко жели да искористи неке правне праznине ради изврдавања дуга убудуће требало обзирно да размисли. Тиме би се, што и у „Електрошумадији“ наглашавају, стало на пут лошој слици која се шаље о фаворизовању оних који краду или не измирују своје обавезе у односу на поштене и редовне платише. Наравно, уколико закон, с обзиром на претходна искуства, буде адекватно спровођен.

ЛИЦА И НАЛИЧЈА ВЕЛИКОГ СИРОМАШЕЊА ГРАЂАНА

Празни цепови - понижење и стид

Купити шаргарепу на комад, једно јаје, врећу угља, лек на таблу па и „на таблету”, или уместо меса јефтину изнутрицу и папке, објашњавајући касапину да је то за куче, данас су реалне слике суноврата стандарда великог броја наших људи. На социјално дно они су пали после релативно пристојног живота и, нажалост, због тога су само они постићени

Пише Јаворка Станојевић

Светска економска криза натерала је државу Финску да прода кућу Деда Мраза, што је отрезнило и оне малобројне који су још веровали у бајке. Уздрмани рецесијом Европљани се масовно одричу великих куповина и путовања. Тамошњи медији ових дана као доказ о паду стандарда доносе прогнозе о смањењу дојкињиных куповина.

У исто време наши медијски познаници су „открили” да смо дотакли дно, јер народ купује лекове на комад, дрва на цак, месо на грам... Вест да све више људи себи не може да приушти кутију лекова, метар дрва, или кесу детерцента... изненадила је само оне који су поверили у изјаве политичара да је раст сиромаштва, које је протекле три године нарасло за 40 одсто, у овој години заустављен.

Права слика беде у граду на Лепеници, који се према статистичким показатељима не убраја међу најсиромашније, видљива такође у малим количинама робе коју његови житељи носе из продавница, а поражавајућа је чињеница да међу онима који купују на комад, парче, грам највише има људи који су некада солидно живели. Ове жртве транзиције, рецесије, личних и друштвених слабости мугаја натерала да превазиђу стид и пазар тек толико да утоле глад и огреју се за један дан. Реч је о људима који су, оставши без послас и сталних прихода, изгубили могућност да купују на почек, јер су, поред тога што немају ни чекове ни картице, и радње из комшилука престале да им дају да „рецку”.

У њиховом случају пад куповне моћи буквально значи немогућност да им ико више одобри позајмици. Пошто се живети мора, људи почињу да преживљавају, крпећи за један дан или један оброк. Тежина живота без сталних примања, или са приходима који нису доволни за најужије, зими се јаче осећа. Пошто је „Електрошумадија” наоштирила маказе и врло ревносно искључује неуредне платиште које дугују више од десет хиљада, сиротиња више не може рачунати ни да ће се грејати на почек.

Како је гас и онима који пристојно зарађују прескуп, уколико немају централно грејање, сиромаси морају да ложе ватру, а пошто немају новца - орев се купује на цак. Таква практика постала је у

ДВА ЈАЈА И ДВЕ ГЛАВИЦЕ ЛУКА - ЗА ТОЛИКО СЕ ИМА

обичајен на стоваришту „Слава транс” у Петровцу, на коме врећа угља кошта 300 динара. Запослени кажу да је овај вид трговине иде одлично, имају велики број сталних муштеријама, међу којима има и оних који често долазе, чим скрпе пару за један цак.

■ Куповина на грам и комад

- Кад се соба како тако загреје, вала нешто ставити и у stomak. Да је свакодневно обезбеђивање оброка велика главобоља све већем броју Крагујевчана који живе на друштвеној маргини најбоље се види на пијаци. Жена која продаја јаја каже да купац који купују

КАСАПИНУ КАЖУ ДА КУПУЈУ ЗА КУЧЕ

више од десет има једино када су славе или већи празници.

- Верујете да долазе људи и узимају по два комада. Претурају по новчанику, броје ситину и напа-бириче само за два. Неко се снеби-бира, објашњава да иде у село, па да му не стоје, неко псује власт и државу, неко ћути, али је свима не-пријатно. Искрено да вам кажем, и ја се осетим постићено пред љу-

Ко су људи који увече не знају хоће ли ујутру бити нешто на столу и да ли ће кућа бити топла? Ако их лично не познајете, нећете лако погодити, јер сте већину знали као вредне и марљиве комшије који пристојно живе од свог рада. Задржавши достојанство, они данас радије крију своју беду.

Исто тако се продају и сухомеснати производи. Јефтињу робу, као што су кавурма и неке врсте кобасица, узимају у већим количинама, али није редак случај да човек тражи да му измеримо сто грама печенице. Тражи се све што је јефтино, па су велике гужве за ногице, уши, репове. Народ купује оно што може, али примећујемо да се многи стиде беде у коју су за-

И ЛЕКОВИ СЕ КУПУЈУ НА ТАБЛУ ИЛИ КОМАД

пали. Кад купују кавурму, изнутице, ноге, правдају се да узимају за куче. Ако траже сто-двеста грама нечег скупљег, онда објашњавају како наводно купују за комшију, али има и оних који не показују да им је непријатно. То је обично сиротиња која никада и није могла боље да се храни. Стиде се углавном људи који су до скоро пристојно живели и још се нису помирили са бедом у коју су запали, објашњава месар из „Будућности”.

И пријонице кафе, прилагођавају се смањеној куповној моћи Крагујевчана, мењају начин продаје. Осим стандардних паковања од 100 или 200 грама, пристају да мере онолико колико муштерија има новца. Продавачица у пријоници „Раде” прича да народ узима и по десетак, тридесет грама.

- Није то више ништа чудно, јер је многима и шоља кафе постала луксуз. Има много муштерија које дођу са десетак, тридесет динара и траже да им дамо толико

кафе. Ето, дотле смо дошли да људи морају да купују само за щољу или две. Није им пријатно. Обично сачекају да оду друге муштерије, па кад остану сами, просто се извињавајући, истресу новчаник и затраже да им измеримо за толико колико се нашло у цепу, прича ова саговорница.

■ Једна пелена

Болести и сиромаштво често иду заједно, а лечење кошта. Купити кутију лека за многе је недостижно, па су апотеке одавно почеле да отварају паковања и продају медикаменте на табле. У последње време, међутим, лекови се у крагујевачким апотекама могу пазарити и на комад. Фармацевти причају да има случајева да људи узимају по пар таблета. Кају да се на овај начин лековима снабдевају углавном хронични болесници, али и да има случајева да родитељи не могу да купе ни лек за дете, већ се враћају код доктора да траже да им препише јефтињи.

Памперс пелене такође су постале луксуз за велики број крагујевачких родитеља који не могу ни да размишљају о куповини већих, економичнијих паковања. У једној трговини која их по цени од 50 динара продаје на комад кажу да се догађа да људи купе само једну.

И док свакодневица све немилосрдније разоткрива размре о сиромашењу обичног човека који се, потискујући сопствено достојанство, бори да се прехрани, за-

држава, излечи, велике трговине нуде привлачне попусте за куповину већих количина. Они који могу, пазарећи на овај начин смањују удар на све оскудније кућне буџете. Све већи број технолошких вишкова који су потрошили отпремнине, незапослених без перспективе, пензионера са најнижим пензијама, попусти осетају недостижни. Они живе дан за дан.

Ко су ти људи који увече не знају хоће ли ујутру бити нешто на столу и да ли ће кућа бити топла? Ако их лично не познајете, нећете лако погодити, јер сте већину знали као вредне и марљиве комшије који пристојно живе од свог рада. Задржавши пристојност и скромност, они и данас радије крију своју беду. Остали, требало би да верујемо - такође из пристојности, окрећу главу. Пристојност, међутим, налаже да би стид морали да осетимо сви.

НОВИНЕ У ЗАКОНУ О ОСНОВНОЈ ШКОЛИ

Учионица у дневној соби, кабинет у кухињи

Одредба закона, који би до краја године требало да се нађе у скупштинској процедури, по којој родитељ има право да свом детету организује основношколско образовање и васпитање код куће, подигла је праву буру у стручној, али и у широј јавности

Да је овакав закон постојао у време када су моја деца ишла у школу исписала би их одмах. Муж је по струци машинац, па би он покрио математику, физику и техничко, а и за ликовно би могао да се „правочу“. Мени је српски одлично ишао, а и енглески знам солидно. Сестра је еколог, па би она детету предавала биологију. Нас троје смо таман могли да заменимо цело наставничко веће, једино би за музичко анжажовали бабу, пошто је у фамилији антислухиста једино она лепо певала, нашалила се мама већ одраслих синова на вест да ће захваљујући новом Закону о основном образовању деца школу моћи да завршавају седећи код куће.

Шалу на страну, одредба закона, који би по проценама Министарства просвете до краја године требало да се нађе у скупштинској процедури, по којој родитељ, односно, старатељ, има право да свом детету организује основно-

школско образовање и васпитање код куће, подигла је праву буру у стручној, али и у широј јавности. У медијима се већ данима воде полемика да ли ће школовање у кућним условима, али и учење на даљину које овај закон такође уводи као новину, представљати својеврсну револуцију у српском систему образовања.

Само у посебним случајевима

Како ће учење код куће бити организовано закон мало говори. У члану 36. који регулише ово, али и учење на даљину, каже се да је родитељ дужан да до краја наставне године писмено обавести школу у коју је ученик уписан о намери да за своје дете од следеће школске године организује наставу код куће. Уколико се одлучи да дете наставу прати седећи пред рачунаром, мораће ипак да консултује школу, пошто је законом прописано да о образовању на даљину школа одлучује на основу расположивих средстава, потребних за овај вид образовања и васпитања.

МАЛИШАНИ У БОРАВКУ ОШ „РАДОЈЕ ДОМАНОВИЋ“ УЧЕ, ДРУЖЕ СЕ И УЖИНАЈУ

Да је у питању прилично „опасна“ новина, подложна злоупотребама, чуло се и на једној од последњих седница Националног просветног савета. Чланови овог стручног тела сутерисали су Министарству да о њему увођењу добро размисле, прецизирају је и што пре пропишу ближе услове, пошто је у самом нацрту закона дат рок од читаве две године за доношење одговарајућег правилника. Поједини чланови Савета били су и за то да се овај члан закона у потпуности избрише.

Став појединих синдиката по о-

вом питању је да комплетно образовање последњих година обилује решењима која фаворизују приватно образовање и, самим тим, воде „срозавању“ бесплатног редовног образовања на што нижи ниво.

Да ће учење код куће и на даљину бити дозвољено само у изузетним случајевима нада се и психолог Милица Јелић Илић.

- Закон само допушта ову могућност. Не заборавите да је циљ школе да свако дете укључи у организован систем образовања и васпитања у моменту када је оно

за учење најпријемчивије. За децу је свакако најбоље да уче у свом природном вршњачком окружењу. И инклузија је показала да деца боље и успешнији уче у друштву вршњака, пошто подстичу једни друге и уче не само од предавача већ и једни од других.

У вршњачкој групи деца не напредују брже само у образовном смислу, постижући боље резултате. Треба ли уопште помињати то да се у школи не савладава само градиво већ и социјалне вештине, комуникација, решавање конфликтака, а ту је и емотивна размена

НОВА ПРАВИЛА У ОЦЕЊИВАЊУ ОСНОВАЦА

Оцена се заслужује на сваком часу

Нови правилник о оцењивању у основним школама требало би да стане на пут пракси кампањског и учења за оцену. Оцена убележена у дневнику биће одраз наученог, али и активности на часу, ревности у изради домаћих задатака, самосталних радова ...

Такозвано кампањско учење децењијама се сматра највећом бољком нашег система образовања. Да све док се професор на часу бави предавањем нових лекција ћаци код куће не отварају књигу готово је редовна појава. Од многих ученика може се чути да „загреју столицу“ тек када наставник најави да ће наредног часа пропитивати пређене лекције.

Читава прича има и још један, много гори аспект; учин да добијем двојку, рећи ће ћак који жели да се „правочу“, а одликаш, наравно, учи за петицу. Све, заправо, упућује на то да је сврха учења добијање одређене оцене, а не стицање способности да се логички размишља и стекну нека трајнија знања. Оно што деца треба да науче у школи јесте, каже Горан Јоксимовић, саветник у Школској управи, како да логички размишљају, а све друго, на крају крајева, могу и да, буквально речено, пронађу на интернету - само уколико науче и како то да ураде.

Намера министра при доношењу новог правилника о оцењивању у основним школама била је да стане на пут управо пракси кампањског и учења за оцену.

Контролне вежбе уз најаву

У школама сматрају да је, можда најважнија, новина овог правилника обавеза да се на почетку сваке године из сваког предмета уради иницијални тест који ће показати са каквим предзнањем ћаци стартују пре него што се уопште крене са савладавањем нових лекција. Ову праксу су раније имали поједини наставници, али су те тестове махом оцењивали, док је сада препорука да се резултати не вреднују оценом.

ЋАЦИ БИ ТРЕБАЛО ДА УЧЕ У КОНТИНУИТЕТУ

тесту евентуално добије оцену нижу од оне коју је имао, каже Лидија Ђокић, директорка Основне школе „Живадинка Дивац“.

Обавеза наставника да унапред најаве контролне и писмене задатке, који је нови правилник прописао, као и забрана да у истом дану ћаци на два различита часа решавају тестове, обрадовала је све школарце, па и ученике „старе школе“ у Станову.

- О овом праву одмах сам обавестила ћачки парламент, јер деца која имају толике обавезе свакако треба да знају и која су им права. Најаву контролних задатака наставници морају да окаче на огласну таблу, како не би било неких забуна и ћаци су одмах кренули то да контролишу. Присуствовала сам недавно једном часу ликовног и узгряде на почетку споменула деци да неће морати да раде контролни уколико им није најављен. Слатко сам се наслејала када је један ћак на крају, на питање наставника шта су запамтили од испредаване лекције, устао „из топа“ рекао како је од свега запамтио само да неће морати да ради ненајављен контролни, објашњава наша саговорница.

Међутим, на одредбу правилника која каже да ће сваки контролни или писмени задатак на коме пола одељења добије негативне оцене морати да буде поништен, многи су се запитали хоће ли ћаци евентуално ово право злоупотребити намерно дајући лоше одговоре?! По речима Горана Јоксимовића, саветника у Школској управи, ова пракса установљена је

ГОРАН ЈОКСИМОВИЋ, ШКОЛСКА УПРАВА

и правилником који је до сада био на снази и злоупотреба није било. Наставник код кога се тако нешто деси у обавези је и да ћацима одржи додатне часове како би им помогао да савладају градиво.

Обавеза да се контролни и писмени задаци најаве раније, да не буде више од једне писмене вежбе дневно, нити две у недељи, свакако наводи на помисао да ће кампањског учења бити више, међутим, осталим одредбама правилник постиже потпуно супротан ефекат.

Нема часова пропитивања

Усмене провере знања могу се, каже правилник, радити на сваком часу, а једна од могућности која је наставницима дата је и да без претходне најаве дају петнаесто-минутну контролну вежбу.

Оваквих тестова ћацима ће моћи да се задаје и по неколико у тој дана. По речима Јоксимовића, оцене добијене на „блици тестовима“ не би требало уносити у дневник, већ само у личну евиденцију наставника.

- Читав правилник упућује на то

која је у дечјем узрасту врло важна. Зато се надам да ће учење на даљину или код куће бити дозвољено само у изузетним случајевима када дете из неких разлога заиста нема могућност да долази у школу, пошто друштво вршијака ништа не може да замени, каже наша саговорница.

Надлежни у Министарству просвете кажу да идеја није била да се та могућност омасови, већ је намењена малом броју деце која би на крају године имала обавезну проверу знања у својој школи.

По речима Радојка Дамјановића, начелника Школске управе, иако би деца учила у кућним условима сам процес не би до краја био препуштен родитељима:

- Једна од идеја је и да деца која уче код куће два пута годишње у школи полажу тестове. Уколико би се додило да два пута не прођу на тесту школовање би морали да наставе у образовној установи. Наравно, како ће се заиста одвијати читав процес учења код куће и похађања наставе на даљину биће прописано правилником. Закон је практично само дозволио ову могућност, а коме ће бити намењена и на који начин организована прописаће се посебним актом.

Безболније у пети разред

Иако је учење код куће подигло највећу буру, најпрво Закона о основном образовању нуди још неколико врло занимљивих новина, које су због читаве полемике у јавности прошле практично незапажено. Једна од њих је и постојање ђачких кухиња, обезбеђивање једног оброка дневно, као и право на бесплатан превоз ученика уколико је удаљеност од куће до школе већа од два километра.

Ученик, каже закон, има право на бесплатан превоз без обзира на

ПСИХОЛОГ МИЛИЈАДА ЖИВИЋ ИЛИЋ

удаљеност уколико надлежни орган за послове саобраћаја утврди да је угрожена безбедност ученика на путу од његовог пребивалишта до школе. При том, док чекају превоз школа је дужна да деци обезбеди пратиоце.

Законска новина је и увођење професионалне оријентације за ђаке завршних разреда основних школа. У свакој школи постојаће убудуће тим наставника и стручних сарадника који ће пратити склоности и способности ученика и у складу са тим саветовати родитеље и ђаке приликом избора средње школе. Школа ће бити задужена и за пружање информација о различитим занимањима.

Захваљујући једном новом законском решењу и прелазак из четвртог у пети разред, односно из разредне у предметну наставу, биће за децу мање трауматичан него раније. Свака школа ће, наиме, убудуће бити дужна да за ученике четвртог разреда организује огледне часове предметне наставе, како би се упознали са будућим предметним наставницима и областима којима ће их подучавати. Многи директори школа већ сада „чујају косу“ због овог предлога, покушавајући да изумеју како да огледне часове убаце у и овако пребукиране распореде.

М. ОБРЕНОВИЋ

новог правилника број кратких тестова се у школама знатно повећао, а резултати су уписивани у дневник, иако се таквим начином оцењивања заправо губи сврха оцене. Она чак губи и онај основни евалуациони карактер, каже психолог Милијада Живић Илић.

Оправданje за овакав начин оцењивања појединачни наставници налазе у другој одредби правилника која каже да ћак у сваком полугодишту мора да добије четири оцене. Премали фонд часова појединачних предмета не допушта, кажу, да сви буду пропитани по честији пута.

- На жалост, оцена је код нас до сада често представљала утисак наставника о томе како ћак у одређеном тренутку репродукује градиво, што је врло површан начин оцењивања. Она би требало да буде одраз његовог знања и способности, али и напретка који је остварио учећи одређени предмет.

У крајњој цифри коју наставник убележава у дневник убудуће би требало да се огледа научено, али и активност на часу, ревност у изради домаћих задатака, самостални радови ћака, напредак који је у међувремену остварио, интересовање... Наравно, наставници и учитељи мораје да образложе зашто су ћаку дали одређену оцену.

- Та повратна информација коју учењи, па и његов родитељ, добијаја од наставника врло је важна. Надам се да ће тостати на пут давању оцене без икаквог образложења, што је пракса појединих наших предавача, каже Јоксимовић, напомињући да оцена нема никакву сврху ако и наставник и ћак нису задовољни, односно ако ћак зна зашто је баш такву оцену добио и нема примедби на њу.

Марија ОБРЕНОВИЋ

ЛИДИЈА ЂОКИЋ, ДИРЕКТОРКА ОШ „ЖИВАДИНКА ДИВАЦ“

да се оцењивање, тачније провера знања, заправо врши на сваком часу. И препорука педагогије је да не постоје посебни часови испитивања већ да се оно врши континуирано, како би наставник у сваком тренутку знао шта дете зна, како напредује, треба ли му евентуално додатна помоћ да савлада градиво, објашњава Јоксимовић.

Међутим, доносиоци правилника пропустили су да у тексту експлицитно наведу да оцене са кратких контролних задатака не треба уносити у дневник. Зато се десило да већ првих дана након његовог ступања на снагу број кратких тестова у крагујевачким основним школама буде повећан, а уместо као чиста провера знања оне се и те како користе за оцењивање.

- Често се заборавља да оцена нема само евалуациону улогу, односно није ту да покаже само шта је ћак научио, већ и мотивациону - да га заинтересује за одређени предмет, али и инструктивну - да му покаже шта још треба да савлада. На жалост, ступањем на снагу

ПЕДАГОШКА ТРИБИНА ПЕНЗИОНИСАНИХ ПРОСВЕТНИХ РАДНИКА

Искрена љубав или закаснела брига

Зашто трибина?

Зато да иницира покретање неких питања која су последица уочених слабости у реализацији школских програма, а још више у резултатима образовно-васпитног процеса. Трибина је интелектуални напор да се уочене слабости анализирају и потраже решења како се не би даље понављаје, али и напор да се просветне власти мотивишу да се озбиљније и стручније позабаве креирањем наставних програма и предлозима за евентуалне реформске захвate, а посебно да смисле начине објективне, непристрасне, ефикасне контроле резултата образовног и васпитног процеса.

Зашто пензионисани просветни радници покрећу овакву иницијативу?

Зато што у њима још није угашена љубав према школи и ученицима и брига за њихово успешно и квалитетно образовање, јер се уздају да могу покренути овај уснули српски свет и знањем и моралном честитошћу створити друштво по мери човека и његовог достојанственог живљења - друштво ослобођено злобе, егоизма, трговине људима, беспримерне експлоатације радне снаге младих људи, корупције, подмићивања - дакле, свега што човека, људства, речено, не третира као циљ већ као средство.

Шта се уочава као проблем у функционисавању школе и реализацији наставних програма?

Најпре, криза функционалног идентитета школе. Ово се своди на питање: да ли се школа и њена организација изводи из јасно дефинисаних принципа њеног функционисања и устројства или се заснива на клеџавим теоријским расправама.

Затим, да ли је школа сачувала своје достојанство и шта се ту урушава и које захтеве треба опет поновити? Ово значи да школу треба, на основу свих сазнања, учинити затвореном за све злонамерне и бахате који би хтели да је изинструментализују за своје сличне циљеве и друштвену промоцију своје размажене и нерадне деце којима је важна диплома а не знање: Школу треба учинити недодиривом, отпорном за све сумњиве идеолошке утицаје и партијске прохтеве чланица моћних партија који би контролисали и овладали и тим делом народне, а неопходне, организације. Њу треба изнутра учинити снажном, добро организованом, спремном да компетентно одговара изазовима овог времена и потребама савременог друштва, а не да беспоговорно служи сумњивим реформским захтевима и законским одредбама који снижавају образовни ниво народа.

Вратити достојанство наставницима - шта то значи?

Наставник у позитивном смислу мора бити господин човек који импонује држањем, високо уздигнутом етикотом професије којој припада, несумњивих стручних квалитета, заљубљен у свој позив, одан високим хуманим циљевима друштва коме припада, истински патриота који се брине да ћакови ћаци усвоје широка и употребљива знања која ће ставити у службу економског просперитета српског народа како би га извукли из моралног посрнућа и тако увести свој народ у круг уважених, богатих, високо организованих земаља.

Деценијама смо рушили углед наставника тиме што смо га доводили на руб егзистенције, наметали му понижавајуће задатке,

терали га да скупља чланарину и да се брани од кучића који бесно лају иза плата, захтевали од њега да мимо професионалне савести незнање ћака претварају у знање, да по диктату моћних и морално сумњивих сподоба пишу оцене по њиховим диктатима...

Тако смо остављали генерације без квалитетног образовања и моћницима (и нашима и онима са стране) остављали простор да манипулишу народним образовањем, а с првидом да се брину за живот својих поданика, јер су свесни да се са необразованим народом лако манипулише.

Наставник мора бити слободан како би његова креативност дошла до изражаваја, а не спутан чудним правилницима и законским одредбама (ученик не може бити искључен из школе без сагласности родитеља) који до хаоса и вулгарности шире круг права ученика која они, додуше, нису тражили, а дужности своде на добру

забрати непоштење и крађу уме-сто поштења и честитости?

Ако се залажемо за креативну слободу и достојанство наставника онда се самим тим залажемо за његову професионалну одговорност, за успешну и квалитетну реализацију наставног програма, за трајно усвајање знања, за њихову примену, што је услов за успешно студирање, а за тим за успешну примену наученог за добру народу. Залажемо се за високо постигнуће наставног процеса.

Недопустиво је, на основу текстова, показано незнанje из географије, историје, српског језика, а хоћемо да ученика учинимо припадником српског народа, његовој култури, његовим духовним вертикалама и да спречимо њего-во однарођивање. Како да то ученима ако само осам до десет посто ученика уме на карти да покаже где је Шумадија и када тече Велика Морава? Ко је одговоран

Карикатура Г. Милемковић

ако ученици ни после осам година на учења страног језика не умеју да обаве ни најобичнију комуникацију на том језику? Откуд толико одличних и врло добрих оцене, уз чињеницу да су тако мали резултати учења одређених предмета? Да ли оцене мере квалитет и квантитет знања или одређују социјални статус и утицај ђачких родитеља?

Сада долазимо до питања: има ли овај народ право да за своје паре којима, преко буџета, финансира образовање, контролише колики су ученици наставног процеса?

Ако фабрика прави лошу обућу, она неће имати на тржишту прођу и фабрика ће банкротирати. Ако ће банкротирати ако је тако много незнанja, моралне извитечности, много неваспитаних, бахатих, необразованих? Нема други него овај народ. И зато нека наша порука Министарству буде: стална брига за подизање материјалних услова под којима се врши образовање младих људи и здрава, непристрасна и стална контрола, од релевантних институција, резултата образовног процеса. Тиме нећемо повредити савесне, одговорне, стручне наставнике, али ћемо их учинити слободнијим и одговорнијим у вршењу своје часне професије.

Милан М. ЂОКИЋ,
председник Удружења
пензионисаних просветних
радника Крагујевца

Да ли ће и када старе зграде и породичне куће добити адекватну изолацију, чиме би се смањио утрошак енергије, не само за

грејање, зависи од тога када ће бити донет закон и издвојен новац у посебан фонд за те намене. У Крагујевцу ће најмање 80 одсто станова и кућа морати да добије ново руло

Пише Милутин Ђевић

Судећи по све већем инсистирању, не само Европске уније, на енергетској ефикасности у станоградњи и зградарству уопште, чини се да времена када су цене енергетске, пре свега електричне енергије, и комуналних услуга биле социјална категорија - неумитно пролазе. Србија је преузела обавезу да ову област законски уреди најкасније до краја ове године. Ипак, иако је предлог закона стигао у парламент, он још није усвојен. Како закона нема, а због парламентарних избора његово доношење ће највероватније каснити, тако нема ни посебног фонда из кога би се одобравали кредити са субвенционисаним каматама за унапређење енергетске ефикасности у станоградњи.

Када је реч о фонду, говори се да би у њему могло да буде око 35 милиона евра. Но, да зло буде веће, због тога што још нема Закона о енергетској ефикасности, Србија не може из предприступних фондова да повуче око 400 милиона евра за повећање ефикасности, пре свега у зградарству.

■ Личне и друштвене уштеде

Према неким рачуницама, Србија за побољшање изолације зидова стамбених зграда треба 341 милион, а изолацију породичних кућа 498 милиона евра. За замену прозора на зградама потребно је близу милијарду, а код породичних кућа преко 1,3 милијарде евра.

И док се чека доношење закона, заинтересовани за уштеду енергије

ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ У СТАНОГРАДЊИ

Старе зграде чекају ново

грејањом сезоном, од 60 до 80 киловат сати годишње.

Један од начина да се поспеши енергетска ефикасност је и прелазак рачунања цене даљинског грејања по кубном метру на наплату по утрошеној енергији. Наплату по потрошеним калоријама, према речима Бобана Милосављевића из крагујевачке „Енергетике“, имала би два дела, један би био фикси и рачунао би се према инсталисаној снази, а други, варијабилни, обрачунавао би се по утрошку енергије.

- Зградама и породичним кућама које имају добру изолацију и прозоре који добро дихају била би потребна мања инсталација снага, па би за њих и фикси део рачуна био мањи, а највероватније и варијабилни, јер би им требало мање енергије да би стан загрејали до прописане температуре, објаснио је Милосављевић, додајући да би се инвестиција у изолацију зграде или куће веома брзо исплатила.

Искуства земаља ЕУ показују да станари у зградама рађеним по прописима које захтева енергетска ефикасност рачуне за грејање плаћају и до 50 одсто мање.

Иначе, „Енергетика“ је за последње три године заменила око десет километара цеви, чиме су остварене уштеде на растуру енергије. Слично је урадио и крагујевачки „Водовод“.

И град Крагујевац је заинтересован за што рационалније коришће енергије. Према речима члана Градског већа за привреду и приватно предузећи

штво Влада Вучковића, прво треба да се донесу закон, формира посебан фонд и устављају јасна правила који под којим условима може да добије средства из тог фонда.

- Наравно да је и локална самоуправа заинтересована да се побољша ефикасност објекта за које она плаћа текуће одржавање. Ту, пре свега, мислим да школе и обданишта. Ми ћемо и пре доношења закона направити планове и елаборате за повећање енергетске ефикасности, рекао је Вучковић.

■ Потребна

изолација за

80 одсто зграда

Колико стамбених, пословних зграда и приватних кућа нема адекватну изолацију, а на колико треба заменити врата и прозоре - не зна се. Број је заиста велики. Додатне радове треба извршити на свим објектима који су рађени 60-тих, 70-тих и 80-тих година, а о старијим зградама не треба ни говорити.

Јавно стамбено предузеће „Крагујевац“ тренутно одржава 530.000 метара квадратних стамбеног простора. То је 350 зграда различите спратности.

Према речима Ђорђа Вукајловића из овог предузећа, бар 99 одсто тих зграда изграђено је у време када нису постојали прописи који би регулисали енергетску ефикасност.

- Све те зграде не испуњавају са-

НЕКЕ ЗГРАДЕ У ВАШАРИШТУ НЕМАјУ НИ МАЛТЕР, А КАМОЛИ ИЗОЛАЦИЈУ

дашње захтеве у станоградњи. Њихове видове треба додатно изоловати, а на већини треба и да се замене прозори. Не знам колико би зграда и приватних кућа у граду требало да добије ново руло, али сматрам да је то најмање 80 одсто укупног стамбеног и пословног простора у Крагујевцу, објаснио је Вукојевић.

У Стамбеном кажу да има доста зграда које одржавање нису поверили ни њима ни „Застави стан“, као и да је доста зграда без скуп-

БОБАН МИЛОСАВЉЕВИЋ ИЗ „ЕНЕРГЕТИКЕ“ И ГРАЂЕВИНСКИ ИНЖЕЊЕР ЗОРАН ЖИВКОВИЋ

НА „АЕРОДРОМУ“ ОПЕТ НЕЗАДОВОЉНИ ГРЕЈАЊЕМ

Млаки радијатори у стотину станова

Хоће ли станари зграде у Улици Владимира Роловића на улазима 13 и 15, како су најавили, одустати од плаћања рачуна за грејање јер су нездовољни квалитетом топлотне енергије? Чекају одговор „Енергетике“ која, како сматрају, што скорије мора повећати промер на делу доводне инсталације

Пред прошли викенд велики број житеља „Аеродрома“ био је киван на „Енергетику“. Готово два дана није било грејања, а показало се да је пукло, ни мање ни више, него главни вод који води од нове котларнице надомак „Електрошумадије“ и покрива цело ово насеље. Шта је ту је, хаварије се догађају, а овај кварт је саниран у најкраћем могућем року, па би сада требало сви да буду задовољни.

Међутим, није баш тако. Управо прошлог петка представници станара у улазима број 13 и 15 у Улици Владимира Роловића, који броје 138 станова, обратили су се „Енергетици“ са званичним захтевом за побољшање квалитета грејања. Пре тога одржали су ко знају у низу заједнички састанак, а између осталог било је предлога да, када се већ „Енергетици“ годинама ослушује на дипоне, телефонске позиве и усмене примедбе корисника грејања, престану колективно да

плаћају рачуне све док су радијатори у становима млаки.
Зар нова котларница није решила дугогодишњи проблем „Аеродрома“, па и ових зграда?

Председник Савета станара у Улици Владимира Роловића број 15 Слобо-

-Тачно је, надали смо се да ће ова грејна сезона решити дугогодишње проблеме јер се насеље греје преко нове котларнице, али то се није догодило. На основу дугогодишњих уређења види се да константно постоји проблем са квалитетом испоручене топлотне енергије,

па смо одлучили да још једном затражимо одговор од „Енергетике“.

Нагласили смо да уколико у што краћем временском периоду не интервенишу, нећемо потписати нове уговоре и престаћемо са плаћањем рачуна, упозорава станар зграде Петар Ристић.

Наметнуло се питање откуд сада нови уговори?

- То је посебна прича, укључује се у разговор Душан Станковић. Добили смо их пре 15 дана. То су веља а неки уговори, мада треба рећи да су стари уговори били бољи, јер у њима пише колико степени треба да буде у свакој просторији стана.

На пример у дневној, спаваћој и кухињи 20 степени, у ходнику 15 степени. У новом уговору тога нема.

Нећемо их потписати јер ми годинама немамо квалитетно грејање, каже Станковић.

Стижу и комшије из улаза број 13, а Ратко Томић објашњава да је шест година био председник кућног савета, али се са „функције“ хтео не хтео повукао необављеног посла. Заправо, како он каже, сви у „Енергетици“ знају зашто је у овим зградама лоше грејање, али не жеље то да реше.

- Циркулациони пумпа је стављана и скидана три пута. Она је брже избацивала топлу воду и враћала је у систем, па је служила да нам појача грејање када смо га губили ширењем насеља и прикључивањем Јабучара. А сада нам кажу, када би поново ставили пумпу улаз број 17, би изгубио на квалитету грејања – што није тачно. Какве то везе има са нама? Улази 17, 19 и 21 иначе, и мају добро грејање, а ми у бројевима 13 и 15 само смо се пре две године поштено огрејали откако смо се уселили. Причало се да ће променити цев која нас снабдева од главног топловода кроз Улицу Владимира Роловића. Потребан је већи промер, али та наша линија пролази кроз три зграде, тако да је замена инсталације велики трошак

за „Енергетику“, каже Томић. У међувремену у хрпи документације комшије проналазе одговор из „Енергетике“ на питање зашто је из заједничке подстанице ове два улаза скинута циркулациони пумпа, која никада није враћена. Пре свега објашњено је да се пумпа налазила на примарном делу инсталације ко-

одело

штине станара и органа који би могли да потпишу уговор о одржавању или додатној изолацији тих објеката.

Према речима Владе Вучковића све у Србији очекује велики, готово сизифовски посао, али и посао који може да покрене процес оживљавања грађевинарства, као и пратеће индустрије.

Енергетска ефикасност све је присутнија када се ради о изградњи нових зграда, али и ту влада шарено, јер мало инвестора испоштује све стандарде за добијање неопходних сертификата, који потврђују да је зграда заиста грађена по нормама енергетске ефикасности.

Грађевински инжењер Зоран Живковић каже да се често уместо других изолационих материјала употребљава стиропор и то много тачи него што је то потребно.

- Инвеститори најчешће за изолацију зидова користе стиропор дебљине пет сантиметара, али то доноси само делимичне уштеде у каснијем коришћењу енергије. Нијма је скупо да зид изолују стиропором од 14 сантиметара, али заборављају да та изолација доноси директне уштеде, јер је код такве изолације потребно мање грејних тела по стамбеној јединици. Иначе, треба да се зна да су станови у градама које имају сертификат да су енергетски ефикасне скupљи од станови у другим градама, објаснио је Живковић.

Када ће бити донет закон и дефинисан фонд за сада се не зна, као и када ће у Србији, па и Крагујевцу, почети организовано „преславчење“ зграда у ново руко. Учесници о круглог стола о енергетској ефикасности, због предстојећих избора, сматрају да то неће бити до краја ове године. Сви се, међутим, слажу да Србија у овој области много касни не само за земљама Европске уније него и за земљама у окружењу.

Четрдесетпетогодишња Драгана Перовић, руководилац финансијске службе овдашњег Машинског факултета, ухапшена је 24. новембра под сумњом да је злоупотребом службеног положаја и фалсификовањем службених папира извукла са рачуна факултета ни мање ни више него 20 милиона динара! И то у року од четири године, почевши од 1. јануара 2008. године, а да нико од одговорних није приметио. У полицији се бранила њујањем, али је пред Зорицом Ђурићем, председником Вишег суда, која је тог дана била у улози дежурног судије, ипак проговорила.

Драгана Перовић тренутно се налази у истражној јединици Окружног затвора у Петровцу, како не би утицала на седам сведока који тек треба да буду саслушани, баш као и продекан за финансије Миладин Стефановић, који је, такође, обухваћен захтевом за спровођење истраге, али не због злоупотреба и умешаности у начасне радње колегинице с послом, него због кривичног дела несавестан рад у служби, пошто му је све ово промакло. Он, за разлику од Перовићке, није лишен слободе, него ће бити саслушан у редовној процедуре.

Све признала

По речима судије Ђурића, Драгана Перовић је све признала и комплетну одговорност преузела на себе, али јој је ипак одређен притвор до месец дана. На то решење, до сада, њена одбрана није уложила жалбу. Изјавила је да ће врло брзо надокнадити читав износ, а новац је узимала зато што јој је био потребан, али није навела за шта. Налоге за исплату је сама потписивала, а продекан за финансије је оверавао листинге, јер је то његова обавеза по Закону о књиговодству. Перовићка је сама говорила да су листинзи дуго и превелик је преглед, па му је највероватније то промакло. Она је у почетку приказивала мање износе, а када је видела да то пролази ризиковала је и за веће. Највећа цифра коју је одједном лажно приказала је 82.000 динара.

Како је то она радила?

Сумња се да је Перовићка, као шефица рачуноводства, у пословним књигама евидентирала фiktivne rачуне предузећа из Београда и Свилајнца, која су Машинском факултету пружала софтверске услуге. Она је, поред стварно приспелих рачуна, у пословним књигама факултета приказивала вишеструко већи број фiktivnih rачуна. Приликом плаќања, у налоге за пренос средстава уносила је бројеве својих текућих рачуна, са којих је доцније преузимала уплаћени новац.

Према изворима из полиције, проверама фирмe „Инфотрејд“ из Свилајнца видело се да су они пружили услуге у вредности од 528.760 динара, а шефица рачуноводства је у пословним књигама факултета приказала десетоструко више. Ма-

НА МАШИНСКОМ ФАКУЛТЕТУ ЧЕТИРИ ГОДИНЕ НИШТА ЧУДНО НИСУ ПРИМЕТИЛИ

ПРОНЕВЕРА НА МАШИНСКОМ ФАКУЛТЕТУ

Факултетске паре преносила на своје рачуне

Драгана Перовић, шефица рачуноводства, успела је да са рачуна Машинског факултета, на конто часописа и софтверских услуга, за четири године неприметно извуче двадесет милиона динара. Ко зна колико би још новца пренела на своја два приватна рачуна да није процурела вест о томе, која је и иницирала провере

шински факултет је био претплаћен за часопис „Рачуноводствени информатор“ само за прву половину 2010. и постајала је само једна фактура на 19.800 динара, а она је до 30. октобра ове године, кроз више фалш фактуре, приказала као да су своје време били претплаћени и у ту сврху је фактурисала енормних 7,7 милиона динара! И у случају треће фирме, ИПЦ из Београда, која се бави израдом часописа и публикација за рачуноводство, буџетске и ревизорске прописе, фактурисала је 7,5 милиона динара, иако се у њиховим књигама води износ од свега 210.000 динара. Испоставило је ово није урадила у договору са одговорним лицима тих фирмама јер су на њихову адресу стизале фактуре са стварним износима.

Провером рачуна испоставило се да су за стручне часописе дате енормно велике паре. Трагом те информације, која је отишла у етар и дошла до уха истражних органа, ушло се у процедуру провере. Испоставило се да је шефица рачуво-

дства постојеће фактуре са потписима скенирала и додавала увећане цифре, као и да је штандовала више лажних фактуре за плаќање. Када је требало да се плати у налогима за плаќање уносила је бројеве својих текућих рачуна које је имала отворене у две различите пословне банке. Након извршених уплате она је углавном подизала готов новац преко банкомата, у континуитету све четири године. Такође је робу и услуге плаћала платним картицама које је допуњавала тим истим парама.

Нерасположени за питања

Декану Машинског факултета Мирославу Бабићу покушали смо саопштење следеће садржине: „Факултет с пажњом прати информације везане за оправдану сумњу о злоупотреби службеног положаја руководиоца финансијске службе Факултета. Колико ми разумемо, у овом тренутку још се ради о истражним радњама те немамо званичних информација. С обзиром на то не можемо дати никакве коментаре“. Елизабета ЈОВАНОВИЋ

ГОРЕЛА ЧЕТИРИ АУТОМОБИЛА

У подметнутом пожару изгорела два возила

У пожару на паркинг простору у насељу Бубањ, 28. новембра, потпуно су изгорела два путничка возила, док су два делимично оштећена.

Након обављеног увијаја утврђено је да је, у улици Црвеног крста, око 01,40 сата после поноћи, подметнут пожар, у коме су потпуно изгорела путничка возила „фіат пунт“ и „опел вектра“. На још јед-

ном „фіат пунт“ и „лади самари“, паркираним поред ових возила, причинења је материјална штета.

Пожар, у коме није било повређених лица, локализовали су и угасили ватрогасци.

Полиција интензивно ради на проналажењу извршиоца кривичног дела изазивање опште опасности.

ПОЛИЦИЈА

Претукли познаника

Слободану Н. (32), Бранку В. (32) и Оливеру Ј. (38) из Крагујевца, после хапшења, криминалистичка полиција одредила је меру задржавања у трајању до 48 сати, због постојања основа сумње да су напали тешке телесне повреде свом познаннику.

Све указује да су њих тројица, 13. новембра, у насељу Палилуле, у кући Слободана Н., након краће расправе, познанiku Н. Д. (25) задали више удараца рукама и ногама по глави и телу, због чега је он задобио тешке телесне повреде - прелом носних костију и убој ушних школака са крвним подливима, као и друге подливе и бројне огработине.

Виновници ове туче су 25. новембра спроведени истражном судији Основног суда у Крагујевцу.

Слетео с пута и ударио у дрво

У тешкој саобраћајној несрећи, која се, 27. новембра, око 16,30 сата, догодила у Божурњи код Тополе погинуо је Зоран С. (44) из Крагујевца.

Управљајући „заставом 101“ од

Тополе према Крагујевцу, Зоран С. је изгубио контролу над возилом,

које је слетело са коловоза и уда

рило у стабло дрвета.

Подлегао је повредама на месту уdesa.

А. ЈОКИЋЕВИЋ

ПРОНАЂЕНЕ КОСТИ У „ФИЈАТ АУТОМОБИЛИМА СРБИЈА”

Жртве окупатора или непријатеља на народа

Скелети који су прошле недеље откопани приликом грађевинских радова највероватније припадају заробљеним борцима равногорског или партизанског покрета које су Немци стрељали за време Другог светског рата у „Капислани”. Није искључено ни да су то остаци такозваних „народних непријатеља“ које су нове власти стрељале 1945. године

Mако су на националним медијима као бомба одјекнуле вести да су у Крагујевцу пронађени остаци костију и људски скелети приликом грађевинских радова у кругу фабрике „Фијат аутомобили Србија“, и та открића су се прошле недеље „вртала“ на свим каналима и освајавала на насловним странама бројних таблоида, у самом Крагујевцу та вест није изазвала веће изненађење. На основу онога што су раније објављивали градски медији већина Крагујевчана зна да су у питању лешеви припадника равногорског или партизанског покрета које су за време Другог светског рата у „Капислани“ стрељали Немци, мада се не искључује могућност да се ради о посмртним остацима такозваних „народних непријатеља“ које су, махом, без суђења, ликвидирани партизани 1945. године.

Према речима Драгана Арсића, шефа јединице за превоз покојни-

ОСТАТКЕ СКЕЛЕТА ИСПИТАЊЕ СТРУЧЊАЦИ ИЗ БЕОГРАДА

ка Јавног комуналног предузећа „Градска гробља“, ова фирма је у два наврата, 19. и 23. новембра, превезла у хладњаче њиховог депоа две гомиле људских костију. Први пут је то било неколико бутних и ножних костију, једну вилица, део лобање и неколико ребара, а други пут чак сандук пун костију. Остаци људских скелета пронађени су поред хале „Монтаже“, у близини обале реке Ждralице на дубини од једног метра.

- До сада је у неколико наврата пронађена већа количина костију различитих особа и задатак је стручњака да утврде перекло тих остатаца, као и чињенице у вези са откривеним гробницом. Грађевински радови на тој локацији су обустављени и место је прописно

обезбеђено, изјавила је прошле недеље Зорица Ђурић, вршилац дужности председника Основног суда у Крагујевцу, додавши да ће порекло и старост костију утврдити патолози Института за судску медицину у Београду.

По доступним подацима ради се о људима стрељаним и ликвидираним у „Капислани“. Историчар Жељко Зиројевић огласио се испред Градске организације СУБНОР-а у Крагујевцу наводећи да су у „Капислани“ у току Другог светског рата Немци стрељали припаднике Аранђеловачког и Чачанског партизанског одреда, као и 59 равногорца махом из груженског краја, самог села Гружа, Пајсијевића, Топонице, Забојнице...

После рата по сведочењима старих Крагујевчана нове комунистичке власти стрељале су на истој локацији, по некима, између 600 до 800 припадника заробљених немачких и љотићевских јединица, али и велики број, како су их они тада називали, „народних непријатеља“, док је по другима та цифра неупоредиво већа. „Стрељали су к'о Немци“, говорили су кришом стари Крагујевчани.

Њихове кости измештене су на парцелу број 9. Варошког гробља 1978. године тајном Удбином акцијом под окриљем ноћи, када је по сведочењу тадашњег гробара Драгића Пантића на ову локацију „пребачено 64 цака са по 50 килограма људских костију“. О стреља-

њима и ликвидацијама које су вршиле нове послератне „народне власти“ први је на овим просторијама (ако се не рачунају припадници политичке емиграције на Западу) писао новинар и публициста Милослав Самарџић, који је још пре 20 година у издању „Погледа“ објавио публикацију „Партизански злочини у Србији 1944-45“. Ликвидирани у крагујевачкој „Капислани“ покопавани су у једну од 190 до сада локиралих и необележених масовних гробница комунистичке власти.

По тврђни старијих суграђана, зграда чији су темељи рушени и из којих су „изронили“ људски скелети зидана је између 1950. и 1955. године. По онима који су упућени у ову тематику још око 200 лешева никада није откријено и идентификовано. Појавиће се тога још, тврде они.

Самарџић и даље истражује ову тематику и пише о њој, тако да је у току његовог фелтон који објављује на сајту београдског таблоида „Прес“ под називом „Како су комунисти убијали у Крагујевцу“, где је у седам наставака успео да прикупи податке о тачно 570 партизанским жртвама ликвидираних у „Капислани“ и покопаних ту негде по околини.

Екипа археолога и антрополога из Београда проучије остатке пронађених жртава 2. децембра, али тешко да ће моћи да обави детаљнију идентификацију жртава. „Стрељали су к'о Немци“, говорили су кришом стари Крагујевчани.

3. МИШИЋ

IN MEMORIAM

Пуковник Слободан Митровић (1923-2011)

Само док радиш живот има смисла

Слободан Митровић из школске клупе одлази у рат. Отишао је у партизане, на Јастребац. У рату је био командант митраљеске чете. Био је рањен, изашао је из рата са чином капетана.

У децембру 1947. године уписао је Машински факултет у Београду. Дипломирао је почетком 1952. године, међу прва три студента из генерације.

Распоређен је у Крагујевац, у Војну фабрику, чији је директор тада био Воја Радић. Војна фабрика је те 1952. године имала само пет инжењера. Остали кадар чинили су питомци и техничари. Бранко Николић, као технички директор, распоредио је Митровића у део фабрике где је било највише проблема, у Пети погон, термичку обраду.

За младог инжењера Митровића највећи изазов било је решавање проблема насталих током процеса производње, на термичком третману цеви, код истискивања бајонета. У изради ручних противтенковских баџача Митровић консултује немачке колеге у Рамштаду. На обострано задовољство, проблем је решен, уз Митровићеве сугестије. Немци су били задивљени његовом стручношћу и понудили су му посао, што је он одбио.

Након шест година проведених у Петом погону, где се бавио

организацијом производње, пуковник Митровић је именован за начелника Лабораторије. На тој функцији остаје годину дана, а након тога постаје начелник технологије, на иницијативу тадашњег директора фабрике Првовласта Раковића.

Митровић је годинама пратио програм специјалних машина за војну производњу. Тако је сазнао да је компанија ГФМ-Штајер направила прототип машине за хладно ковање цеви. Увођењем ових машина у процес производње, фабрика „Застава оружје“ сврстана је у пионире у ковању цеви овом методом.

Године 1959. кренуло се са идејом креирања аутоматског оружја, аутоматске пушке и пушкомитраљеза, на бази „калашњикова“. У том периоду пуковник Митровић прихвата функцију директора фабрике.

Са функције директора по налогу Генералштаба 1966. године одлази у Београд, где остаје девет година до 1975. године. Прве четири године је провео као начелник Одељења за развој оружја копнене војске, а наредних пет година је у Институту наоружања водио сектор Оператива индустријског наоружања. Међутим, више му је одговорала фабричка динамика него техничко-адми-

нистративни послови и прихватио је да се 1975. године поново врати на чело војне фабрике. Тада је било доста студената општег и војног машинства. Митровићева идеја била је да што више младих људи доведе у војну фабрику и то је реализована.

Пуковник Митровић умео је да препозна таленат. Божидара Благојевића Жиду изузетно је ценио. Једва га је наговорио да конструише топ 30мм и задатак је успешан спроведен у дело. Остали су пријатељи цео живот. Поводом 150 година од оснивања војне фабрике у Крагујевцу, 2003. године, сусрели су се легендарни Михаил Калашњиков и пуковник Митровић.

На функцији директора фабрике пуковник Митровић остаје до пензије, 1986. године.

Носилац је бројних одликовања и признања, међу којима су Орден заслуга за народ, Орден рада, Орден за војне заслуге са златним венцем, Орден за војне заслуге са златним мачевима, Орден братства и јединства, Орден народне армије, Медаља за храброст, Награда „22. децембар“, Медаља тополовца и бројне друге. Био је почасни грађанин града Крагујевца.

Пуковник је био харизматична личност, било је задовољство бити у његовом друштву, центар људи, са специфичним смислом за хумор. Памтиће се његова пожртвованост, љубав, доброта и племенито срце за све које је познавао и са којима је радио и живео.

Говорио је: „Само док радиш живот има смисла.“

ПУКОВНИК МИТРОВИЋ, ЖИДА БЛАГОЈЕВИЋ И МИХАИЛ КАЛАШЊИКОВ 2003. У КРАГУЈЕВЦУ

СЛУЧАЈ МЛАДЕ КРАГУЈЕВЧАНКЕ ЗА КОЈУ ЈЕ ВАЂЕЊЕ ЗУБА МОГЛО ТРАГИЧНО ДА СЕ ЗАВРШИ

Мислила сам да ћу умрети

Јелена Видановић је две седмице након хируршког вађења зуба, због инфекције и укочености вилице, завршила на одељењу максилофацијалне хирургије, где је оперисана. „Била сам животно угрожена, могла сам са 24 године да иза себе оставим двоје мале деце, због грешке лекара”, тврди млада Крагујевчанка

Пише Елизабета Јовановић

Исадесетчетврогодишња Јелена Видановић, физиотерапеуткиња из Крагујевца, дошла је у редакцију с причом да је наизглед рутинско вађење зуба у овашњем Заводу за стоматологију могла да плати главом. Иако се није десило најгоре, још увек постоји бојазан да може остати инвалид, и то није само њено мишљење, него и лекара који ју је оперисао због компликација проузрокованих инфекцијом. После два месеца од те оралне интервенције једва отвара уста због укочености доње вилице, што јој отежава исхрану и говор. Али и то је напредак у односу на тоталну укоченост која је наступила по вађењу зуба 11. октобра ове године у ординацији оралног хирурга Рађана Живића, код кога је, како каже, отиша по препоруци. Њену причу извorno преносимо.

– Шестицу сам морала да извадим јер се покварила и да би уградила мост, а зубар ми је на своју иницијативу извадио и седмицу, иако нисам имала снимак за тај зуб, али сложила сам се с њим. Све је то трајало десетак минута.

По изласку из ординације приметила сам да не могу да отворим вилицу. Помислила сам да је то траuma због вађења зуба. Питала сам медицинску сестру да ли имам још неку обавезу и да ли треба да се враћам овде, а она је одговорила: „Јао, мораš да дођеш на испирање ране, умalo да заборавим да ти кажем“. Питала сам када? За дан! Дошла сам на туширање наредног дана и већ ми је почела блага температура. Питала сад др Живића да ли је то нормално. Уместо одговора, питао ме је које антибиотике пијем. Рекла сам да не пијем ништа, јер ми ништа није ни преписао. Узвратио је са – ево ти „амоксицилин“. То је благ антибиотик, а мени је рана била ушивена. Ваљда и лаик зна када се нешто ушива да мора да се „покриje“ антибиотицима због инфекције.

Када сам дошла кући почела сам да пијем антибиотик, али су болови бивали све јачи и температура је расла. Пила сам и „фебриџет“ и лекове против болова, али и даље ми је било лоше. После три-четири дана поново сам дошла код др Живића и рекла му да не могу уопште да отворим вилицу. Вежбала сам, али чим се охладе мишићи, вилица се опет укочи. Рекао ми је да је то нормално, јер је то трizmus, и да морам да вежбам, иако је болно. Пожалила сам се и да ми не одго-

ЈЕЛЕНА ДАНИМА НИЈЕ МОГЛА ДА ОТВОРИ УСТА, НИЋИ ДА ЈЕДЕ, А ДОЈИЛА ЈЕ БЕБУ

вара антибиотик због мучнине и питала га ли може да ми замени због неки други. Преписао ми је други, али шта вреди када са антибиотицима нисам кренула на време, него тек 48 сати после интервенције. Зажалила сам што сам уопште дошла у овај Завод, а нисам отишла код неког приватника, јер и онако сам услугу платила 2.000 динара, мада сам породиља. Ослобођене смо плаћања, али речено ми је да нисам на време то предочила.

Код куће сам и даље вежбала да штапићима отворим вилицу. Уз сунце, јер то је јако болно. Поново сам отишла код др Живића да мукажем да ми се бол шири и на уво, пола грла, нос, главу, почела сам и да отичем. Ништа нисам јела, само сам пила течност, а у исто време дојила бебу. Уверавао ме је да то тако мора, али да треба да будем упорна и да вежbam. Рекла сам и да ми температура варира, иако сам под антибиотицима, али није се обазирао.

Укупно сам пет пута долазила код њега у року од 15 дана и жалила се на исте тегобе. Два пута се није удостојио да устане са столице и да ме погледа, а сваки пут ми је говорио да то није ништа и да и даље пијем „фебриџет“ и антибиотике. Седми дан сам дошла да вадим конци и то је урадила медицинска сестра. Она ми није отварала уста, него ми је повукла образ и са страшно извукла конач.

Када сам последњи пут дошла код др Живића, пре болнице, најсилно је покушао да ми отвори вилицу, али су ми сузе саме кренуле и било ми је јако лоше. После двонедељних мука одлазим код др Дејана Станишића у приватну ординацију и он каже да се одмах јавим максилофацијалном хирургијом. Отиша сам сутра ујутру код хирурга Мирка Јанковића. Човек се ухватио за главу и чудио како сам уопште жива после 15 дана такве упале. Одмах су ми сместили на одељење и укључили инфузију и антибиотике.

Постоји је у болници била несташница кристалног пеницилина, а он је најбољи за јаке инфекције, мој муж је на крају отишао на Косово и тамо их купио за 100 евра. Након пет дана проведених у болници, стигле су ми ампуле кристалног

ОЖИЉАК ОД РЕЗА НА ВРАТУ

пеницилина које сам примала на три сата. Једино сам могла да устанем и одем до тоалета, али и даље нисам могла да једем.

Онда је све више почела да ми отичем вилица, иако сам примала „урбазон“ и доктор Јанковић ме је упутио на скенер. Резултат је стигао увече. Одмах ме је оперисао. Операција је била сложена и трајала је око сат и 45 минута. Извешено је око 360 грама гноја. Др Јанковић је успео све то да санира и спаси ми живот.

И после операције примала сам кристални пеницилин. Укупно сам примила 78 милиона јединица. Супруг ми је набавио 50 милиона јединица, а др Јанковић 28 милиона.

После изласка из болнице нисам ишла код др Живића, али је отишла моја мајка. Мирним тоном га је питају да ли зна шта је урадио једној жени и показала му моју слику са мобилног телефона. Рекао је да ми се сећа. „Вашом грешком она је могла да умре“, рекла му је моја мајка у лице. Ни тада је није удостојио да устане и поприча са љубим, него је заваљен у столици рекао: „То моја грешка није, ја никада не правим грешке“.

Ја знам да су грешке могуће у сваком послу. Знам и да се укоченост вилице дешава, али мени се ширила инфекција, била сам животно угрожена. Могла сам да оставим двоје мале деце иза себе, да са 24 године завршим живот због грешке лекара. Зато планирам да поднесем тужбу против Завода за стоматологију и лекара који је довео у питање један живот због несавесног лечења.

ВИЂЕЊЕ ХИРУРГА МИРКА ЈАНКОВИЋА

Било је страшно, опасно по живот

Др Мирко Јанковић, максилофацијални хирург у Клиничком центру, тврди да се пацијенткиња Јелена Видановић извукла из мртвих.

– Операција је била врло озбиљна и од куће сам морала да дођем да је хитно урадим. Инфекција је била близу базе лобање и мозга и ширила се. Реч је о страховитој угрожености. По мени, стоматолог је пацијенткињу одмах морала да пошаље више инстанци. Она је доживела нешто ужасно са последицама. Уста није могла физиолошки да отвори и били су страховити болови. Сада иде на физикалну терапију и питање је колико ће то да траје, каже др Јанковић.

Ову причу поткрепљује податком да је Видановићка имала у једном тренутку 20.000 леукоцита, колико имају људи оболели од леукемије и температуре до 40 степена праћену бунданицем.

– Дуго година сам хирург и судски вештак, виђао сам много пута и смрти, али ово је било страшно, каже др Јанковић, поредећи овај случај са случајем младића из Београда који је због истих компликација после вађења зуба преминуо, а његови родитељи се већ осам година претбањују на суду да докажу кривицу лекара.

ОРАЛНИ ХИРУРГ ДР РАЂАН ЖИВИЋ

Урадио сам све шта је требало

Није тачно да овој пацијенткињи нисам преписао антибиотик. Моје правило је да одмах применјујем терапију, баш да се нешто не би искомпликовало. Иако је антибиотик дат сутрадан, то није никаква грешка, јер антибиотици се у принципу и не дају одмах, него када почне да се развија инфекција, каже др Рађан Живић, орални хирург.

Он наводи да је у овом случају запажено отварање уста и пошто је већ била покрivenа „амоксицилином“, рекао јој је да да вежба отварање уста са штипальком, кашичицом, како се то већ ради.

– Седмог дана смо јој скинули конце. Зар би ми могли да извадимо конце кроз затворена уста? То је немогуће, што значи да јој је било боље. Од тог дана па надаље она се нама није јављала. Њена мајка каже да је отишла на њену иницијативу код приватног стоматолога који ју је послао на максилофацијалну хирургију. Да се нама јавила и да је заиста била у таквом стању, и ми би је сигурно тамо упутили, каже прозвани орални хирург.

Он каже да не зна шта је даље било у болници. Све је сазнао из приче Јеленине мајке, па и то да су и лекове набављали на Косову.

– Доктор Мирко Јанковић је склон, када смо упитању, да драматизује ствари. Ако је била инфекција, уради се интервенција или кроз уста или се споља издренира. То је нормално и ми то свакодневно радимо овде. Могуће је и да инфекција уђе касније кроз рану или кроз убод игле, уколико прође кроз подручје које је гнојно, или је инфекција већ постојала у устима додиром језика. То зависи од отпорности организма и од хиљаду ствари. После вађења зuba јавља се укоченост, инфекција такође, то није ништа што се не дешава у стоматологији. Међутим, пациент је био „покрiven“ терапијом и ми смо пратили то. Ишlo је да боље и ми смо скинули конце. Више је нисам виdeo и не знам шта је после било, наглашава др Живић.

ДИРЕКТОР ЗАВОДА ЗА СТОМАТОЛОГИЈУ ПРОФ. ДР РАНКО ГОЛИЈАНИН

Хирург Јанковић велича себе

Јао ми је због стања пацијента и ни једног тренутка не желим да бежим од било какве одговорности, али мислим да је све надувено само да би колега Јанковић истакао своју улогу у свему овоме. Индикативно је и што је тај лекар послао родитеље пацијента да из једног Клиничког центра траже терапију негде по Србији. Ако није постојао кристални пеницилин, постојаје друга терапија. Јао ми је што се пацијент није вратио да ми спроведемо све, па ако ми не успеамо, нормалан је пут да пацијента пошаљемо у Клинички центар и да колегама у КЦ објаснимо шта смо урадили, како је пацијент одреаговао на терапију, зашто је потребно да се у хоспиталним условима настави лечење, објашњава проф. др Ранко Голијанин, директор Завода за стоматологију.

Према његовим речима, лекар Завода поступио је у потпуности као треба.

– Нећу да говорим о колеги Рађи, о његовој стручности, који има близу 30 година специјалистичког стажа. У овом случају је много тога јасно, али и нејасно. Јасно је да је пацијенткиња трпела један одређен период због компликација, а јасно је и да је изманипулисана од стране лекара који је преузeo. Приликом скidaња конача није примећена било каква компликација, она су се јавиле после тога, али пацијенткиња није дошла код нас, већ је отишла код приватног стоматолога који је шаље у КЦ. Онда је дошла у руке човека, то слободно могу да кажем, који је овог пута жељео да издигне своје знање, а ја ћу рећи – и своје незнанje. Јер причати о томе да инфекција денталног порекла може довести до смрти написано је само у књигама. Ја у пракси нисам видео да је неко умро зато што му није пружена адекватна терапија, каже др Голијан.

ИНИЦИЈАТИВА ЗА ДАВАЊЕ ИМЕНА ЗАТВОРЕНОМ БАЗЕНУ

Нек' се зове, нек' се зове... Парк

Лок Београђани граматну муку муче и думају хоће ли им нови мост понети име „На“ или „Преко Аде“, море и ми слатке муке имамо и објекат за (пре)именовање и „крштавање“. Млади Крагујевца још пре двадесетак дана на интернет порталу овдашњем „Ритам града“ покренули су акцију да се новосаграђени затворени базени именују још пре званичног отварања за посетиоце 18. децембра.

Такође, млади Крагујевчани су у оквиру акције „давања имена базенима“ покренули иницијативу и слали предлоге и гласове за лого нове установе као и њено заштитно лице. Локалну власт ова иницијатива није затекла, напротив, већ су по водом ње сазвали конференцију у Скупштини града прошлог понедељка, 28. новембра, на којој су се новинарима обратили иницијатори акције Немања Чалија испред сајта „Ритам града“, Златко Милић, секретар Градског већа и Јованка Маровић, директор медијске куће РТК.

Иницијатор акције на порталу „Ритам града“ Немања Чалија

НЕКИ ОД ПРЕДЛОГА ЗА ЗАШТИТНО ЛИЦЕ

На крагујевачком сајту „Ритам града“ млади су покренули иницијативу за давање имена покривеним базенима. Од свих бројних предлога издвојило се као најчешће име „Парк“, а локалне власти и РТК подржали су ову акцију и озваничили назив

познат је широј јавности по својим активностима везаним за спорт, пре свега промовисању америчког фудбала, раду са младима и сарадњи по тим питањима са нашим Скупштином града. Те његове активности урођиле су и овом оригиналном идејом, која до сада није бивала практика у нас.

- Баш због бављења спортом, радом са младима и сарадње са локалним властима дошао сам на идеју да управо млади Крагујевца, они који су највише заинтересовани за затворене базене, буду у неку руку и њихови „кумови“, као и читавог тог комплекса, новог спортског центра који ће се отворених и затворених базена об-

ухватати и стадион, спортску халу у Парку и језеро у Шумарицима. Сем свог предлога за име нових базена млади су гласали и за лого нове фирме и њено заштитно лице, каже Чалија.

По њему, акција је баш успела. На интернет адресу „Ритам града“ стигло је преко 200 предлога, а најчешће име било је баш „Парк“.

- Језиком данашњих младих баш смо „уболи“ акцију. Данас су таква гласања, кастинзи и сличне акције веома популарни, као недавно завршена у „Плази“, тако да смо успешни искористили тај тренд и то за ствар која је по мени, али и многим другим људима, важнија за град од „Плазе“, а то су затворени базени. Многи су ову акцију на својим фејсбук профилима лајковали пријатељима и познаницима и преко 3.000 пута, тврди иницијатор акције.

Сем имена „Парк“ које се због бројности гласача само по себи најмнога, Чалија набраја и многе друге предлоге попут: „Крагујево“, „Срећко“, „Посејдон“, „Шумадија“, „Срце Крагујевца“, „Плави парк“, „Делфин“, али и зачудних попут предлога да базени добију име по барду нашег глу-

ПРЕДЛОЗИ ЗА ИМЕ И ЗНАК БАЗЕНА

ских власти отвара за предлоге и иницијативе грађана, уз напомену је на седници Градског већа решено да се усвоји име које су грађани изабрали. Директорка РТК Јованка Маровић централни и професионално „признала“ је да је читава ова акција одлично замишљена и спроведена, као и да јој је „криво што се тога они, као медијска кућа, нису први досетили“.

Ипак, са своје стране помажу акцију тако што на сајтовима локалне самоуправе и РТК можете гласати (путем линка) на конкурс који су и даље у току. Акција „Ритам града“ медијски је промовисана у емисији Телевизије Крагујевац „Мозаик“.

З. МИШИЋ

КОНКУРС ЗА ПРОМОТИВНА ЛИЦА „ПЛАЗЕ“

Познато седморо одабраних

Изабрано седморо финалиста који ће представљати „Крагујевац Плазу“ у наредних годину и по дана

После месец дана такмичења шопинг центар „Крагујевац Плаза“ изabrao је своја промотивна лица. Стручни жири, који су чинили генерални менаџер „Плаза центара“ за Србију Сагив Мегер, позната водитељка ТВ Авале Марина Котовски и Драгослав Илић, тв режисер, изabrao је седам најприкладнијих особа за улоге које су замишљене у спотовима медијске кампање, која ће у наредних годину и по дана промовисати шопинг центар „Крагујевац Плаза“. „Седморо одабраних“ чине – Сузана Гробовић, Јелена Пејовић, Нина Вуловић, Филип Мартиновић, Ђорђе Мильковић, Ђорђе Мирковић и Никола Мильковић.

СЕДМОРО ОДАБРАНИХ КОЈИ ЋЕ ИГРАТИ У ТВ СПОТОВИМА

- Добили смо више од 500 пријава за кастинг путем наше Фејсбук странице. Прва три кандидата са највише „лајкова“ аутоматски су прошли у ужи избор, док је остатак кандидата пажљиво селектовао наш стручни жири. Од укупно 75 кандидата изабрали смо њих седморо који ће представљати нови регионални шопинг центар „Крагујевац Плаза“, рекао је Сагив Мегер, генерални менаџер „Плаза центара“ за Србију.

- Као компанији наш главни циљ био је да доведемо интернационалне и друштвене стандарде и да уклопимо шопинг центар у живот грађана. Наша замисао, од самог почетка, била је да „Крагујевац Плаза“ буде место које ће служити Крагујевчанима и становницима Шумадијског округа. Веома смо задовољни позитивним реакцијама људи и тиме што јасно видимо да се они осећају као део пројекта и тиме што осећају да је пројекат део њих, закључио је господин Мегер.

Подсећања ради, инвеститори су уложили 50 милиона евра у изградњу овог шопинг центра у Крагујевцу, а званично отварање „Крагујевац Плазе“ заказано је за крај фебруара 2012. године.

УСПЕХ ВРЕДАН ПАЖЊЕ

Пет година Wiener Städtische у Крагујевцу

Осигуравајућа кућа Wiener Städtische обележила је прошле недеље петогодишњицу успешног пословања у Крагујевцу. За то време се број запослених увећао са 11 на 28, а поверење њиховим програмима осигурања указале су и компаније попут ФИАТА, млекаре „Мегле“, „Јеловице“...

Без обзира на отежавајуће околности које су карактерисале пословни амбијент, Wiener Städtische осигурање отворило је за првих девет месеци ове године одличан пословни резултат, премија је порасла за 11,27 одсто у односу на исти период прошле године, а животно осигурање је порасло за скоро 17 одсто. Сигурним пласманима и доследном пословном политиком осигурана сума осигураника увећана је за веома високу приписану добит за 2010. годину у износу од 1,4 милиона евра.

Претходну годину Wiener Städtische осигурање завршило је са више од 47.000 уговора о животном осигурању. Просечна премија износила је око 500 евра, а просечно трајање осигурања 19 година.

У понуди је од недавно и јединствен програм - 3Д осигурање живота. Ради се о мешовитом осигурању живота са периодом

ПРЕДСТАВЉЕНИ ЗАВИДНИ РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА

НОВЕ ПРОСТОРИЈЕ У ГЛАВНОЈ УЛИЦИ

одложености, које омогућава осигуранику да сам управља ризиком и прилагођава осигурање личном животном циклусу. Овај програм пружа могућност осигурања најшире популације, а године старости и здравствено стање

не морају бити препрека за закључење осигурања. У оквиру 3Д осигурања могуће је закључити и допунска осигурања која осигурују од специфичних ризика, а јединствен је јер омогућава особама да у првом периоду осигурања, када није укључен ризик од смрти, у периоду одложености, ставе акценат на штедњу и тако повећају своју осигуранину.

УДРУЖЕЊЕ „СЕЉАНЧИЦА“

Златне руке жена из Новог Милановца

ВРЛО АКТИВНЕ ЧЛАНИЦЕ УДРУЖЕЊА

На дугачком славском столу ђаконије. Ту је све, од пита и пигуљица, преко сарми, пасуља и рибе, до неизбежне розен торте, бајадера, чоколадних обланди. Све посно, а сласно прсте да полижеш. У целу стола жито, свећа и славски колач, а око богате софре наређало се петнаестак жена.

Овако је изгледала прошлог петка славска трпеза коју су припремиле жене из Новог Милановца, чланице Удружења „Сељанчица“. Весели гости, посетиоци Сајма туризма, у трен ока „збрисали“ су све што су ове вредне домаћице припремиле. Како и не би када је сваки укусни залогај на столу припремљен од састојака узгајани њиховим рукама. Ко до сада није чуо за њих по турманској залогајима сигурно ће их запамтити.

Ово удружење постоји нешто мање од годину дана. Њих 17 жена, комшиница из села и добрих пријатељица, окучило се и основало удружење које промовише традицију српског села у изворном, а најслађем смислу - кроз добар залогај и старовремске специјалитете

Лани, уочи Материца, 17 жена, комшиница из села и добрих пријатељица, окучило се и основало удружење које промовише традицију српског села у изворном, а најслађем смислу - кроз добар залогај и старовремске специјалитете

Ова предузимљива жена бави се повртарством и сама носи на пијаци своје производе. У великом домаћинству живи са супругом, двојицом синова, снахама и четвротом унука, а поред свега послла који јој током дана не мањка успева да готово сваке недеље окупи своје „сељанчице“ на заједнички рад и удружење.

- Припремамо зимницу од поврћа које узгајамо у својим баштама. Нешто од тога и продајемо. За сајмове, поред тога, спремамо традиционална српска јела. После неколико месеци рада имаме смештију да нам ловци из нашег села уступе једну своју просторију у дому, па се ту окупљамо. Дом је у лошем стању, дosta тога треба средити и поправити, али смо ми тај кутак оправили и преуређиле колико смо могле. Помоћ са стране немамо већ све саме финансирамо, али се са сада не-која сналазимо, објашњава наша саговорница.

Иако је удружење још такорећи „у повоју“, учествовале су на неколико манифестација. Њихов штанд био је запажен на овогодишњем Пољопривредном сајму, учествовале су и на сличним смотрама у неколико градова Србије.

- Биле смо на Сајму шљива у Страгарима, у Левчу на сабору, па у Лозници, позване смо и на предстојећу смотру пољопривредника.

ВЕРИКА ЈАКОВЉЕВИЋ,
ПРЕДСЕДНИЦА
УДРУЖЕЊА

и те како интересују.

- Током лета код нас у удружењу организована су два предавања, једно о заштити биља од штеточина, друго о органској производњи, каже Мирјана.

Домаћице које немају времена ни воље за спремање зимнице могле су да на њиховом штанду пазаре домаће специјалитете. Нису много зарадиле, али надају се да ће убудуће бити боље.

- У суштини, нас све то што спремимо кошта и неке велике зараде нема, али наш мотив је да се лепо дружимо, коментарише Биљана Гајић, једна од млађих „задругарки“.

Не дају, кажу, да им нико поквари слогу, па зато у удружењу примају само жене, пошто би чим се умешају мушкарци почело оговарање јер су они заправо „шампиони“ у том „спорту“. Ипак, за двадесетак дана, када буду прослављали своју славу Материце, једно и годишњицу рада удружења, и они ће као гости бити добродошли. М. ОБРЕНОВИЋ

Ову рубрику у склопу пројекта

ЖИВОТ ШУМАДИЈСКОГ СЕЛА

суфинансира
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ СРБИЈЕ

ШТАНД „СЕЉАНЧИЦЕ“ НА САЈМУ ПОЉОПРИВРЕДЕ

Заворакљене приче и легенде

Пише Александар Бабић

Црква за успомену на Калину

Према једном запису из 18. века, манастир Каленић, недалеко од Рековца, у Левчу, подигао је протовестијар, пехарник, са двора деспота Стефана Лазаревића, владара Србије. Владелин Богдан, са женом Милициом и братом Петром као ктитор цркве фрескописан је на северном зиду припрате цркве посвећене Ваведењу Богородице. Сматра се да је почетак радова био 1407. а завршетак 1413. године. Црква има основу сажетог трихонхоса са припратом, изнад које се налази једно слепо кубе. Источна страна се завршава апсидом. Грађевина је изведена од најзначично ређаних камених квадера и опеке спојене дебелим слојем малтера. Фасада је вертикално подељена стубићима и пиластрима, а хоризонтално са два кордонска венца која иду око целе цркве. Поткровље је украсено орнаментима од опеке. Изразита тежња ка вертикализму (узлету у небо) изражена је у високој, релативно издуженој куполи и вертикално подељеној фасади.

Манастир, то јест црква, настала је четири века пре ове забелешке и, по легендама, има сасвим другог ктитора - самог деспота Стефана Лазаревића. Не знамо када је настала легенда везана за зидање ове цркве, али зна се њен садржај.

Наводно је деспот Стефан (или како су га у народу звали Стеван Високи) ловио по горовима Левчу и Гледићким планинама и тако нашао на село у коме се баш тада одржавао народни сабор. Ухватио се коло, а у колу пуно девојака, не зна се која је од ње лепша и краснија. Деспоту „западне за око“ једна танковијаста лепотица, којој није видео лице од мајаме, и он се ухвати у коло, баш до ње. Док су играли поче да дува неки поветарац, као наговештај јачег ветра, који задиже крај њене мајаме коју је носила преко лица. Та се мајама звала превешт, јер су је девојке превезивале преко лица, због стида пред туђим и непознатим светом. Не само да је имала дивно извајано тело, него су јој и црте лица биле „као уписане“, закључи деспот. Пре него што се коло заврши, он успе да сазна од девојке да се зове Калина. Деспот није могао да одвоји очи од ње.

У тај мах Стефан реши да се жени, да украде девојку и крене свом најближем летњиковцу у Белом Пољу (близу Горњег Милановца). Што научио - то поче да остварује. О томе је обавестио свог слугу Богдана. Он ће укости Калину, а Богдан ће да остане и задржи гониоце да га не би стигли. Угради Калину, посади је на свога коња и појуре...

У путу их задеси невреме, ветар се већ претварао у олују, небо се смркли и хладан ваздух пробијао их је до голе коже, онако ознојене. Калина је била у танкој летњој хаљини. Са лица јој је спала и она мајама - превешт. Отпоче и град Стефан осети да му девојка клону у наручје и једва успе да заустави коња да и њега не повуче да спадне из седла. Таман су прескочили неку речицу и улазили у једну пусту дубодолину.

Када се и Богдан вратио у Бело Поље, затекао је скрханог деспота који ништа није говорио. Калине није било. Деспот му је онда исприповедао шта се десило, да је Калина од узбуђења, страха и изненадне хладноће, а била је знојава пошто је скоро цело поподне играла у колу, нагло за-немоћала и умрла му на рукама. Спустио ју је на земљу и пошто није имао шта друго, под главу јој је ставио један камен, а тело заклонио поломљеним гранама и са још камења. Замолио је Богдана, објаснивши где је то место, да се врати и лепо сахрани Калину, а он је наставио да тутује.

И данас можемо прочитати речи које је деспот написао као сећање на Калину са акростихом: Слово љубаве - Песма љубави. Иако овај спис није писан у стиху, има пуно поетских особина. Нагађало се коме је она намењена, да ли Стефановој вереници, грчкој кнегињи с острова Митилене која је чекала, или некој другој жени.

Богдан се, по деспотовој молби, то јест заповести, вратио и сахранио Калину на истом месту где је издахнула. На том месту, код Честина, подигнута је црква, манастир од самог камена и назван је Каменац.

Легенда даље прича да се све ово десило, и изненадна смрт девојке, и хладан ветар, и лед, само због тога што небо није дало да Стефан узме Калину - која му је била сестра по оцу! Она није била властелинског соја, већ ју је родила мајка-чобаница, коју је једног дана срео кнез Лазар док је такође шетао Левчом у лову и одмору и чијој лепоти и љупкости није одолео, а ни она кнегијевој појави.

Село где је деспот видео много лепих девојака прозове се Лепојевић, а место где је остало девојкина мајама којом је покривала лице - Превешт. Деспот је још наредио Богдану да као успомену на Калину сазида у том крају цркву, манастир, који ће се звати њеним именом, а по угледу на дворску цркву његовог оца у Крушевцу. Тако је „нкао“ Калинић, или Каленић, како је уобичајеније да се зове, небески Јерусалим у Левчу, срцу Шумадије. На основу делимично сачуваних сигнатуре и записа монаха Герасима из седме деценије 17. века, све се то приписује протовестијару Богдану, а јасно је да је овако ремек-дело подигао много знаменитији ктитор и познавалац архитектуре, то је без сумње, образовани млади српски деспот.

Слово љубаве се завршава речима: Е, да се опет састанемо, опет да се видимо, опет љубављу да се сјединимо...“ Коме би та жеља могла бити упућена другом сем Калини? И ко би други заслуживао то дело по највишим критеријумима епохе која није уступка ни пред цариградским црквама. На ктиторској композицији види се како Богдан, његова жена и брат цркву приносе правом ктитору - деспоту Стефану, а они су били само „извршиоци радова“.

УКРАТКО

Јубилеј Завода

Завод за заштиту споменика културе обележио је 45 година рада и постојања ове установе мултимедијалном презентацијом свог рада. Завод је основан 25. новембра, 1966. године, као Срески завод. Након укидања срезова оснивачка права пренета су на републичке органе, све до 2009. године, када су поново пренета на локалну самоуправу. Данас је то институција која обавља делатност на територији два региона, Шумадијског и Поморавског.

Основна делатност Завода је спровођење система заштите споменика културе, просторних културно-историјских целина, археолошких налазишта и знаменитих места, као и свих осталих добара која су у овој установи евидентирана, уписане као добра која уживају претходну заштиту и имају одлике на основу којих заслужују да буду заштићени од стране државе - а на тај начин омогућује се очување постојећег културног наслеђа наше земље.

Крек фокс у СКЦ-у

По други пут, за кратко време, крагујевачки бенд „Крек фокс“ наступиће, у четвртак, 1. децембра, у Арт-кафе галерији СКЦ-а. Овај бенд постоји нешто више од годину дана, на њиховом репертоару се налазе песме Клептона, Сантане и Хендрикса, а тренутно припремају и ауторске нумере. Иначе, реч је о трију који чине: Немања Ристовић, бас гитара, Јован Аћимовић, бубњац и Мирко Љ. Лука-гитара и вокал.

Конcert почиње у 22 часа.

Ђорђевић у Швајцарској

Познати крагујевачки мајстор фотографије Зоран Хаџи Ђорђевић недавно је, у Цириху, у галерији „Хотинген“, тајној публици премијерно представио нову поставку фотографија. Све изложене фотографије, укупно их је 35, настале су у последње две године, а стваране су у оквиру Ђорђевићевог најновијег цикуса „Линије“.

Како је најављено, и крагујевачка публика имаће прилику да ове радове види наредног лета, а та изложба је планирана у галерији Народног музеја.

Поново Васовићева корео-драма

Након дуже јесење пауза, у Свечаној сали Прве крагујевачке гимназије поново ће бити изведена корео-драма „Падни боље“ у режији Војина Васовића. Ова једночинка настала је у оквиру последњег КГ-маратона „Чуј, Види, Покрени“ одржаног у августу.

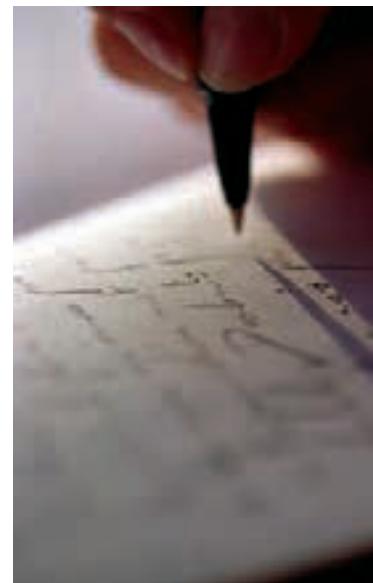
Овога пута, извођењу представе присуствоваће и Миомир Јелић, селектор Фестиwal-a експерименталног театра, а улаз је слободан. Представа „Падни боље“ заказана је у недељу, 4. децембра, у 21 час.

КУЋА ЗА ПИСЦЕ

Место за инспирацију и дружење

Крагујевац ће се од наредне године, попут многих европских градова, добити своју Кућу писца.

Идеја пројекта је да се познатим европским писцима омогући да дођу у нашу средину, при чему ће им град обезбедити неопходне услове за боравак, у трајању од месец дана. Током тог периода добиће прилику да упознају културу и баштину града,

а да преостало време проведу радно, заврше једно књижевно дело или започну ново или да на други начин оставе писане трагове о новој земљи и култури коју упознају.

Замишоје прошле године потекла од Министарства културе, које је формирало посебну комисију за његово спровођење на чијем челу се налази Зоран Хамовић, а чине је писци Јелена Ленголд, Вуле Журић и Дајана Ђедовић, као и Крагујевчанин Мирко Демић. До сада је у Србији отворена само једна оваква „кућа“, и то недавно у Тршићу. Осим Тршића и Крагујевца, у плану је да почетком следеће године своју Кућу писца добије и Ниш, а чланови комисије надају се да ће у Србији бити укупно пет културних центара тог типа.

- Писцима који долазе у Крагујевац, односно Кућу писца биће омогућено да упознају једно ново лице наше земље које није тако често присутно чак ни у туристичким водичима онолико колико бисмо ми то желели, а која ће им

заправо открити оно што су истински културни, духовни и историјски потенцијали овог поднебља, објашњава Зоран Хамовић.

Према његовим речима, Тршић и Крагујевац су прва места у Србији који су се придружила пројекту Европске мреже књижевних кућа и попут многих европских градова обезбедиће резиденцију у којој ће боравити писци из других средина.

Он је подсетио да су прва искуства из Тршића веома позитивна, а прва гошћа је била књижевница и колумнисткиња из Шпаније, Изабел Нуњез.

Међутим, да би овај пројекат у-

Познати европски писци долазиће у нашу средину, а град ће им обезбедити неопходне услове за боравак, у трајању од месец дана. Током тог периода добиће прилику да упознају културу и баштину града, а да преостало време проведу радно, заврше једно књижевно дело или започну ново, или да оставе писани траг о домаћину

спео неопходна је помоћ локалне самоуправе, а Крагујевац је међу првима изашао у сусрет овом пројекту. Носиоци пројекта биће Градска туристичка организација и Народна библиотека „Вук Караџић“. Локација за ову резиденцију још увек није утврђена, али ће се она највероватније налазити у околини Крагујевца у неком од домаћинстава која се баве сеоским туризмом. Наиме, пракса је да се писцима-гостима обезбеди мир за стварање и писање, а то није градска средина. Једна од идеја била је да се Кућа Ђура Јакшића реновира, али како је реч о пројекту који мора да „заживи“ већ на пролеће, то се неће десити.

Иначе, у питању је пројекат који се реализује у многим градовима широм Европе. Књижевне куће су неодвојив су део књижевног живота градова у којима се налазе. Свака од њих нуди оригиналан и разноврстан међународни програм манифестијација који је у потпуности посвећен књизи, а себе види и као партнера у комуникацији о било којој врсти књижевности. Замишљене су као место где се води дијалог између писца, издавача, преводилаца,

лектора, књижара, културних посленика, новинара и књижевне публике. Док су поједине куће активне пре свега у свом непосредном, градском окружењу, Мрежа књижевних кућа настоји да на међународном плану наступи као посредник књижевности. Уобичајена пракса је да се инострани писац, када се налази у посети таквом кући, упозна са неким својим колегом који пише на језику домаћина. На овај начин се успоставља сарадња, а уједно је то и прилика за домаће писце да постану познати у иностранству.

Такође, постоје и примери да је Кућа за писце - кућа на осама, па је лишена благодети цивилизације. У њој нема струје, али има свећа и фењера, нема рачунара, већ само оловака и бележнице, нема телевизора, али има транзистора и диктрафона.

Први гост у крагујевачкој Кући за писце очекује се на пролеће, са првим топлим данима, а ко ће то бити знаће се ускоро. Како је објаснио Мирко Демић, директор Библиотеке и један од чланова комисије, први гост доћи ће на позвив, а убудуће ће се писци брати преко конкурса.

М. ЧЕР

ВЕЧЕРЊА СЦЕНА „303“

Кладионичарска комедија

Култна представа „Не играј на Енглезе“, која је на репертоару Београдског драмског позоришта годинама је распродата, до карте се тешко долази, али ипак, због честих гостовања и публика ван Београда у прилици је да погледа ову комедију. Таква прилика пружиће се овданијој публици вечерас, 1. децембра, на вечерњој сцени „303“ Позоришта за децу.

Украко, „Не играј на Енглезе“ савремена је комедија чији су актери тридесетогодишњаци, заглављени у инфаталним опсесијама спортским клађењем, које представљају неку врсту њиховог бега од реалног живота и одговорности. У представи долази до духовитог, али и болног, откривања непожељних истине и рушења илузија у њиховим односима, што све открива чињеницу о општој, трагикомичној изгубљености појединача.

Са једне стране не-претенциозна и шармантина, представа истовремено даје врло озбиљан и сурвово тачан пресек актуелног стања у нашем друштву, ненаметљиво приказујући последице дугогодишње ерозије бројних друштвених и индивидуалних средини.

У средишту приче налазе се тројица урбаних ликова „заглављених“ већ негде на првим животним кривинама – или због инфериорности према запосленој супрузи (Паун), или због немогућности да се докаже кроз површне секуналне авантуре (Пикси), или, пак, неодољивог нагона да, користећи као „маску“ невине шале, понижава сопствене пријатеље (Буле). Међутим, исто толико битан протагонист драме који се истовремено налази и у њима, али и изван њих – јесте један од суштинских злодуха људске природе: страст према коцкању и кладионици.

Ову представу, по тексту Владимира Ђурђевића, режираја је Стаса Копривица, а играју Данијел Сирч, Иван Томић и Марко Живић.

Карте се могу набавити на билетарници Позоришта за децу, а представа почиње у 20 часова.

ПРОМОЦИЈА „БЛУЗ ЛЕВЕ ОБАЛЕ“

Кале у библиотеци

Књига Јована Глигоријевића Калете „Блуз леве обале“ (о којој смо недавно иссрпно писали) биће промовисна у четвртак, 1. децембра, у крагујевачкој Народној библиотеци „Вук Караџић“.

Књига представља калеидоскоп кратких прича о Крагујевцу које је Глигоријевић повремено објављивао у рубрици „Ситничарница код Калете“ у недељнику „Светлост“, рубрици „Време уживања“ у београдском недељнику „Време“, као и у књижевном часопису „Кораци“.

Глигоријевићева књига представља својеврсну, сетну и питку, лако читљиву урбану хронику крагујевачких дешавања шездесетих и седамдесетих година када је Крагујевац, иако бројчано и просторно мањи, био много већи град него данас.

Књига се састоји од четири поглавља: „Пејзажи наше мале вароши“, „Лицем у драга лица“, „Прилози за феноменологију гра-

да или непоузданост сећања“ и „Ситнице које нешто значе или ма-ли пороци наших великих живота“ и представља значајан допринос у оквирима мемоаристичке прозе урбаног живота града.

Књига за све оне који заиста хо-ће да „осете“ калдрму (и, тада, не-што рећи - асфалт) Крагујевца, незаобилазно штито које доноси не само „дух епохе“ него и њен дах.

Глигоријевићева књига „Блуз леве обале“ изашла је у едицији „Гра-дови и химере“ издавачке куће „Лира“, уредник издања је Радован Шаренац, ликовно-техничку обра-ду урадио је Лазар Глигоријевић, а аутор фотографија за корице је Предраг Михајловић Џиле.

На промоцији „Блуз леве оба-ле“, сем аутора, говориће још и издавач Ненад Кебара, књижевник Зоран Петровић, уредник књиге Радован Шаренац и глумци Нико-ла Милојевић и Чедомир Штајн. Почетак промоције је у 19 сати.

З. М.

Књига изабраних песама преминулог Милана Николића још није одштампана, а на промоцији су представљене „макете”. Иначе, од његове смрти до данас ова промоција била је прва прилика да се о његовом животу, делу и раду поведе целовитија расправа

Ледано са било које стране, књижевне, приређивачке, издавачке, новинарске, или, пак, са оне најједностваније - из публике, промоција књиге „Изабране песме Милана Николића” била је необична. Можда је тој необичности, или боље несвакидашњости, допринео сам пролог ове промоције.

Наиме, након што је прво представљање ове књиге, (заказано још за септембар) отказано, ово друго, месец дана унапред заказано, није се могло одложити. Прво одлагање уследило је након што је до приређивача, Ненада Глишића, стигла вест да књига још није изашла из штампе. Међутим, ни овог пута књига није одштампана, па је тако промоција одржана без књиге. Или боље речено, издавач

је донео само два примерка, односно „макете” како их је сам назвао.

Као што наслов сам каже, реч је о изабраним песмама преминулог Милана Николића, једног од најплоднијих стваралаца, борца за чистоту језика и писменост и антагоног интелектуалаца.

Иначе, од његове смрти до данас, ова промоција била је прва

прилика да се о његовом животу, делу и раду поведе целовитија расправа.

Милан Николић рођен је 1935. године у Багрдану код Јагодине, где је завршио основну школу. Тек што је објавио прве књижевне радове, као ћак крагујевачке гимназије, осуђен је на пет година строгог затвора због „антидржавне пропаганде”, а иако најмаљи заточеник већи део казне издржао је на Голом отоку. Затим је две године служио војску на Вису, неколико година бавио се новинарством у Београду, где је завршио Филолошки факултет (руски језик и књижевност), али због „политичке неподнобности” никада није могао да заснује стални радни однос.

Управо ове чињенице касније су умногоме обележиле његов живот, али и рад.

У Крагујевац се вратио 1963. године и потпуно посветио књижевном и публицистичком раду, бавећи се поезијом, позоришном и књижевном критиком, лингвистиком, полемиком и превођењем са руског и украјинског језика.

Био је и члан Удружења књижевника Србије (1965), Удружења књижевних преводилаца Србије (1972) и Савеза позоришних критичара и театролога Југославије (1975). Удружење књижевника,

због неслагања са политичком оријентацијом његове трибине „Француска 7”, напустио је 1986. године.

Године 1954. забрањен је први број омладинског књижевног часописа „Кораци”,

чији је био покретач и уредник, а дванаест година касније са групом крагујевачких писаца поново је покренуо истоимени часопис који излази и данас. Исте, 1966. године, био је један од оснивача и први председник Клуба књижевних радника Крагујевца, који је касније прерастао у градски Књижевни клуб „Катарина Богдановић”, у коме је неколико година био уредник издавачке делатности.

Николић је објавио пет збирки песама, четири дела посвећених позоришној критици (једно са Дејаном Пенчићем-Пољанским), мемоаре, полемике, преводио је са руског и кинеског, а приредио је зборник радова „Изабрани живот”, прве српске жене - филозофа Катарине Богдановић, као и више књига, углавном младих писника и прозних писаца.

Остаће запамћена и његова преписка са академиком Николом Милошевићем у неколико тада југословенских листова, коју је на крају окончао Зоран Ђинђић, који је стао на Николићеву страну.

О делу Милана Николића говорио је Ненад Глишић, приређивач, Ђорђе Савић, издавач и уредник издања, песници Слободанка Луковић, Жика Марковић, Радован Шаренац, као и бројни познаници и пријатељи. Два сата, колико је трајала ова промоција у препуној Арт-кафе галерији, и пак нису била довольна да се објасни и разјасни дело Милана Николића. На самом крају, у жучној расправи између публике и издавача, Ђорђе Савић је обећао да ће књига веома брзо изаћи из штампе – најкасније до краја године.

ОМЧИКУС НА УНИВЕРЗИТЕТУ

Визија садашњости и будућности

По први пут, тек у својој 85. години живота, Омчикус се крагујевачкој ликовној публици представио сликама великог и средњег формата, такорећи кратком ретроспективом свог сликарског дела

У Универзитетској галерији отворена је изложба слика једног од највећих српских сликара 20. века, Петра Омчикуса. Можда звучи необично, али ово је прва изложба слика овог уметника у Крагујевцу. Иако је био гост неколико пута, његове слике су биле излагане само на групним поставкама, а најчешће је долазио као гост на изложбама животне сајтнице Косаре Бокшан.

Елем, тек у својој 85. години живота, Омчикус се овдашњој публици самостално представља сликама великог и средњег формата, чак би се могло рећи и да је реч о својеврсној мини ретроспективи његовог сликарског дела.

Петар Омчикус рођен је 1926. године, у Сушаку код Ријеке, а од 1937. године живи у Београду. После Другог светског рата је започео сликарске студије на Академији ликовних уметности, код професора Ивана Табаковића. Заједно са супругом, сликарком Косом Бокшан, напустио је студије сликарства и одлази у Задар, у коме постаје један од оснивача Задарске групе, у којој су се налазили и Мића Поповић, Вера Божичковић, Бата Михаиловић, Љубинка Јовановић. По-

сле шестомесечног боравка у Задру, вратио се у Београд и прикључио се Групи „Једанаесторица”, а своју прву самосталну изложбу приредио је 1951. године. Непосредно после тога, Петар Омчикус са Косаром Бокшан напушта Југославију и дефинитивно се сели у Париз.

У том периоду настаје прави преокрет у његовој уметности. Сусрет са апстрактном уметношћу времена коначно Омчикуса усмерава према слободном изразу, потезу који не трага за реалним, већ за индивидуалним стилом. Геометризована асоцијативна апстракција овог периода већ је од почетка седме деценије прерасла у својеврсну гесталну колористичку фигурацију која је задржала раније елементе његовог израза. У каснијим периодима Омчикус је тематизовао сликарство према портретима, цртежима Београда, фантастичном реализму и скulpturi.

Сретно Дивљан, у каталогу изложбе, каже да Омчикус припада самом врху сликарства.

- Његове слике су визија садашњости и будућности. Он не ствара слике у низу, већ је његова ликовна истина стално трагање за светом који се непоновљиво догађа око њега и у њему. Оне не воли техничко „мудровanje”, сматра Дивљан.

Ипак, уколико посредно заиста желимо да упознајмо Омчикуса онда је то најбоље учињити преко Ђорђа Кадијевића, односно „Антологије српског сликарства друге половине 20. века”.

Кадијевић сматра да се Омчикус издаваја као личност изразите стваралачке индивидуалности, јаке воље и снажног темперамента међу српским сликарима прве генерације после Другог светског рата. Имао је смелости да се одупре не само индоктринацији соцреалистичког концепта уметности, већ и естетизму сликарства међуратног периода који се, под утицајем својих, још присутних представника, осећао педесетих година у београдском ликовном кругу. Нашао се међу првим српским сликарима који напуштају земљу. У новој средини, Омчикус одолова утицају владајуће ликовне апстракције. Афирмише се као фигуративни сликар са карактеристикама експресионистичког израза. Он тематизује садржаје мотива животне свакидашњице и призоре са сцене актuelних забивања у друштву, наводи Кадијевић.

Изложба слика биће отворена до 15. јануара, 2012. године.

„СЕНКЕ”, ОКО 1954, УЉЕ НА КАРТОНУ, 49Х71,5 ЦМ

Изложба Ивана Табаковића (1889-1977), једног од најkontроверзнијих и најинвентивнијих српских модерних уметника, биће отворена у петак, 2. децембра, у 18 часова, у галерији „Рима”.

Име Ивана Табаковића данас се ретко кад везује за његово стваралаштво, а много више за награде, али и утицај. На бројним поставкама истиче се да је неко био Табаковићев ћак, или пак, да је код њега био на студијском усавршавању и сликарској специјализацији. Ликовни уметници са поносом наводе у биографијама да су добитници награде Фонда „Иван Табаковић”, који је основала Српска академија наука и уметности још 1982. године, са намером да унапреде ликовну уметност.

У каталогу предстојеће изложбе Јеша Денегри наводи да је у два битна написа о делу Ивана Табаковића изричito наглашена уметниковија изразито индивидуална уметничка позиција: од Миодрага Б. Протића, поводом крупних уметничких промена после 1950, назван је „апостолом своје генерације”, а по Лидији Мереник његово дело „као посебна, на-дидеолошка целина пружа пример самосвјодног уметничког и етичког деловања унутар корпуса српске уметности друге половине XX века”.

- Но то Табаковићево „одметништво” или „отпадништво” креће, заправо, још двадесетих година неуобичајеним почетним околностима његовог формирања и постаје готово демонстративно испољено одлуком о напуштању групе „Земља” 1932. године, којој је претходно, од 1929. године, био један од оснивача, да би у предратном и послератном периоду без обзира на повремено излагање са „Обликом” и на краткотрајно припадништво групама „Дванаесторица” (1937.) и „Шесторица” (1954.), стајао и остао по страни од свих тадашњих средишњих уметничких поимања, сматра Денегри.

Иван Табаковић рођен је у Араду, у данашњој Румунији. Сликарство је учио на Академији лепих уметности у Будимпешти, а потом на Краљевској академији примењених уметности у Загребу.

Године 1922. одлази у Минхен, где је два семестра похађао тамошњу Академију лепих уметности у класи професора Бекер Гундала и Ханса Хофмана.

Око 1926. године ради на Анatomском институту у Загребу. Док је боравио у Хрватској, Табаковић је био члан групе „Земља”, чији су чланови неговали ликовни израз сличан Новом објективности у Немачкој.

Године 1930. преселио се у Нови Сад, а 1938. године почeo је да ради у Београду као професор у Школи за примењене уметности. Након оснивања Академије примењених уметности (1948.) наставио је да ради на одељењу за керамику.

Сликарство Ивана Табаковића имало је три различите фазе. У првој загребачкој „земљашкој” фази, карактеристика је блага геометризација ликова и кристализација облика, композиције су му посвећене људима, а у другој новосадској фази Табаковић слика интимистичке призоре. У последњој фази од средине 1950-их до краја живота, Табаковић експериментише, истражује идући од поп-арта до сликарства са метафизичким привезима.

У галерији „Рима” крагујевачкој публици биће представљено 18 радова, из периода од 1935. до 1975. године. Изложба ће бити отворена до 12. децембра.

М. ЧЕР

САТИРА

Прекид програма

Редовни информативни програм Си-Ен-Ена, који се емитује из студија у америчком граду Атланти био је прекинут црвеним телопом „брейкинг ћуз“ и директним укључењем извештача из Београда који је узбуђеним гласом јављао:

- Небо над српском престоницом гори. Снажне детонације долaze из свих делова града. Многобројне ракете параду хоризонт, а експлозије одјекују на сваком кораку. У нашој хотелској соби све се тресе, стакла пушају, а ствари

спадају са стола. Меци фијучу око наших глава и овога часа морамо да потражимо безбеднији заклон.

Водитељ у студију замолио је гледаоце за стрпљење и саопштио је да ће се репортер Пол Барнет јавити из Београда када се склони на сигурно.

После десетак минута извештач је поново био у програму, овога пута са панциром на себи.

- Јављам се из хотелске подземне гараже. И овде је заглушујућа

Власт је одрешила кесу. Грађани, дувајте!

Ивко МИХАЈЛОВИЋ

букса коју производе све врсте ватреног оружја. Чује се и појединачна и рафална пущњава. До нас допиру звуци сирена полицијских, ватрогарских и кола хитне помоћи које свакога минута пролазе околним улицама. За сада не могу да вас известим о чему се ради, али вашег репортера све подсећа на збињања у Багдаду, Бејруту и Кабулу. Пошто је опасно, јавићемо се чим пронађемо атомско склониште - говорио је пред објективом камере прекаљени ратни репортер, док су поред њега падали прашни и комадићи плафона.

Кроз тридесет минута репортер Си-Ен-Ена опет је био у програму:

- Имам охрабрујуће вести. Пущњава и експлозије су слабијег интензитета. Није у питању рат, већ то Срби славе своју нову годину!

Александар ЧОТРИЋ

На извол'те

Не тако давно, особа задужена за односе са јавношћу у једној овдашњој институцији била је жена која није имала "два зуба у глави". Партија је јача од свега, а камоли од крце у устима, па је она, тако, несметано могла да обавља своју дужност, јер се није радило о коњу, па да му се гледа у зубе, већ о партијским подобно пи-ар шефици.

У престоници је, наравно, другачије. Тамо свака пропадавачица у бутику изгледа "ол инклузив": дотерана, намирасана и набуџених усана и груди. Зато су се, ваљда, осетиле "оштећено" чиновнице у јавним институцијама, па су и оне почеле на посао да долазе као "звезде Гранда". Што је, пак, отишло у другу, непримењену крајност и довело до тога да су, бар у Београду, у надлежности судовима, електродистрибуцији, Инфостану и Скупштини града, примера ради, морали да уведу кодекс одевања. То, наравно, важи и за запослене и за клијенте. Занимљиво је како људи знају да у било који фенси ресторан не могу да уђу у патикама и фармеркама, али у јавним институцијама ладно запуштају у шорцу, мајци на брателе или папучама.

У нашем граду, нажалост, упозорење о примереном одевању при уласку у поједине зграде још увек не може да се види. Тако је, ономад, новинарка једне озбиљне емисије на локалној телевизији, у сред програма, осванила у шареном прслуку сашивеном од јамболије, док је на ногама имала црне, дезериране чарапе које, саме по себи, на екрану делују одвратно, а камоли у овој комбинацији.

Док сам, прошлог месеца, чекала судију у холу овдашњег суда имала сам прилике да видим сваштва. За тих десетак минута, продефиловале су поред мене силне судијинице, дактилографкиње и ине запослене, одевене као "клијентела" са сплавова. Било је ту свачега: чипкастих чарапа, ултра мињака, ламираних блузица, сатенских панталона, хеланки, боја које у свим вриштећим нијансама, штиклетина, платформи, ма – чудо!

Ништа боље нам не изгледају ни будуће академске грађанке ни њихове професорке. Углавном су жене проблематичне: сукње су краће, а дехолтети дужи, што шефовима, логично, не смета, па отуда и најезда оваквог неукуса. Крајности су толике да је питање дана када ће студенти на испите почети да долазе у пицамама или тренеркама.

Међу драматичније примере стилске катастрофе спадају и докторке. По правилу, како пређу четрдесету, скраћују сукње и раскопчавају кошуље. Вероватно због конкуренције и најезде младих докторки. Није мало ни оних којима испод белих мантила вире чипкасти бодији и халтер чарапе. Лекарска етика и еротика!

Уосталом, више није реч о модним промашајима, неприличном одевању и кичу, већ о личној (не)култури и (не)васпитању. Колико се такав хаос омасовио најбоље говори проценат жена које у цркву, на чијим вратима чак и стоји нацртано(!) шта се не сме, не само да улазе у фармеркама, већ и хеланкама, бермудама, па и шорцевима и мушкирцима који не осећају потребу да скину капу са главе или наочаре за сунце. У истој тој цркви скоро да у последње време нема младе која на сопствено венчање није крочила голим раменима и грудима "на изволте". Вера нам, ипак, није толико пољујана да би свештеници ово толико толерисали.

О губитку представе о пристојности при одласку на праве представе, оне позоришне, и да не говорим. Заправо, све је наопаке: напирлитане чиновнице и зарозана публика. Ако већ дођу на премијеру у цемперима и фармеркама, могли би бар мобилне телефоне да исклуче. Само им још лап топови фале, па да између два чина скокну мало на фејс!

Додуше, код нас није дефинисано ни пристојно понашање, а камоли пристојно одевање. Или то иде једно за другим. Али се "сљеци" и даље изувају кад уђу у туђе куће. То нам је, ваљда, остало од Турака. Крајње је време да прихватимо нешто и од европејца, у које се толико кунемо.

ЛЕПА ЈЕЛА

■ Одговор Владе на одлив мозгова: срећан пут!

■ Не знамо како даље. То нам је у традицији!

■ Избегао сам бруку на фронту. Дезертирао сам у позадини.

■ Жилав смо народ. Појединци покушавају и да преживе!

■ Представа је отказана. Нико неће да глуми народ.

■ Не желим компликтете са режимом. Моји најбољи афоризми биће објављени педесет

година после моје смрти!

Милан Р. СИМИЋ

■ Парадокс: и политичар малог распона руку идеално граби!

■ Ми не размишљамо ни о чему. Нама све глупости спонтано долазе.

■ Народ је примио одређену дозу демократије, а онда је дошло до нежељених дејстава.

■ Кад ти је бог ујак, друга ти фамилија не треба!

■ Свет је покварен, а ни на локалу није много болje.

Ивко МИХАЈЛОВИЋ

■ Никада до сад нисмо били у коалицији, тако да ће тек нова влада да покаже ко ће кога да изради.

■ Некад сам хтео да одем из Србије. А онда сам схватио да је неће ни бити док стигнем да извадим пасош.

■ Напокон сам се уклонио у друштвене токове. Пустио сам да ме носи вода.

■ Почели смо да узмичемо толико брзо да сад нема назад.

■ Опуштени је кажњен због непоштовања суда. Понудио је увредљиво увредљиво низак износ.

Ненад ЂОРИЛИЋ

■ Није лако демонтирати стари систем. Нико не сме да пресече црвену жицу!

■ Слаба тачка је најважнији знак наше интерпункције!

Раде ЂЕРГОВИЋ

Не цветају нам руже. Увалили нам погрешну сорту!

Милан Р. СИМИЋ

Горан Миленковић

**ПРИВРЕДНО ДРУШТВО
ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ**

ЦЕНТАР доо Крагујевац

Радно време од 7 – 15 сати
Благајна у центру:
7 – 18 сати – радним данима
7 – 13 сати – суботом

пословнице:
Кнић 510 – 197
Рача 751 – 262
Баточина 842 – 311
Лапово 253 – 710

**Ед Електрошумадија
Крагујевац**
Централа 307 – 200
Дежурна служба 335 – 195
Прикупљачи 307 – 368
Пријава стања и рекламије
307 - 233 и 307 - 234

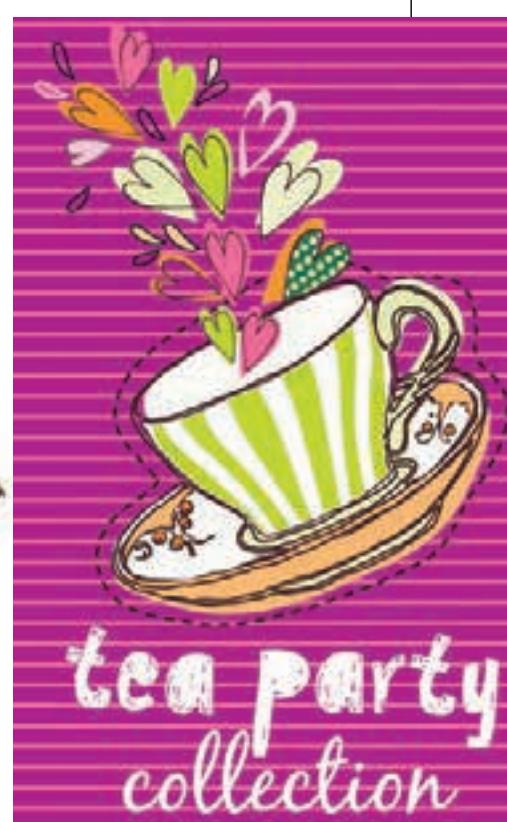
Бесплатан телефонски број
за пријаву крађе струје 0800/360-330

COOL УЗ EXTREME INTIMO

Колекција TEA PARTY

Бескрајна ћаскања са пријатељицама на дивним чајанкама зими значе исто што и журуке на плажи током лета. Зато смо осмислили колекцију инспирисану чајанкама која је ту да угреје сва чула. Спремили смо вам комаде веша украшене веселим мотивима чајника, шољица и незаболазним срцима јер је зима време када се романтика распламсава у свима. Топле и веселе боје слатке павлаке, орхијде и чемпрес зелене у комбинацији са чипканим детаљима наглашавају женственост и романтичност модела.

За ваше чаробне девојице ту је колекција која се надовезује на женску јер и мале принцезе заслужују да уживају у чудесним чајанкама. Дезени са чајницима, шољицама, туфницама и пругицама у комбинацији са бојама шећерне розе, слатке павлаке и чемпрес зелене красе цео сет веша који је идеалан да га ваше мале принцезе носе док се ушушкавају у најлепше зимске бајке.

BELANSKA AUTO
Tel: 034 353 968
Mob: 063 11 77 365
069 11 77 365
UL.Zorana Đindića 27 lok 2
SRB

REGISTRACIJA VIZILA

* ZA DVA SATA NA 6 RATA *

Bonus 5%

WINFO
Računari i IT sistemi
B. Пладилења 27/15, Крагујевац
034 38 38 38
www.winfo.co.rs; winfo@gmail.com

ИВИЦА ДАЧИЋ,
председник
СПС-а:
- Нисмо
размишљали о
коалицији са
Демократском
страницом и
напредњацима,
јер кад се двоје
воле - сувишан
трети.

ИВАНА ЖИГОН, глумица:
- Поносим се што је мој праћед
Митар Мартиновић, председник
владе у доба краља Николе и његов
близак рођак, дочекао Црвену
армију у Београду речима: „Где
сте више, чекам вас већ двеста го-
дине!“

ВЛАДАН ЛУКИЋ,
председник ФК „Цр-
вена звезда“, каже да
га председник „Пар-
тизана“ Драган Ђу-
рић „прогања попут
несрећно заљубленог
човека“:

- Ма, имам ја своје
сексуално опредеље-
ње и стварно ме не
интересују мушкарци.

МИЛАН ПАНИЋ, бизнисмен и бивши југо-
словенски премијер:

- Онда кад нисам успео да победим Милошевића на изборима, у Лос Анђелесу срео ме је Хашим Тачи и рекао: „Не знам да ли сте на изборима имали других албанских гласова, али мој глас сте имали.“

ТАЊА САВИЋ, певачица:
- Познати астролог рекао ми је
да ћу родити још једног сина - и то
већ следеће године. Остало сам
без текста, али како сада ствари
стоје, изгледа да није погрешио.

ЖЕЉКО МИТРОВИЋ, влас-
ник телевизије „Пинк“:
- Заслуге за финансијски опо-
равак „Пинка“ морам да приу-
штим најпре себи.

СКАНДИНАВКА

106	ЕДНОНОДИМЕНЗИЈСКИ АУДИОМЕТР	ЛЮБИЋ ДАЛЕЋИЦА	ТОНСЕР СА СЛИКЕ	ПРАВИТИ	УЛАЗНИЦИ У ПРОКРЕТНИ РИУ	ХУАРЕНДА ВУКАЧЕВА МАСА	НАРОДУ АМЕРИЧКИ БАРУ	ВЕЛИКЕ ЧИТАЊЕ ИМАЈЕ
ИМИ ПЕТЦИКА ЈУЛИЈА								
ПОДОВИ ИСКУСИСТВО ВАКСИНА								
ГРАДУ КАДДЕ								
ПРИЧЕНО СЛОВО		ПРОВОДА ВАРИ КАДА РАДИШИ СА КАДДЕ ОНИМ						
	КИСИНОСА СУВА					КОНДИЦИ ЦИЈАР		
	ГРАДУ ГРУПА					НАСОДА ВОДА		
ОСНОВАЦ ДАЧИЋ							ИМАЈЕ	
							ВЛАДАР ДИДИЧИЋ	
ВАСТАВНИ ВЕЛИКИ				МУЖИЧА СУВА СУВА МЕСИЋ СА САПРЕ ИПОЛУКА				
МОДЕЛ ЧИГИ АТЛАС ШИРОКЕ ВЕЛИКИ					СЛОВОДР ИСМА			
					СЛОВОДР ИСМА			
ПОДА БРИТАН РДИТЕЛ СИВИ						РИМА РУНОВИ КОДИЧАРС ВЛАДЕ		
ДАДА ЧИО						ПОДВИДНА РУКУ ФИДЕЛ ОДОЗДА		
	ЗАПУЗНЕНИ МЕДИНА ВЕЛИКИ						ИМАЈЕ ГЕНОСИ ИТАЛОВОИ	
ДИАК АДРО СЛОВО			МОДЕЛ ДАДИНО ВОДА САПРЕ					
ИМЕ БИТАЧИ СЛОВО			ФРАНЦ ФИЛИП ГРАД ИСМА					
УВАРНЯ КАДА ИМ ТОВА								

АНАГРАМ

И=А

БЕС НАЦИЈЕ ПЛИТКЕ

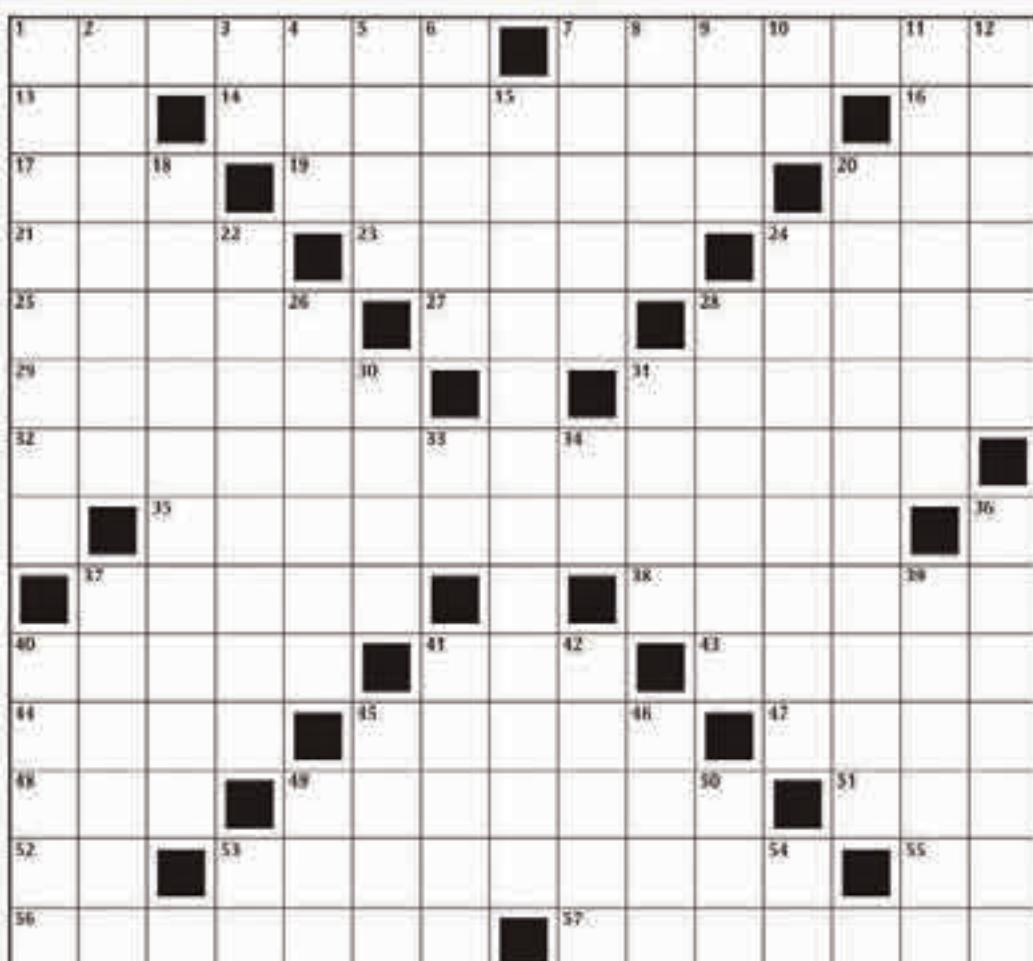
РЕШЕЊА ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

СКАНДИНАВКА: при, рен, врт, инс, тар, л, и, аке, сателити, св, ревир, раменица, близанац, икл, к, т, јанковић, ед, анат, алане, с, ричи, а, анестетик, естевез, ш, еритем, конић, ти, опет, сат.

РЕБУС: прети нам поплава. ОСМОСМЕРКА: рихард вагнер.

МАГНИЧНИ ЛИНК: покривач, окрасати, препарат, писарија, оваритис, затајити. СУДОКУ: а) 943-618-725, 562-947-138, 781-235-964, 156-489-372, 827-163-549, 439-752-816, 318-526-497, 674-891-253, 295-374-681, б) 869-257-341, 174-386-925, 523-914-867, 697-835-412, 418-629-753, 235-471-689, 351-768-294, 746-592-138, 982-143-576.

КЛАСИЧНА УКРШТЕНИЦА

ВОДОРАВНО: 1. Потлачени сељак у доба турске владавине, 7. Амерички филмски глумац, Ентони, 13. Стари назив ноте "до", 14. Планински венац у средњој Азији, 16. Иницијали глумца Первића, 17. Народно-ослободилачка борба (скр.), 19. Француски математичар и астроном, Жосеф Луј, 20. Зимски спорт, 21. Једногодишње мушки жаребе, 23. Име немачке револуционарке Цеткин, 24. Досетка, шала, 25. Врста тканине, 27. Име писца Бихали-Мерина, 28. Италијански филмски режисер, Еторе, 29. Непобитна чињеница, 31. Човек који прави иконе, 32. Војвода из првог српског устанка, 35. Амерички филмски глумац старије генерације, 37. По Библији, један од учесника у осуди Исуса Христа, Понтије, 38. Шаљивије, враголани (тур.), 40. Израђивач жице, 41. Немани, ајдаје, 43. Видар рана, 44. Шумарак од једне врсте врбе, 45. Покрајина у северној Шпанији, 47. Лишће лука и кромпира, 48. Посао, делатност, 49. Стручњаци за обучавање и увежбавање животиња, 51. "Доживаљај" при спавању, 52. Хемијски симбол ербијума, 53. Човек склон ризичним подухватима, 55. Јапанска мера за путеве, 56. Ранији амерички тенисер, Пит, 57. Изолдин љубавник из келтске легенде.

УСПРАВНО: 1. Вишегодишња шумска зељаста биљка, 2. Стручњак за атомистику, 3. Енигматски клуб (скр.), 4. Део наследства, 5. Држава у Азији, 6. Изненада, одједном, 7. Детектив из романа Агате Кристи, Херкул, 8. Крахи облик женског имена Ериестина, 9. Црвенило за усне, 10. Километар (скр.), 11. Наша ранија позната атлетичарка, Вера, 12. Попис, листа, 15. У радио-техничцији: подручје нарочито погодно за емитовање на велике удаљености, 18. Средство за уништавање бактерија, 20. Врста спорта, 22. Локалитет у Македонији (војни полигон), 24. Ђак, ученик, 26. Река у источном Сибиру, 28. Дијагностички апарат, 30. Име француске глумица Стројберт, 31. Место код Кикиндје, 33. Својеручно (скр.), 34. Нови динар (скр.), 36. Мучитељ, зулумџар, 37. Фабрика пива, 39. Име руске балерине Карсавине, 40. Бивши француски фудбалски репрезентативац, Ален, 41. Име америчког писца Хејлија, 42. Бивша америчка тенисерка, Крис, 45. Мушки име, Арсеније, 46. Врећа од козје длаке, 49. Немачки граматички члан, 50. Други, остали, 53. Скраћеница на лекарским рецептима, 54. Ауто-ознака за Трстеник.

СУДОКУ

НИВО ТЕЖИНЕ: лаки

1	2				6
5		4	3		2
4	9	6		7	
				2	7
9	6		7		
	5	7	1		6
6	2	9	5	1	8
1	3	5	4	2	
7		1		4	

НИВО ТЕЖИНЕ: лаки

7			3	6	4	8
2		7	4			
1	4		9			2
1					3	8
4	5		1			7
2		8	7	9		5
8	3			7		9
7		9	5	2		
5	1		8	7		

Огласи и читуље

ЈКП "ГРАДСКА ГРОБЉА"
КРАГУЈЕВАЦ ОБЈАВЉУЈЕ:

ЈАВНИ ОГЛАС

ЈКП "Градска гробља" Крагујевац издаје под закуп следећи пословни простор:

1. Пословни простор - киоск са припадајућим простором испред киоска у укупној површини од 19,45 m², који се налази на гробљу "Бозман" у Крагујевцу, КП 1550/1 и 1550/2, КО Петровац, (киоск који се налази на главном улазу на гробље Бозман, први са леве стране од главне капије);
2. Пословни простор - киоск са припадајућим простором испред киоска у укупној површини од 14,95 m², који се налази на гробљу Бозман у Крагујевцу, КП 1550/1 и 1550/2 КО Петровац, (киоск који се налази на главном улазу на гробље Бозман, други са леве стране од главне капије) и
3. Непокретност земљиште у површини од 6 m² које се налази на гробљу Бозман, КП бр. 1552/1 КО Петровац и носи интерну ознаку 2A.

Површина намењена за издавање у закуп ограничена је за постављање једног пословног објекта.

Почетна цена закупа непокретности за постављање објекта износи 3 евра по m², у складу са Одлуком града Крагујевца о давању пословног простора у закуп (Сл. лист града Крагујевца бр. 15/10) месечно.

Право на надметање по огласу имају сва правна и физичка лица која доставе доказе да су регистровани, односно да су покренула поступак за регистрацију за обављање делатности продаје цвећа, производа од цвећа и ситног инвентара, који се користи у погребне сврхе и која нису у спору са даваоцем наведеног пословног простора у закупу.

Лица која желе да учествују у надметању, морају да положе депозит на рачун предузећа, бр. 150-4101-57 код Креди банке, или на шалтеру предузећа, у износу од 5.000,00 динара.

Уз пријаву на оглас обавезно приложити следеће доказе: копију уплатнице, као доказ о уплаћеном депозиту, извод/захтев из Агенције за привредне регистре.

Оглас је отворен дванаест дана од дана објављивања у средствима информисања.

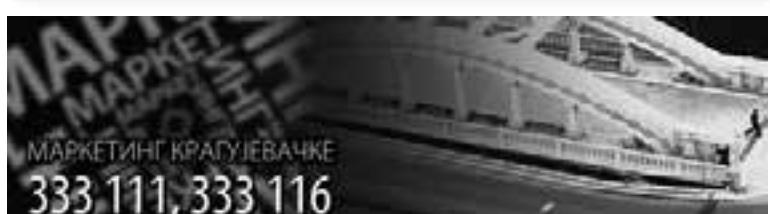
Јавно отварање понуде обавиће се 12.12.2011. године, у 13:00 часова, у службеним просторијама предузећа, на гробљу "Бозман".

Комисија ће записнички констатовати најбољу понуду и са најповољнијим понуђачем закључити Уговор о закупу.

Осталим пријавиоцима по Огласу депозит ће бити враћен, а у случају одустајања од потписивања Уговора предузеће задржава депозит.

Ближе информације можете добити
на контакт телефон: 034/376-606.

Особе за контакт: Тодоровић Весна и Петровић Гордана

У суботу, 3. децембра 2011. године навршава се четрдесет дана од смрти нашег драгог оца и деде

Радоја Јовановића

1919-2011.

Са поштовањем и захвалношћу
његови најмилији: Јелена, Зорица и Иван

Градска управа за просторно планирање, изградњу и заштити животне средине града Крагујевца, на основу члана 50. став 1. Закона о планирању и изградњи («Службени гласник РС» бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10 одлука УС и 24/11) и Извештаја Комисије за планове Скупштине Града Крагујевца број: 060-400/11-I-02 од 22.11.2011. године, оглашава

ЈАВНИ УВИД

**НАЦРТ ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
УЛИЦЕ ДУШАНА ЂОРЂЕВИЋА ДО УЛИЦЕ
ИНТЕРНАЦИОНАЛНИХ БРИГАДА
У ДУЖИНИ ОД 2,1КМ У КРАГУЈЕВЦУ**

**НАЦРТ ИЗМЕНЕ ДЕЛА ПЛАНА
ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
«БРЕСНИЦА III- ДРУГИ ДЕО» У КРАГУЈЕВЦУ**

Јавни увид обавиће се у периоду од 02. 12. 2011. године, закључно са 31. 12. 2011. године, у просторијама Града Крагујевца, Градске управе за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине. Одељење за просторно планирање (V спрат), радним данима од 9,00 до 15,00 сати.

Заинтересованим физичким и правним лицима која врше увид у изложене планове, стручна служба Одељења за просторно планирање пружиће потребне информације и стручну помоћ приликом тумачења планског документа (канцеларије 505 и 508).

Примедбе на планске документе у току јавног увида могу се уписаној форми препорученом пошиљком упутити Градској управи за просторно планирање, изградњу и заштиту животне средине, Одељењу за просторно планирање (канцеларија 515) Трг слободе 3, 34000 Крагујевац, закључно са 31. 12. 2011. године до 15,00 сати.

Отишао је заувек наш пријатељ и кум

Миладин Јевтић – Мики

1953-2011.

Почијав у миру.

Породица Костић

Мали огласи

Продаја

ПРОДАЈЕМ локал у Горњем Милановцу, ул. Војводе Милана 56 (код болнице). Тел. 065-81-37-091.

ПРОДАЈЕМ кућу у заједничком дворишту. Телефон 061 67 557 58.

ПРОДАЈЕМ шпорет на чврсто гориво "АЛФА 90А". Фрезу 506 и приколицу за путнички аутомобил. Телефон: 587 334.

Услуге

МАТЕМАТИКА, механика, физика - сви узрасти. Часови у току школске године и припремна настава за упис у Математичку гимназију (СМ) и полагање мале матуре. Студенти (припремна колоквијума и јануар - 2011. године). Пријемни (више и исоке школе и факултети). Велика матура. Такмичења. Телефони: 034 360 202, 063 77 11 002, Арсић.

**AGENCIJA ZA VOĐENJE
POSLOVNIIH KNJIGA**
mani Za pravna
lica i preduzetnike
BRZO - TAČNO - PROFESIONALNO
(034) 334 805
(064) 680 36 42
Karadorđeva 17
Lokal 17

OD SADA
NA
LOKACIJI!
NIKOR
BLACK HORSE
MOTOPART
BOSCH 69

ULJA
MOTEL
LAMPE I NAPADNA TELE
AKUMULATOR "KELLER"
Mobil
Castrol
MOTORICA
GUME
PREDNJI PROGRAM
IN DOMESTIC MOTOR
MONTAJA
TRETEL
BESPLATNA
MONTAJA
1. Janika Veselinovica 72, 034 430 658
2. Atinska bb, Aerodrom, 034 572 371
NIKOR

Због повећаног обима
посла предузећу
„Блажекс“ потребни
монтажери намештаја са
одговарајућим
искусством.

Пријаву са кратком би-
ографијом послати на
е-маил адресу:
posao@blazeks.rs

Само ће кандидати који уђу
у ужи избор бити контакти-
рани.

Радомир Ристић Рале

1941-2011.

Преминуо 21. новембра 2011. године, после дуге и тешке болести.
Сахрана је обављена 22. новембра 2011. године у 13 сати на Палилулском гробљу.

Његови најмилији: супруга Лела, син Бранко,
унука Катарина и снаја Мерима

Четвртак
1. децембар

СТАЊЕ СТВАРИ

10.00 Ставе ствари
 07.00 Јутарни програм
 09.00 Вести
 09.05 Неми сведок р. =
 10.00 Кулинаца р.
 10.30 Путујте приче р.
 11.00 Часни луди р.
 11.45 Моя шанса р.
 12.00 Вести
 12.05 Кулинаца р.
 12.35 АБС шоу р.
 13.00 Неми сведок =
 14.00 Комунални сервис р.
 15.00 Цртани филм
 15.30 Атлас р.
 16.00 Вести
 16.05 Освета р. =
 17.00 Кина-Пут изјама р.
 18.00 Вести
 18.05 Освета р.
 19.00 Часни луди из Књижаре
 19.30 Мобил Е
 19.45 Хит дана
 19.50 Хроника 1
 19.55 Атлас
 20.00 Ставе ствари
 20.30 Часни луди
 21.00 Освета
 21.30 Економац - ВИК Нансус мали фудбал, снимак 1.лог
 22.00 Хроника 2
 22.30 Часни луди =
 23.30 Атлас
 00.00 Вести
 00.05 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Петак
2. децембарСубота
3. децембарНедеља
4. децембарПонедељак
5. децембарУторак
6. децембарСреда
7. децембар

Putujuće priče

18.00 Путујте приче
 07.00 Јутарни програм
 09.00 Вести
 09.05 Неми сведок р. =
 10.00 Кулинаца р.
 10.30 Супер технологије р.
 11.00 Часни луди р.
 11.55 Хит дана
 12.00 Вести
 12.05 Кулинаца
 12.35 Стаклено звоно р.
 13.00 Неми сведок =
 14.00 Раднички - Марибор (снимак рукометне утакмице) р.
 15.00 Цртани филм р.
 15.30 G.E.T. Report
 16.00 Вести
 16.05 Биографије познатих р.
 17.00 Мозик
 18.00 Супер технологије р.
 18.30 Мобил Е
 18.40 Моя шанса
 19.00 Хроника 1
 19.30 Спортски преглед
 20.00 Патрола 92
 20.30 Суграђани
 21.00 Освета
 22.00 Хроника 2
 22.30 Часни луди =
 23.30 Врзне-Економац (плотујајући фудбал, снимак)
 00.00 Вести
 00.05 Документарни програм: Савији (наставак)
 01.00 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

18.00 Патрола 92 р.
 14.30 Суграђани р.
 15.00 Цртани филм р.
 15.30 Лапинска Америка Саманте Браун р.
 16.00 Вести
 16.05 Освета р.
 17.00 Мозик
 18.00 Супер технологије р.
 18.30 Мобил Е
 18.40 Моя шанса
 19.00 Хроника 1
 19.30 Цртани филм
 20.00 Патрола 92
 20.30 Суграђани
 21.00 Освета
 22.00 Хроника 2
 22.30 Часни луди =
 23.30 Документарни програм: Савији (наставак)
 00.00 Вести
 00.05 Документарни програм: Савији (наставак)
 01.00 Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

наставак програма ТВ Крагујевац

наставак програма ТВ Крагујевац

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs

Izvod iz programa
regionalne Televizije Kanal 9

OBJEKTIV 2 U 19.00

Pored ovog, svakog dana još dva izdanja најактуелnijih vesti iz grada i regiona u 15.30 i 22.30

FLASH

Kultni show biz magazine u "novom rahu" i novim terminima
 10.00, 16.00, 18.00, 22.00, 00.00

ТАЧНО У 09:00

Jutarnji matine, servisne informacije, dešavanaja iz grada i regiona.
 Svakog radnog dana, ТАЧНО У 09:00!

K9 NEDELJOM

Provedite nedeljno popodne uz bogat zabavni sadržaj – muzika, film, moda, sport, kultura, uz zanimljive goste iz regiona, nedeljom od 16.00 h

SERIJSKI PROGRAM

"Moje tri sestre" (Nova TV novela na programu TV Kanal 9...) premijera radnim danima u 16.15, repriza narednog dana u 10.15

"Nemi svedok" (Bi Bi Sijeva kriminalistica serija) Premijera radnim danima u 23. 10, repriza narednog dana u 17.10

ARS ANTIKA

Antikviteti i umetničko stvaralaštvo u novom terminu premijera subotom u 18.20, repriza nedeljom u 17.30

IGRANI FILMOVI

"Lud za muzikom"	Subota	00.00
"Proleće 1941"	Nedelja	23.00
"Pljačkaš"	Sreda	20.15

CASINO CLUB

Muzički talk - show, i dalje premijerno četvrtkom u 20.05, repriza petkom u 12.30

SPAJALICA

Kratka forma, spaja javne ličnosti kroz različite teme radnim danima u 07.10, 08.10, 11.10, 12.10, 18.15, 20.00 i 23.00

Dok vi nas gledate, mi vas slušamo!

Regionalna Televizija Kanal 9 tel./faks (034) 331-509 marketing (034) 337-667

**DA LI SI SPREMAN ZA SKOK
U BOLJU BUDUĆNOST?**
Put ka blistavoj karijeri!

PRIJAVI SE NA KONKURS
COCA-COLA TALENTI!
www.cchbc-talents.co.rs
[/CCTALENTI](http://cctalenti) [/ICCTALENTI](http://icctalenti)

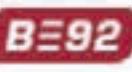
AKO SI UPISAO TREĆU GODINU STUDIJA, IMAŠ PROSEK 8,5 ILI VEĆI I GOVORIŠ ENGLEŠKI,
PRIJAVI SE I POSTANI DEO ŠESTE GENERACIJE COCA-COLA TALENATA!
OČEKUJE TE 2000€ PO GODINI STUDIJA DOK TRAJE PROGRAM, ALI I PRILIKA ZA RAZVOJ I
PROFESIONALNO USAVRŠAVANJE U MULTINACIONALNOJ KOMPANIJI COCA-COLA HELLENIC SRBIJA.
ČEKAMO TVOJU APLIKACIJU OD 7. NOVEMBRA DO 7. DECEMBRA 2011.

Uz podršku

Studentske organizacije

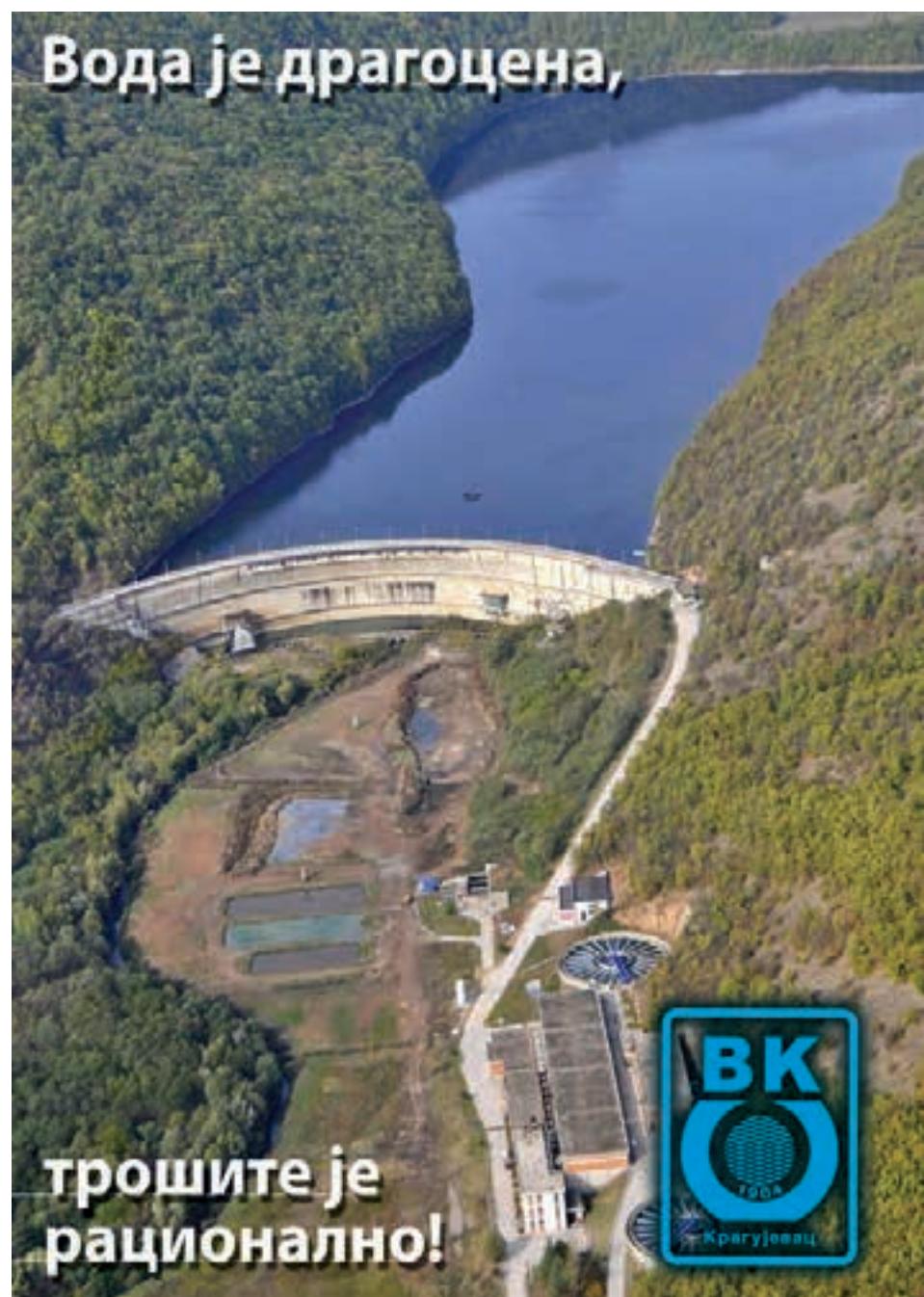
Parneri

Ostali partneri

Medijski partner

Internet medijski partner

Вода је драгоценна,

**трошите је
рационално!**

BK
Банка Крагујевац

ШАНСА ЗА ДОБРЕ СТУДЕНТЕ

Бира се нова генерација „Coca-Cola талената“

Најпозжењији послодавац у 2011. години, Coca-Cola Hellenic Србија, бира нову, шесту генерацију „Coca-Cola талената“ који ће имати јединствену прилику да уз врхунске стручњаке компаније стекну знања која имају конкретну примену и тиме отворе себи пут ка успешној пословној каријери.

У току две године, колико програм траје, седам одабраних студената проћи кроз корисне обуке и семинаре, радиће на конкретним пројектима и добиће практично искуство које не могу да стекну искључиво кроз класичан систем образовања. Такође, програмом је обухваћена и стипендија у износу од 2.000 евра по години студија. Управо ова професионална и финансијска подршка одлична су комбинација за каријеру која обећава.

„У нашем пословном систему широм света ради више од 40.000 запослених, а то богатство различитих процеса рада, знања и експертиза, биће доступно нашим будућим талентима. Настојимо да препознајемо младе људе који имају страст за знањем, да им пренесемо стручност и искуство које имамо и обучимо их за пословне изазове који им предстоје. Управо улагањем у њихов развој улажемо у развој локалне заједнице“, изјавио је Сотирис Јанопулос, генерални директор Coca-Cola Hellenic Србија.

Право учешча на конкурсу „Coca-Cola таленти“ имају сви студенти акредитованих државних и приватних факултета у Србији који су испунили услов за упис треће године студија, имају просек 8,5 и виши и говоре енглески језик. Конкурс је отворен до 7. Децембра 2011. Године, а више информација о програму могу се пронаћи на www.cchbc-talents.co.rs, на Facebook fan страници и на Twitter-y.

КРАГУЈЕВАЦ - Стадион: "Чика Дача". Гледалаца: 4.000. Судија: Миленко Вукадиновић (Београд). Жути картонон: Дукић, Гојић и Илић (Јагодина).

ФК РАДНИЧКИ 1923: Чанчаревић, Павловић, Ненадић, Тинић, Милошевић, Недовић (ог 90. минута Живадиновић), Лейовић (ог 56. Пејровић), Стојаковић (ог 64. Обровић), Милошковић, Костић, Сијалић.

ЈАГОДИНА: Шимић, Дукић (ог 24. настанић), Пројић, Илић, Гојић, Томић, Стојков, Костић, Ђенић (ог 75. Вујовић), Арсенијевић, Мудрински (ог 72. Миленковић).

ШТЕТА, баш штета што Раднички није и против Јагодине уписао три бода на свој кonto - 0:0. Сада би далеко мирије чекао дерби са Партизаном, ове суботе, уз надања да на табели претекне и посрнулу Звезду. Овако, могуће је да их евентуални неуспех у Београду избаци са позиције која је могла да им донесе звање јесенег вицешампиона. Али... управо као рече Кузјевић после утакмице, не може сваког пута да се посрећи, посебно не када, као што је овога пута био случај, Раднички не одигра на нивоу на ком умее.

А на терену, ривали се стегли као да се игра за титулу. Лопта се зато најчешће вијала на средини терена, где су је "тактички" држали и једни и други. Покушавали су, додуше, домаћи да учине нешто више, међутим недеља није била њихов дан. Сем пустих наговештја, опасности пред голом Јагодинаца ниокуда, све до 42. минуте, када је Леповић једну пов-

ФУДБАЛ

РАДНИЧКИ - ЈАГОДИНА 0:0

Јалови, до бола

ратну лопту Милошевића протрађио слабим ударцем. И, заправо најизгледнију шансу у првом делу меча имали су гости. Тада је Мудрински главом шутирао тик поред гола.

Много буке дигло се и у 43. минути, када судија није казнио пе-

налтиком смущену интервенцију бека Јагодине Илића у свом шеснаестерцу, при чему га је лопта ударила у руку. Случајно, сигурно, али да је утицао тиме на игру - јесте.

У другом полувремену прописно се обрукао најбољи стрелац елитног ранга, наш центарфор Спалевић. Нажалост, његово можда најслабије издање могла је да види цела Србија, пошто је РТС утакмицу директно преносио. Увише наврата био је у прилици да нам донесе победу, чак је и са петерца успео да промаши, а бОльим се нису показали ни Милошковић, Ненадић, Обровић или Недовић, који су такође могли до гола.

НИЖЕ ЛИГЕ

Зона „Морава“, 15. (последње) коло: Таково - Слобода (Г) 0:1, Омладинац - Мокра Гора 2:0, Металац - Тушић 2:0, Младост - Шумадија 1903 1:5, Трейча - Пријевор 0:1, Орловић - Партизан (Ц) 2:1, Полећ (Т) - Бане 0:0, Јошаница - Водојајка 3:2.

Табела: Бане 38, Слобода (Г) 35, Полећ (Т) 31, Пријевор 27, Орловић 26, Јошаница 24, Мокра Гора 22, Шумадија 1903 21, Тушић 20, Металац 17, Омладинац 17, Водојајка 14, Партизан 14, Младост 13, Таково 11, Трейча 7 бодова.

Првенство се наставља у мартау 2012. године.

КАПИТЕН ЈЕЉКО МИЛОШЕВИЋ, КАО И ОБИЧНО, УЧИНИО ШТА ЈЕ БИЛО ДО ЊЕГА

У сваком случају, сад се иде шампиону - па шта буде. Није Партизан никакав баук, доказали су то аматери из Ирске, и што им исту лекцију не би очитали и наши фудбалери.

В. У. К.

Српска лига „Запад“, 15. (последње) коло: Јединство (Уб) - Раднички (Кл) 2:0, Победа Белошевац - Полећ (Љ) 0:0, Слободи (П) - Јасеница 1911 1:3, Железничар - Слобода (Ч) 1:0, Мачва - Слободи (ББ) 5:1, Слободи (ПМ) - Партизан (ББ) 2:1, Јединство (Уж) - Вујић Ваљево 3:2, Шумадија (А) - Рудар 1:3.

Табела: Јединство (Уж) 34, Мачва 31, Рудар 30, Железничар 25, Слободи (ПМ) 24, Јасеница 1911 23, Победа Белошевац 22, Полећ (Љ) 18, Слободи (Ч) 18, Партизан (ББ) 17, Вујић Ваљево 17, Шумадија (А) 17, Раднички (Кл) 16, Слободи (ББ) 15, Јединство (Уб) 12, Слободи (П) 11 бодова.

Првенство се наставља у мартау 2012. године.

WIENER STÄDTISCHE ЛИГА

8. КОЛО: Раднички Креди банка - Спартак 3:0, Железничар - Млади радник 2:3, Јединство - Клек 3:0. Утакмице Партизан - Рибница и Војводина - Црвена звезда су одложене.

Раднички КБ	8	6	2	21:9	19
Млади радник	8	6	2	20:13	17
Црвена звезда	6	6	0	18:7	16
Војводина	7	5	2	19:9	16
Јединство	7	3	4	12:13	9
Спартак	8	3	5	13:18	9
Партизан	6	3	3	12:11	8
Клек	8	2	6	10:19	7
Рибница	6	2	4	9:13	6
Железничар	8	0	8	3:24	1

9. (последње) КОЛО: Млади радник - Раднички Креди банка, Клек - Партизан, Спартак - Јединство, Црвена звезда - Железничар, Рибница - Војводина.

ОДБОЈКА

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА - СПАРТАК 3:0

Бодови лагано смештени у сеф

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро“. Гледалаца: 150. Судије: Ројић (Београд), Поповић (Краљево). Резултат још сејовима: 25:18, 25:22, 25:19.

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА: Радовић 9, Ђорђевић 9, Илић, Немеш 14, Олачић 8, Радовић 4, Пантелић (либеро), Ђорђевић, Јовановић, Перовић, Кочановић 1, Блајовић 1.

СПАРТАК: Ражнатовић 8, Шатора 3, Каришић 12, Палибрк 3, Стевовић 2, Балтијев 12, Ристић (либеро), Маџан, Гајић, Стасојевић 2, Милошављевић, Тосић 1.

ећи сет, барем његова завршница после вођства 20:13, била је прилика за клупу да уведе комплетан други састав како би утакмицу привео крају.

Најзад максимална победа у Крагујевцу и најзад мирно вече, без нервозе и потребе за кидањем живица тренера Драгана Ђорђевића. Ипак, у децембру им никако неће бити лако, јер Раднички током овог месеца мора да „убади“ у пету брзину“, уколико жели успех. Најпре наредног викенда следи гостовање захукталом и ове сезоне заиста одличном Младом раднику у Пожаревцу, а поред првенствених окршаја очекују их, највероватније, два кола домаћег и старт у међународном купу такмичењу.

М. М.

КАРАТЕ

Три за финале

НА Првенству Карате савеза ужи Србије за кадете, јуниоре и млађе сениоре, и такмичари Карате клуба Застава освојили су две медаље. Златна је припадала јуниору Стефану Нешковићу, у борбама, док је његов имењак, али кадет Стевановић, сребрну за служио такође у борбама.

Уз њих двојицу, за финални део Првенства Србије пласирао се и Бојан Куч, млађи сениор.

В. У. К.

ПЛИВАЊЕ

Лазар најсајјнији

МЕЂУНАРОДНИ Куп Панчева, 15. по реду, одржан је за викенд. Наступило је 332 такмичара из 21 српског клуба, те Босне и Херцеговине и Румуније. Раднички је имао седам представника, који су освојили укупно осам медаља.

Најуспешнијим су се показали Ксенија Јовановић (1999) и Лазар Карић (1997), чији се крајњи учинак свео на по три медаље. Ксенија је

ЛАЗАР КАРИЋ

нама 50 метара леђно, 50 дelfin и 100 мешовито била три пута сребрна, док је Лазару припало злато на 100 мешовито, сребро на 100 леђно и бронза на 200 мешовито.

Уз њих, бронзама су се окитили Анђела Милосављевић (1997) и Никола Јовић (1997) у дисциплини 100 леђно, односно 200 краул.

В. У. К.

ПРВА ЛИГА - Ж

Очекивано, на пола

ПРВОЛИГАШКИ викенд у конкуренцији жене протекао је према очекивањима, барем што се тиче крагујевачких екипа.

Раднички је на гостовању у Косјерићу изгубио меч максималним резултатом. Црнокоса ове године има високе амбиције, сходно томе састављен је и тим, па су гошће испраћене са 25:21, 25:13, 25:20. С друге стране, Смеч 5 је на свом терену победио бившег шампиона, београдски Паштар 064 са 3:1. Резултат по деоницама био је 27:29, 29:27, 28:26, 25:23. Меч је био изузетно напет и квалитетан, а победу је славила у финишним деоницама концентрисанија екипа, што се овим девојкама до сада није баш дешавало.

После осам кола Раднички заузима четврто место са 17, док је Смеч 5 пласиран за позицију ниже са пет бодова мање. У наредном колу на програму је посластица за љубитеље одбојке, градски дерби, а домаћин је Раднички.

М. М.

КУП СРБИЈЕ

Обилић као прејдјело

ПОЧЕТАК децембра, по календару такмичења Одбојкашког савеза Србије, резервисан је за најмајовије клупско такмичење. Од 6. до 8. децембра играће се утакмице осмине финала Купа Србије за мушкице. Раднички Креди банка у уторак се састаје са прволигашем Обилићем у Београду. Игра се само један меч, а бољи састав пласираће се у четвртфинале, заузимано са крајем децембра.

Остали парови осмине финала су: Клек - Партизан, ВГСК - Јединство, Смедерево - Војводина, Спартак (Суботица) - Млади радник, Нови Сад - Рибница, Дунав Волеј (Нови Сад) - Црвена звезда и Железничар - Спартак (Лиг).

М. М.

ОД ЧЕТВРТКА ДО ЧЕТВРТКА

ФУТСАЛ

СУБОТА

ОДБОЛКА (Ж): Радничи
- Смеч 5, сала ОШ
„Станислав Сремчевић“
(19.00)

НЕДЕЉА

РУКОМЕТ: Радничи
- Марибор (Словенија), хала
„Језеро“ (18.00)

УТОРАК

ФУТСАЛ: Економац
- Коњарник (Београд), хала
„Језеро“ (20.00)

ЛЕТЕЋИ ХОЛАНЂАНИН
- ЕКОНОМАЦ 1:8

Добар тренинг

ПО повратку из Русије и учешћа у Лиги шампиона, Економац је победом наставио низ у домаћем првенству. У оквиру деветог

кела Прве футсал лиге Србије „студенти“ су, у понедељак, лако и убедљиво савладали симпатичне Врбашане, екипу Летећег Холанђанина, и то на њиховом буњишту са 8:1. Победник се знао већ после првог дела утакмице, када су Крагујевчани повели убедљиво - 5:0.

- То је дosta подмлађена екипа са неколико искусних играча, која је показала жељу да се доказује, али, ипак, ради се о знатно слабијем ривалу од нас. После убедљиве игре у првих 20 минута, други део смо искористили да угравамо неке комбинације, припремајући се за напоран распоред који нас очекује у наставку првенства - коментар је тренера Ивана Божовића.

ПРВА ФУТСАЛ ЛИГА

9. КОЛО: Летећи Холанђанин - Економац 1:8, Врање - САС 11:1, Сmederevo - Колубара 3:2, Нансус - Марбо 0:4, Ниш 92 - Танго 2:5, Коњарник - Коперникус 5:8.

Марбо	9	8	0	1	47:14	24
Економац	8	7	0	1	45:12	21
Сmederevo	9	6	0	3	26:30	18
Врање	9	5	2	2	36:17	17
Коперникус	9	4	1	4	29:31	13
Колубара	9	3	3	3	24:22	12
Нансус	9	3	1	5	28:36	10
Ниш 92	9	3	0	6	25:33	9
САС	9	3	0	6	34:44	9
Танго	9	3	0	6	25:40	9
Л. Холанђанин	9	2	1	6	25:42	7
Коњарник	8	2	0	6	25:48	6

10. КОЛО: Економац - Нансус, Танго - Коњарник, Колубара - САС, Сmederevo - Ниш 92, Марбо - Врање, Коперникус - Летећи Холанђанин.

Јуче је у Крагујевцу наш тим играо против нишког Нансуса, а већ у суботу, у последњем, 11. колу, састаће се у Врању са истоименим екипом.

Како би завршили са комплетним одигравањем утакмица у јесењем првенством делу, „студенти“ остаје још да се у заосталој утакмици осмог кола састану са београдским Коњарником, што ће учинити у уторак, у хали „Језеро“ од 20 сати.

С. М. С.

КУГЛАЊЕ

Крај првог дела

СПУШТЕНА је завеса на први део првенства Супер лиге. У последњем, деветом колу јесењег дела првенства, куглаши Водовода су поражени од екипе Ниш пута - 5:3.

Иако су се Крагујевчани потајно надали да би на зимску паузу могли са пете позиције, пошто је дуел био између екипа средине табеле, Нишлије нису дозволиле изненађење. Били су боли ривал, и то им се мора признати, па су заслужено у коначном збиру на својој страни прикупили 110 чуђева више - 3.551:3.441.

Крагујевчани нису имали свој дан, подбацили су Ђорђевић и Јоксимовић, иако је Јаглићић са 647 чуђева поново био најбољи куглаши читавог одиграног кола.

Тако ће новајлија у овом рангу, наставак првенства, које је на програму 28. јануара, када Водовод гости Сенту, дочекати са шесте позиције, са скромом од три победе и једног ремија.

С. М. С.

Хвала, не хвала

Навијачке навике, сличене углавном на фудбалским шеренима, пренеле су се и у халу „Језеро“ од када је домаћин утакмица Јадранске лиге. Тако се још обавезним сматра да се гости из бивших „браћских“ република „часте“ одређеним еиштештима. На утакмици са Задром најгоре је прошао Србин, бивши кошаркаш Владе Андрић, први шренер јоштајући екипе, иронично се на крају захваливши публици на „одличном, културном и срдчаном пријему“.

Отговор је сјећао ог Муташ Николића, који се на јочетику свој коментара дуела одмах захвалио сјајној публици, без које, како је рекао, ову, а ни многе друге утакмице њеов штим не би добио.

НОВО ПОЈАЧАЊЕ

На прагу генерални спонзор

КАКО ситуација на табели није баш најсајнија, као ни партије које пружа крагујевачки јадрански лигаш, из клупског табора стиже другачија охрабрујућа вест.

Председник Иван Грујин објавио је да ће током ове седмице клупска структура бити знатно ојачана. На прагу је потписивање уговора о генералном спонзорству, али, за сада, име се држи скривено од јавности. Овим би финансијска структура била значајно ојачана, надамо се тиме побољшани и резултати у такмичењу, јер је јавност већ на ивици стрпења.

Фото: kragujevacke.rs

АБА ЛИГА

9. КОЛО: Раднички - Загреб 85:83, Хелос - Златогор 83:66, Крка - Црвена звезда 75:73, Партизан - Хемофарм 82:60, Макаби - Цедевита 96:89, Цибона - Олимпија 81:70, Широки - Будућност 84:77.

Цедевита	9	7	2	794:665	16
Макаби	8	8	0	687:572	16
Партизан	9	7	2	708:612	16
Олимпија	9	7	2	743:700	16
Цибона	9	6	3	727:741	15
Будућност	9	5	4	680:673	14
Широки	9	4	5	697:699	13
Загреб	9	4	5	707:745	13
Хемофарм	8	4	4	616:640	12
Раднички	9	3	6	704:741	12
Црвена звезда	9	2	7	771:773	11
Крка	9	2	7	655:706	11
Хелиос	9	2	7	632:720	11
Златогор	9	1	8	638:772	10

10. КОЛО: Хелиос - Раднички, Златогор - Хемофарм, Будућност - Партизан, Олимпија - Широки, Цедевита - Цибона, Црвена звезда - Макаби, Загреб - Крка.

Срећник Динкић

По првом јутру ове сезоне једној утакмици Радничкој присуствовао је и његов јошасни председник, Млађан Динкић, приликом претстављања о стварне званичној симболији његове екипе.

Како било, Млађа је изједне донео срећу и Крагујевчани су славили веома важну победу.

М. М.

ПРВА ФУТСАЛ ЛИГА

9. КОЛО: Летећи Холанђанин - Економац 1:8, Врање - САС 11:1, Сmederevo - Колубара 3:2, Нансус - Марбо 0:4, Ниш 92 - Танго 2:5, Коњарник - Коперникус 5:8.

Марбо	9	8	0	1	47:14	24
Економац	8	7	0	1	45:12	21
Сmederevo	9	6	0	3	26:30	18
Врање	9	5	2	2	36:17	17
Коперникус	9	4	1	4	29:31	13
Колубара	9	3	3	3	24:22	12
Нансус	9	3	1	5	28:36	10
Ниш 92	9	3	0	6	25:33	9
САС	9	3	0	6	34:44	9
Танго	9	3	0	6	25:40	9
Л. Холанђанин	9	2	1	6	25:42	7
Коњарник	8	2	0	6	25:48	6

10. КОЛО: Економац - Нансус, Танго - Коњарник, Колубара - САС, Сmederevo - Ниш 92, Марбо - Врање, Коперникус - Летећи Холанђанин.

Јуче је у Крагујевцу наш тим играо против нишког Нансуса, а већ у суботу, у последњем, 11. колу, састаће се у Врању са истоименим екипом.

Како би завршили са комплетним одигравањем утакмица у јесењем првенством делу, „студенти“ остаје још да се у заосталој утакмици осмог кола састану са београдским Коњарником, што ће учинити у уторак, у хали „Језеро“ од 20 сати.

С. М. С.

ШАХ

Златановић
владар региона

БОРОЉУБ
ЗЛАТАНОВИЋ

ПОЈЕДИНАЧНО првенство Шумадије за 2011. годину играно је у недељу, у просторијама ЈКП Водовод. У конкуренцији преко 40 такмичара, најбољим се показао ФИДЕ мајстор Борољуб Златановић, који је на крају турнира сакупио осам поена.

Друго место припало је Зорану Новоселском са пола бода мање, док је трећи Душан Музикравић, чији је учник округло седам поена.

Разговарао Саша М. Соковић

Hикако не би смели, па ни ову причу, када је реч о рвању и традицији овог спорта у Крагујевцу, да почнемо а да не поменемо чика Воју. Само тако. Чика Воја. И сви ће знати о коме се ради. О човеку који је уз покојног Љубомира Ивановића Гечу, и његову иницијативу, започео причу о рвању у Крагујевцу. Сада већ давне 1970. године. Од тада Раднички је два пута био првак тадашње Југославије, 1986. и 1987. године, под вођством изузетног стручњака Ивице Дујмића. А имали су Крагујевчани и олимпијца, додуше Словенца у својим редовима Подлесака, 1988. године у Сеулу, па и светске прваке Зорана Вучелића и Зорана Јакшића.

Све ово само је обавеза данашњим генерацијама да наставе шампионским корацима... А једна титула је већ ту. О њој шеф струке Зоран Синђић каже:

- Викенд такмичење, односно плеј-оф, био је пресудан за нас и за све оно што смо се трудили да покажемо током читаве прволигашке сезоне. Драго нам је што смо у Крагујевцу, на свом терену, постали прваци у слободном стилу и тако, после 25 година, поново донели титулу у Крагујевац.

То је, да тако кажемо, слабије такмичење, ново за наше услове, али не, изгледа, и за светска мерила у овој дисциплини?

Важно је нагласити да је ово новија дисциплина за наше клубове, али реч је о олимпијској дисциплини. Да је то и те како важно такмичење, које смо ми, као такво, препознали пре још 10 година и уврстили у програм, говори подatak да ћемо као прваци, наредне године у новембру, представљати своју земљу и град у Купу шампиона, такмичењу сличном Лиги шампиона у фудбалу. То је заиста велики успех за нас. А то је, уосталом, и свих ових година била препорука светске рачке организације.

Ето, и у томе смо, ако хоћете, први.

Међутим, у оном јачем, грчко-римском стилу, чини нам се, чините задовољили?

Ми смо задовољни освајањем четвртог места у таквој конкурен-

цији. Мало смо се занели, с обзиром да смо наступали на два такмичења у два дана, и то завршна, тако, да будем искрен, мало смо се истрошили. А и био је то превелики залогај. Заиста нисмо могли ништа у такојој конкуренцији. Очекивали смо бар то треће место, али од нас су били бољи Суботичани, за мало, и уз више среће. Углавном, платили смо данак јер смо се префорсирали, а делом и због еуфорије после првог дана у коме смо освојили титулу.

Оно што нас посебно радује, то је да смо читаво првенство изградили са сопственим снагама за разлику од Пролетера из Зрењанина и осталих екипа, које у својим редовима имају стране такмичаре и тиме велике трошкове. То је, једноставно, наш циљ. Да деца из наше рачке школе представљају својим.

Имали сте много такмичења ове године, што домаћим што међународним.

Да, тачно 49. У свим категоријама, од пионира до сениора, и у готово свим домаћим и страним

такмичењима. Учествовали смо на турнирима од Азије до Азије. И у репрезентативном дресу.

Наш тешкаш Милош Спасић, био је на првенству Европе у Дортмунду, а на првенству света у Истанбулу мало му је фалило да освоји и олимпијску норму.

Кажете репрезентативце у свим категоријама?

Наравно. Код кадета навешћујамо рецимо Стефана Тарицића, Игора Вујовића, Страхињу Живковића, Милана и Младена Поповића. Међу јуниорима то су били Илија Радовановић и Марко Гребовић, а у сениорској категорији, репрезентативне наступе, поред Спасића кога сам поменуо, били су још Милан Тодоровић и Переца Димитријевић.

Ви, дакле, сматрате да се у клубу добро радио?

Одлично. Пре свега захваљујемо нашим некадашњим асовима Александру Срејићу и Лазару Ковачевићу, а посебно бих нагласио рад тренера Драгана Радојевића, који је маестрално водио екипу током читаве сезоне. Заиста, за овог човека имамо само речи хвале. Његов учинак је заиста изузетан, као усталом и његов рад са рвачима.

Наравно, ту бих поменуо и нову, освежену управу клуба са младим снагама, чији је предводник председник Миродраг Поповић, која је одлично водила клуб. Нама је све ово само добра основа за даљи рад и напредак.

Ипак, многи постављају питање када ће Раднички поново бити шампион? У грчко-римском стилу, мислимо.

Прави проблем што нисмо прваци државе лежи искључиво у финансијским разлогима. Знате, колико паре, толико музике. Ми се искључиво финансирамо из буџета града, који не може да нас испрати у складу са резултатима.

Ипак, не замерамо локално са-моуправи јер времена су тешка, а и знамо да им многи клубови висе на терету.

Тај део колача, који нам је био неопходан, а да би, као што сте питали, постали прваци, односно се пре свега на добођење бар једног искусног рвача из иностранства, што би нам омогућило борбу за сам врх. Али, кажем вам, не жалимо због тога. Поносни смо што смо једини тим који има сопствене такмичарски потенцијал.

Освежили сте, кажете, управу, довели и укључили привреднике. Па зашто управо они не финансирају клуб и не проналазе начине за то?

Тешко је ослати се само на буџет града, а и једног дана, ипак, мораћете да користите претежно сопствене снаге.

Вероватно сте у праву. То ће бити нека нова фаза у раду, можда у неком будућем периоду. Сада је ситуација таква.

Ми смо добођењем нових људу само хтели да освежимо Раднички, да га додатно анимирамо и пре свега одвучемо децу са улица у спортске дворане. Ипак, морам да кажем да је било доста привредника који су нам помогали као смо путовали, посебно у иностранство, на међународна такмичења. Не бих сада да набрајам, било је доста тога, осим да искористим ову прилику и свима им се захвалим.

Само што сте завршили првенство, а већ вас очекују нова такмичења. Припреме сениора, пре свега.

Наступићамо у Бугарској и Грчкој, већ почетком децембра, где ће учествовати наши кадети и јуниори, док ће прва екипа почети са припремама за наредну, олимпијску годину. Надамо се да ћемо, по традицији, моћи да одемо на Копаоник.

Шампиони у слободном стилу

Мушка екипа Радничкој и женска Црвена зvezda из Београда, шампиони су у слободном стилу, после плеј-офа у одржаној првотекле суботе у Крагујевцу.

У завршници овој такмичења, иначе, у мушкијој конкуренцији, нашле су се екипе Београда, обрновачкој ТЕНТ-а и вавејске Младости, а у женској, поред наравно шампионки, и рвачице Београда и Амашера из Сомбора.

А онда се префорсирали

После завршице у плеј-офу дисципилне грчко-римским стилом, Раднички је заузео исто место које му је пријајало након литаšкој дела првеништва, четврто. Шампион је постао зрењанички Пролетер, који је у полуфиналу лако савладао Крагујевчане са 6:1, истиим скромом као у финалу Партизан.

У борби за треће место и Сиаршак из Суботице био је бољи од "црвених" (4:3), па је њима пријајала бронзана колајна.

Такође, уводимо у тренажни циклус три наша такмичара, репрезентативца, потенцијална кандидата за Олимпијаду у Лондону, Спасића, Димитријевића и Тодоровића. Њих у марту и априлу наредне године очекују надметања за олимпијске норме у Бугарској, Кини и Финској.

На крају, с обзиром да сте и потпредседник Рвачког савеза Србије, морамо да вас питамо, како очењујете рвачки спорт у Србији?

Хвала вам на том питању. Рвачки савез се заиста труди да максимално испоштује своје репрезентативце. Од стипендија, опреме, такмичења... У прилог томе само један податак: ове године обезбедљено је за наше рваче преко 150 дана квалитетних припрема и такмичења, од САД-а, Кореје, Европе...

Све ћемо урадити како би на Олимпијади имали и представника из Србије, а ми у Радничком, најдамо се да би то могао бити баш наш такмичар.

И још једна чињеница, самим тим да је следеће године првенство Европе у Београду, довољно вам говори какав углед у свету имамо.

Фото: rkmaribor.si

ИЛИЋ УМЕО да "ОДГОВОРИ" СЛОВЕНЦИМА

СУПЕР ЛИГА						
10. КОЛО: Динамо - Раднички (7. XII)						
Црвена звезда	31:26	Југовић	-	Смедерево	27:19	Обилић
Металопластика	10	6	1	3	297:264	13
Ц. звезда	10	6	1	3	268:242	13
Раднички	9	6	1	2	247:222	13
Југовић	10	5	2	3	255:245	12
Колубара	9	5	1	3	246:229	11
ПКБ	10	5	1	4	268:264	11
Напредак	10	4	2	4	280:290	10
Наисус	9	4	0	5	269:297	8
Пожаревац	9	3	0	6	241:249	6
Динамо	9	3	0	6	251:263	6
Рудар	10	2	1	7	232:262	5
Обилић	10	2	0	8	272:312	4
Смедерево	10	2	0	8	221:261	4
Црвена	10	1	0	9	258:295	2

11. КОЛО: Раднички - Колубара (14. XII), Рудар - Црвена звезда, Црвена - Југовић, Смедерево - Обилић, Металопластика - ПКБ, Напредак - Динамо, Пожаревац - Партизан, Наисус - Војводина.

да nije се гостовало Динаму у Панчеву, док ће овог изостати дуел против лазаревачке Колубаре.

Ипак, први заостали сусрет "црвени" ће играти већ у среду, 7. децембра, у Панчеву, док ће наредне среде дочекати Лазаревчане.

B. У. К.

РУКОМЕТ

КРАГУЈЕВЧАНИ ПОРАЗОМ СТАРТОВАЛИ У ЧЕЛЕНЦ КУПУ: МАРИБОР - РАДНИЧКИ 26:22

Мож' да се игра

МАРИБОР - Дворана: "Табор". Гледалаца: 650. Судије: Бедрих Фризер и Лукаш Фризер (Чешка). Седмерици: Марибор 4/4. Искључења: Марибор 4, Раднички 4 минута.

МАРИБОР: Лончар, Мирковић 2, Тарабоција, Свалина 3, Оштири 1, Шиљетић 2, Лейнар, Крамар, Рајор 7, Пучник 2, Жутић, Фисћер 2, Лесјак, Шоштарић 6, Клеч 1, Вујић.

РАДНИЧКИ: Миљковић, Гавриловић 3, Вучићевић 6, Јанићевић, Мандић, Радојићић 2, Златановић, Лекић, Цветишиновић 3, Милинић, Богићић, Николић, Илић 4, Рајичевић, Продановић 1, Шмићић 3.

ИАКО је резултат могао да буде далеко повољнији, Раднички и поразом од 22:26, није ост-

варио тако лош учинак пред